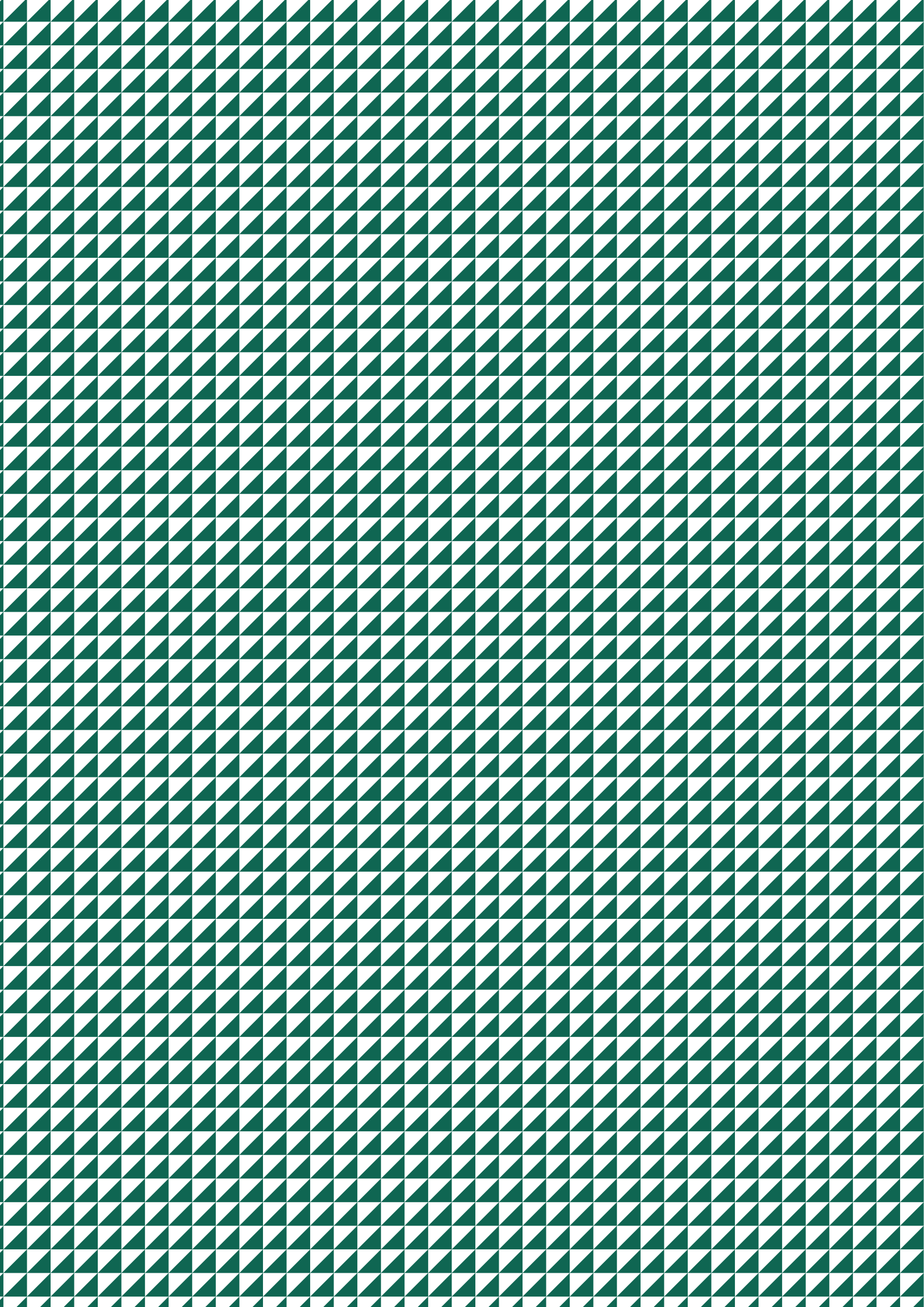

• Biblioteka
Uniwersytecka
w Warszawie •
oraz biblioteki
wydziałowe
Uniwersytetu
Warszawskiego
w roku 2017 •

● Biblioteka
Uniwersytecka
w Warszawie ●
oraz biblioteki
wydziałowe
Uniwersytetu
Warszawskiego
w roku 2017 ●

Warszawa 2018

Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie © 2018

Redakcja

Jolanta Talbierska

Roman Tabisz

Agnieszka Kościelniak-Osiak

Tłumaczenie wstępu

Aleksandra Moskal

Źródła ilustracji

BUW

Korekta

Anna Wołodko

Opracowanie graficzne, skład i łamanie

Marcin Laszczkowski

ISSN 1897-8010

Druk

Promo Print

Szanowni Państwo,

przedstawiamy sprawozdanie z działalności systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu Warszawskiego za rok 2017 przygotowane przez Bibliotekę Uniwersytecką we współpracy z zaproszonymi autorami z bibliotek wydziałowych UW, a także z wykorzystaniem danych otrzymanych z bibliotek tworzących system biblioteczno-informacyjny Uniwersytetu. Zasada przygotowania wersji drukowanej pozostała ta sama – maksimum ważnych informacji w lapidarnej formie uzupełnionej atrakcyjną szatą graficzną i współudział naszych Koleżanek i Kolegów, którzy przygotowali poszczególne rozdziały. Pełna wersja sprawozdania rocznego z tabelami danych i wykazem publikacji pracowników BUW jest dostępna na naszej stronie www.buw.uw.edu.pl.

W 2017 r. Biblioteka, poza standardowymi działaniami (budowanie zaplecza dydaktycznego i naukowego dla UW poprzez gromadzenie, opracowanie i udostępnianie zasobów tradycyjnych i online), prowadziła różnorodną działalność (centralny katalog bibliotek naukowych NUKAT, badania naukowe, realizacja grantów, upowszechnianie nauki poprzez retrokonwersję i digitalizację zbiorów, konferencje), aktualizowała i poszerzała ofertę dydaktyczną i informacyjną (wykłady akademickie, szkolenia, warsztaty, Uniwersytet Otwarty) oraz ofertę kulturalną (wystawy, Noc Muzeów, koncerty lipcowe). BUW oferuje obszerny i stale wzbogacany dział zasobów elektronicznych – tworzony wspólnie z 34 bibliotekami wydziałowymi katalog online bibliotek UW, katalog centralny NUKAT, bazy obejmujące książki, czasopisma, dane bibliograficzne, statystyczne i faktograficzne, e-buw – elektroniczną bibliotekę UW, Repozytorium Uniwersytetu Warszawskiego, a także zeskanowane katalogi kartkowe. Zasoby te są dostępne dla naszych użytkowników przez 24 godziny na dobę, a dla członków społeczności akademickiej UW także z komputerów domowych dzięki systemowi zdalnej autoryzacji HAN. Warto podkreślić, że mamy jedną z najbogatszych ofert źródeł elektronicznych wśród uczelni akademickich (nie tylko w Polsce): 176 prenumerowanych, licencjonowanych baz dla nauk humanistycznych, społecznych i ścisłych (ibuk, EBSCO, Elsevier, Springer, ACM, RSC, OECD, SAGE i in.). Zgodnie z danymi na dzień 31 grudnia 2017 r. zawierają one 232 872 tytuły książek elektronicznych oraz 148 655 tytułów czasopism.

Narodowy Uniwersalny Katalog – NUKAT jest największym w Polsce i jednym z największych w Europie systemem centralnej informacji o zbiorach bibliotek naukowych i akademickich w kraju. Wielkość za-

sobu i jego zawartość wzbudza żywe zainteresowanie międzynarodowych instytucji branżowych, publicznych i komercyjnych, zawiadujących globalnymi systemami informacji bibliograficznej i bibliotecznej. Uczestniczymy od lat w ich budowaniu przekazując dane do światowego katalogu WorldCat prowadzonego przez Online Computer Library Center (<http://www.oclc.org>). Eksport naszych rekordów do sieci globalnych przyczynia się do upowszechniania wiedzy o Polsce, jej kulturze i nauce, jednocześnie ułatwiając „globalnym” użytkownikom dostęp do informacji o zasobach gromadzonych w polskich bibliotekach naukowych. Centrum NUKAT, będące częścią struktury organizacyjnej BUW, koordynuje współpracę ze 158 bibliotekami naukowymi, ustala procedury oraz modyfikuje narzędzia służące wprowadzaniu, dystrybucji i kontroli poprawności danych.

Myślimy wciąż o kolejnych udogodnieniach dla czytelników. Utrzymujemy wydłużone stałe godziny otwarcia BUW (poniedziałek–piątek 8:00–22:00, sobota 9:00–21:00, niedziela 15:00–20:00), podczas sesji kontynuujemy akcję BUW dla sów, a w 2017 r. otworzyliśmy stanowisko obsługi użytkownika zagranicznego. W pełnym zakresie została wdrożona e-obiegówka (pilotaż w 2014 r.), uruchomiliśmy Kindlotekę, 1 października wystartowała nowa strona internetowa BUW, powstaje nowa pracownia reprograficzna (remont pomieszczeń, zakupienie dwóch skanerów i stanowiska do fotografii cyfrowej) w ramach projektu POPC *Nowa jakość udostępniania dóbr kultury na UW – centrum digitalizacji zbiorów bibliotecznych i muzealnych*. W grudniu 2017 r. rozpoczął działalność powołany z inicjatywy BUW System Wypożyczeń Warszawskich (SWW), dający dostęp do drukowanych zbiorów warszawskich bibliotek akademickich z przyznaniem prawa do ich wypożyczania dla społeczności współpracujących uczelni. Do projektu przystąpiły biblioteki główne Politechniki Warszawskiej, Akademii Pedagogiki Specjalnej, Akademii Wychowania Fizycznego, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, Wojskowej Akademii Technicznej i BUW.

Z ważniejszych wydarzeń roku 2017 należy wymienić przygotowanie konferencji satelickiej *Innovation and the User Experience: Evaluating and Implementing Discovery Systems* (BUW 16–17 VIII) w ramach światowego kongresu IFLA – *International Federation of Library Associations and Institutions* i współudział w organizacji z Biblioteką Uniwersytecką we Wrocławiu drugiej konferencji *Impact of the IFLA Library Reference Model on ISBD, RDA and other Bibliographic Standards* (Wrocław, 25 VIII), Zjazd Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich (26–27 IX), wystawę *Czytaj i osądź czystym sercem* z towarzyszącym jej polsko-angielskim katalogiem, zorganizowaną wspólnie z Kościołem Ewangelicko-Augsburskim w RP z okazji 500-lecia Reformacji (20–29 X).

Patrząc na rok 2017 z perspektywy całego systemu biblioteczno-informacyjnego warto wspomnieć jeszcze o takich wydarzeniach jak otwarcie Biblioteki Instytutu Historycznego po gruntownym remoncie czytelni oraz zaplecza bibliotecznego, powrót biblioteki Wydziału Nauk Ekonomicznych, którą gościliśmy w BUW od 2016 r., do wyremontowanego budynku Wydziału, przyjęcie do BUW części zasobów biblioteki Instytutu Lingwistyki Stosowanej po jej likwidacji, a także włączenie zasobów biblioteki Centrum Studiów Latinoamerykańskich do biblioteki Ośrodka Studiów Amerykańskich. O tych, a także wielu innych inicjatywach, projektach i problemach środowiska bibliotecznego UW oraz planach na kolejny rok naszej działalności można przeczytać w naszym sprawozdaniu. Gorąco zachęcam do lektury.

Z dniem 31 marca 2018 r. upływa pierwsza kadencja naszej ekipy dyrektorskiej. Podsumowując te pięć lat możemy stwierdzić, że był to bardzo pracowity i jednocześnie satysfakcjonujący okres obfitujący w mniejsze i większe zmiany, choć niektóre projekty nie zostały jeszcze wdrożone. Do sukcesów kończącej się kadencji można zaliczyć m.in. likwidację zastanego deficytu budżetowego z 2012 r. i stopniowe gromadzenie środków na planowane inwestycje przez coroczny, dodatni wynik finansowy, skuteczne zdobywanie funduszy zewnętrznych (29 projektów o łącznej wartości ponad 18,5 mln zł), przeprowadzone inwestycje i usprawnienia takie jak m.in., BUWialnia, pozyskanie 560 m² powierzchni magazynowej na poziomie -1, nowa czytelnia Gabinetu Zbiorów XIX Wieku, modernizacja infrastruktury obsługującej bezprzewodowy dostęp do Internetu dla użytkowników BUW oraz infrastruktury informatycznej (komputery, laptopy, projektory), przeniesienie i scalenie stanowisk do obsługi czytelników w Wypożyczalni Miejskowej. Pracownikom zapewniłmy warunki do stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez udział w szkoleniach organizowanych przez UW (w tym dedykowanych językowych), konferencjach i stażach krajowych oraz zagranicznych (Erasmus+, wymiany).

Pionierskim zadaniem było opracowanie dokumentu *Strategia Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie na lata 2015–2018*, zatwierdzo-

nego przez Senat UW na posiedzeniu 16 grudnia 2015 r. Natomiast najpoważniejszą inicjatywą o charakterze strategicznym w skali kraju była idea utworzenia konsorcjum polskich bibliotek akademickich i naukowych w celu wspólnego zakupu systemu bibliotecznego (lub usługi) nowej generacji oraz pozyskania funduszy zewnętrznych na jego implementację i utrzymanie. Zintegrowany system nowej generacji jest bowiem warunkiem tworzenia komplementarnych „baz wiedzy”, dających dostęp do zgromadzonych zasobów informacji naukowej, repozytoriów oraz rezultatów pracy naukowej i badawczej tworzonej na Uniwersytecie Warszawskim.

Jako dyrektorowi BUW przypadł mi w udziale wyjątkowy zaszczyt sprawowania kadencji w roku jubileuszowym i organizowania obchodów 200-lecia istnienia Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. Powołana jako Biblioteka Publiczna przy nowo powstałym Królewskim Uniwersytecie Warszawskim miała zgodnie z założeniami jej twórców – Eforatu Liceum Warszawskiego, Stanisława Kostki Potockiego i Samuela Bogumiła Lindego, kontynuować idee i tradycję wywiezionej do Petersburga (1794–1795) Biblioteki Publicznej Rzeczypospolitej (Biblioteki Załuskich), pełniąc zaszczytną funkcję księżnicy narodowej. Była też ważnym elementem rozwoju czytelnictwa w Królestwie Polskim, a wraz z Uniwersytetem – szerszej polityki edukacyjnej społeczeństwa polskiego. Dwusetne urodziny uczciliśmy wydając publikację jubileuszową *Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie 1817–2017. Miscellanea* w szacie graficznej serii *Monumenta Universitatis Varsoviensis*. Jest to zbiór tekstów kilku autorów, a dopełniają je rozbudowane *Kalendarium BUW 1817–2017*, prezentujące najważniejsze wydarzenia z dziejów Biblioteki oraz *Aneks. Dyrektorzy BUW 1817–2017*, w którym przedstawiliśmy sylwetki dyrektorów i osób zarządzających Biblioteką. ►

Międzynarodowa konferencja *Zbiory XIX-wieczne. Organizacja, terminologia, metodyka badań, konserwacja*, stanowiła punkt kulminacyjny obchodów jubileuszu 200-lecia BUW. Była to zarazem pierwsza z planowanego cyklu konferencji: *Hinc Omnia. Zbiory historyczne, artystyczne i specjalne w bibliotekach oraz innych instytucjach kultury*. Dodatkowo we współpracy z Mennicą Polską przygotowaliśmy piękny medal jubileuszowy prezentujący na awersie symbol BUW – otwartą księgę z dewizą *Hinc Omnia*, zaś na rewersie trzy kolejne siedziby Biblioteki: Pałac Kazimierzowski, budynek biblioteki wzniesiony w latach 1891–1894 (tzw. Stary BUW) i obecny gmach na Powiślu. Medal został wręczony osobom szczególnie zasłużonym dla Biblioteki. ◄◄

Szanując tradycję i kultywując idee, które przyświecały powołaniu Biblioteki w 1817 r. mamy pełną świadomość nowych wyzwań i oczekiwań. Myśląc o przyszłości przygotowaliśmy dokument strategiczny, przedstawiający koncepcję rozwoju bibliotek Uniwersytetu Warszawskiego. Jest to projekt proponujący zasadnicze zmiany i przeznaczony do szerokiej dyskusji w całym środowisku akademickim. Nie wiemy, jakie elementy zyskają akceptację i jaki docelowy model systemu bibliotecznego-informacyjnego wyłoni się zarówno w toku konsultacji, jak i w kontekście zapowiadanej Ustawy 2.0. Niezależnie od przyjętych rozwiązań chcemy być nowoczesną, wprowadzającą technologiczne innowacje Biblioteką o rozpoznawalnej w świecie marce, ale jednocześnie pragniemy być Biblioteką przyjazną dla środowiska akademickiego i całej społeczności. To są i będą nasze priorytety.

Jeszcze krótko o naszych planach na rok 2018, w których bardzo ważne miejsce zajmują inwestycje. Zaczynamy pierwszy etap wdro-

żenia systemu RFID, który przewiduje m.in. zakup self-checków pozwalających na samoobsługowe wypożyczenia z Wolnego Dostępu. Ze względu na wysokie koszty przedsięwzięcia (ok. 1,5 mln zł), które Biblioteka pokrywa z własnych środków, inwestycja została rozłożona na trzy kolejne lata. Drugie zadanie polega na zaprojektowaniu i wybudowaniu profesjonalnej sali wystawowej dla zbiorów artystycznych i specjalnych Biblioteki, na co w drodze konkursu uzyskaliśmy ponad 3,4 mln zł z funduszy unijnych (Regionalny Program Województwa Mazowieckiego, na zdjęciu trzymam czek!). Będzie to w zasadzie adaptacja tzw. „sali wystawowej” Biblioteki mieszczącej się w uliczce (po lewej stronie od wejścia do BUW), która jednak nie spełnia żadnych norm przewidzianych dla profesjonalnego eksponowania bardzo cennych i bardzo wrażliwych na nieodpowiednie warunki obiektów (światło, wilgoć, temperatura, bezpieczeństwo). Ogromna trudność przedsięwzięcia polega na ograniczonym czasie realizacji przewidzianym przez projekt, a przede wszystkim na znalezieniu wykonawcy, który zmieści się w limicie kosztów i dotrzyma wiążących terminów. Nie tracimy nadziei, że to się jednak uda!

W 2018 r. przypada 200-lecie Gabinetu Rycin BUW, najstarszego publicznego zbioru grafiki i rysunku na ziemiach polskich, wywiezionego do Petersburga po upadku powstania listopadowego i odzyskanego dopiero na mocy traktatu ryskiego po przywróceniu Polsce państwowości. Podstawą utworzenia Gabinetu Rycin była kolekcja Stanisława Augusta zakupiona od spadkobierców w 1818 r. z inicjatywy Stanisława Kostki Potockiego. Mimo dotkliwych strat II wojny światowej (ponad 60%) nadal reprezentowane są niemal wszystkie szkoły i okresy grafiki europejskiej oraz rysunku, a wyjątkowo cenny zespół projektów architektonicznych i dekoracyjnych jest ściśle związany z historią i kulturą Polski. Jubileusz ten jest osią kilku inspirujących wydarzeń o charakterze międzynarodowym i naukowym, do których należy symposium oraz prestiżowy zjazd Dyrektorów Publicznych Zbiorów Graficznych z całego świata (International Advisory Committee of Keepers of Public Collection of Graphic Art; wśród 50 członków jedno miejsce przypada Polsce, którą reprezentuje Gabinet Rycin BUW ze względu na wyjątkową wartość historyczną i artystyczną posiadanych kolekcji), oraz artystycznym (wystawa z Muzeum Sztuki Nowoczesnej i II Konkurs Graficzny). Szczegółowe relacje znajdziecie Państwo w sprawozdaniu za rok 2018.

Na zakończenie chciałam jak zawsze gorąco podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do powstania tegorocznego sprawozdania w obu wersjach – drukowanej i elektronicznej, a zwłaszcza naszym Autorom, Redaktorom oraz Oddziałowi Promocji Wystaw i Współpracy.

Dr hab. Jolanta Talbierska
Dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie

◀▶ Czytelnia czasopism w 1951 roku. Fot.: autor nn. Gabinet Dokumentów Życia Społecznego BUW. 200 lat to niemały kawałek historii. Dlatego *Sprawozdanie* podsumowujące rok dwusetnego jubileuszu BUW ilustrujemy zdjęciami archiwalnymi, dokumentującymi miejsca i momenty, które się na tę historię złożyły.

Dear Readers,

We present you the 2017 annual report on the activities of the library and information system of the University of Warsaw prepared by the University of Warsaw Library in collaboration with invited authors from the UW faculty libraries and based on the data received from libraries creating the library and information system of the University. The principle of preparing the printed version remained the same – the maximum of important information in a concise form complemented by an attractive graphic layout and the cooperation of our Colleagues, who prepared the individual chapters. The unabridged version of the annual report with data tables and the index of publications of BUW employees is available on our website www.buw.uw.edu.pl.

In 2017 the Library, apart from its standard activities, such as building a didactic and scientific base for the University of Warsaw by collecting, developing and sharing traditional and online resources, conducted versatile activities, like the Union Catalog of Polish Research Library Collections NUKAT, scientific research, the implementation of grants, dissemination of science through retroconversion and digitization of collections or organization of conferences, and updated and extended its didactic and information offer (academic lectures, training, workshops, the Open University), as well as its cultural offer (exhibitions, the Museum Night, July concerts). BUW offers a comprehensive and constantly enriched collection of electronic resources – the UW libraries catalogue online created together with 34 faculty libraries, NUKAT union catalog, databases including books, journals, bibliographic, statistical and factographic data, e-BUW – the UW electronic library, the Repository of the University of Warsaw, as well as scanned card catalogues. These resources are available to our users 24 hours a day, and for the members of the UW academic community also from their home computers thanks to the HAN remote authorisation system. It needs to be stressed that we offer one of the largest collections of electronic resources among academic institutions, not only in Poland: 176 subscribed, licensed databases for humanities, social and exact sciences (ibuk, EBSCO, Elsevier, Springer, ACM, RSC, OECD, SAGE and others). In accordance with the data as of 31st December 2017, they contain 232,872 titles of electronic books and 148,655 titles of journals.

The Union Catalog of Polish Research Library Collections NUKAT is the biggest system in Poland, and one of the biggest in Europe, of central information on collections of Polish research and academic li-

braries. The size of the database as well as its content arouse a keen interest of international professional institutions, both public and commercial, which manage global bibliographic and library information systems. For years we have been participating in building them by transferring data to WorldCat, a global catalogue of library collections, run by Online Computer Library Center (<http://www.oclc.org>). Exporting our records to global networks contributes to the dissemination of knowledge about Poland, its culture and science, and at the same time it makes it easier to "global" users to access information on resources collected in Polish research libraries. NUKAT Center, which is a division of the organisational structure of BUW, coordinates the cooperation with 158 research libraries, sets out the procedures and modifies the tools for uploading, distributing and controlling the validity of data.

We constantly think about further facilities for our readers. We have kept the prolonged opening hours of BUW (Monday–Friday 8 a.m.–10 p.m., Saturday 9 a.m.–9 p.m., Sunday 3 p.m.–8 p.m.), during the exam sessions we continue the action BUW for owls and we opened a foreign reader service desk in 2017. We have fully implemented the e-circulation sheet (pilot version in 2014), started Kindle borrowing service and launched the new BUW website on October 1st. A new reprographic workshop is being created (renovation of rooms, purchase of two scanners and a stand for digital photography) as part of POPC project *A new quality of sharing cultural goods at the University of Warsaw – a center for the digitization of library and museum collections*. In December 2017 the Warsaw Reciprocal Borrowing Programme (SWW), set up on the initiative of BUW, started its operations. It gives access to printed collections of academic libraries in Warsaw with the right to borrow them for the communities of cooperating institutions. The main libraries of the Warsaw University of Technology, the Maria Grzegorzewska Pedagogical University, the Józef Piłsudski University of Physical Education, the Cardinal Wyszyński University, the Medical University of Warsaw, the Military University of Technology and the University of Warsaw Library have joined the project.

The most important events of 2017 include the preparation of a satellite conference *Innovation and the User Experience: Evaluating and Implementing Discovery Systems* (BUW 16th–17th Aug) as part of the international congress of IFLA – International Federation of Library Associations and Institutions and co-organization together with Wrocław University Library of the second conference *Impact of the IFLA Library Reference Model on ISBD, RDA and other Bibliographic Standards* (Wrocław, 25th Aug), the Convention of the Conference of Directors of Polish Academic Libraries (26th–27th Sept), the exhibition *Read and judge with a pure heart* with a Polish-English catalogue accompanying it, organized jointly with the Evangelical Church of the Augsburg Confession in Poland on the occasion of the 500th anniversary of the Reformation (20th–29th Oct).

Looking back at the year 2017 from the perspective of the whole library and information system it is also worth mentioning such events as the opening of the Library of Institute of History after an extensive renovation of the reading room and library back rooms, the return of the Faculty of Economics library, which we hosted at BUW since 2016, to the renovated building of the faculty, the admission to BUW of a part of the library resources of the Institute of Applied Linguistics after its closedown, as well as the inclusion of the library resources of the Centre for Latin-American Studies (CESLA) in the library of the American Studies Centre (OSA). You can read about these and many

other initiatives, projects and problems of the UW librarian community and plans for the next year of our activity in our report, which I strongly recommend!

As of 31st March 2018, the first term of office of our director team expires. Summarizing these five years, we can say that it was a very busy and satisfying period abounding in smaller and larger changes, although some projects have not yet been implemented. The successes of the ending term include, among other things, the elimination of the existing budget deficit from 2012 and a gradual collection of funds for planned investments through an annual, positive financial result, an effective acquisition of external funds (29 projects with a total value of over PLN 18.5 million), completed investments and improvements, such as, among other things, BUW Playroom, the acquisition of 560 m² of warehouse space at level -1, a new reading room of the 19th Century Publications Department, the modernization of infrastructure supporting the wireless Internet access for BUW users and of IT infrastructure (computers, laptops, projectors), the transfer and joining of readers' service stands at the Circulation Desk. We have provided our employees with the conditions to constantly improve their professional qualifications by participating in training organized by the University of Warsaw (including language training), conferences and internships at home and abroad (Erasmus +, exchanges).

The pioneering task was to develop the document *Strategy of the University of Warsaw Library for the years 2015–2018*, approved by the Senate of the University of Warsaw at its meeting on December 16th, 2015. However, the idea of creating a consortium of Polish academic and scientific libraries in order to jointly purchase a library system (or service) of the new generation and to raise external funds for its implementation and maintenance was the most important initiative of a strategic nature on a national scale. An integrated system of the new generation is a condition for the creation of complementary "knowledge bases", giving access to the collected resources of scientific information, repositories and the results of scientific and research work created at the University of Warsaw.

As the BUW director, I was granted the special honor of holding a term in the jubilee year and organizing the celebrations of the bicentenary anniversary of the existence of the University of Warsaw Library. Established as the Public Library at the newly created Royal University of Warsaw, it was meant to promote the ideas and traditions of the Public Library of the Republic of Poland (the Żaluzki Library), whose collections were seized and transported to Saint Petersburg (1794–1795), by serving an honourable function as the national library as prescribed by its founders – the Ephorate of Warsaw Lyceum, Stanisław Kostka Potocki and Samuel Bogumił Linde. It also played an important role in the promotion of reading in the Kingdom of Poland, and together with the University – in a wider educational policy of Polish society. *We celebrated our bicentenary birthday by publishing a jubilee publication [University of Warsaw Library 1817–2017. Miscellanea](#) in the graphic layout of the series [Monumenta New Varsoviensis](#) (▲▲ see p. 7).* It is a collection of texts by several authors, completed by extensive *Calendar of BUW 1817–2017*, which presents the most important events in the history of the Library, and Annex. *BUW Directors 1817–2017*, in which we present the profiles of directors and managers of the Library.

International Conference *Collections of the 19th century. The organization, terminology, methodology of research, maintenance*, was the climax of celebrating the bicentenary of the University of Warsaw Library. It was also the first of the planned series of conferences: *Hinc Omnia. Historical, artistic and special collections in libraries and other cultural institutions*. In addition, in cooperation with the Mint of Poland, we prepared a beautiful jubilee medal presenting the BUW symbol on the obverse – an open book with the motto of Hinc Omnia, and on the reverse the next three headquarters of the Library: the Kazimierzowski Palace, the library building erected in 1891–1894 (the so-called Old BUW) and the current building in Powiśle. The medal was awarded to persons who rendered great service to the Library (see p. 6 ▲▲).

Respecting the tradition and cultivating the ideas that guided the establishment of the Library in 1817, we are fully aware of new challenges and expectations. Thinking about the future, we have prepared a strategic document that presents the concept of the development of the University of Warsaw libraries. It is a project proposing fundamental changes and it is intended for a broad discussion in the entire academic community. We do not know what elements will be accepted and what target model of the library and information system will emerge both in the course of consultations and in the context of the announced Act 2.0. Regardless of the adopted solutions, we would like to be a modern Library which adopts technological innovations and whose brand is recognized in the world, but at the same time we want to be a Library that is friendly to the academic community and the whole society. These are and will be our priorities.

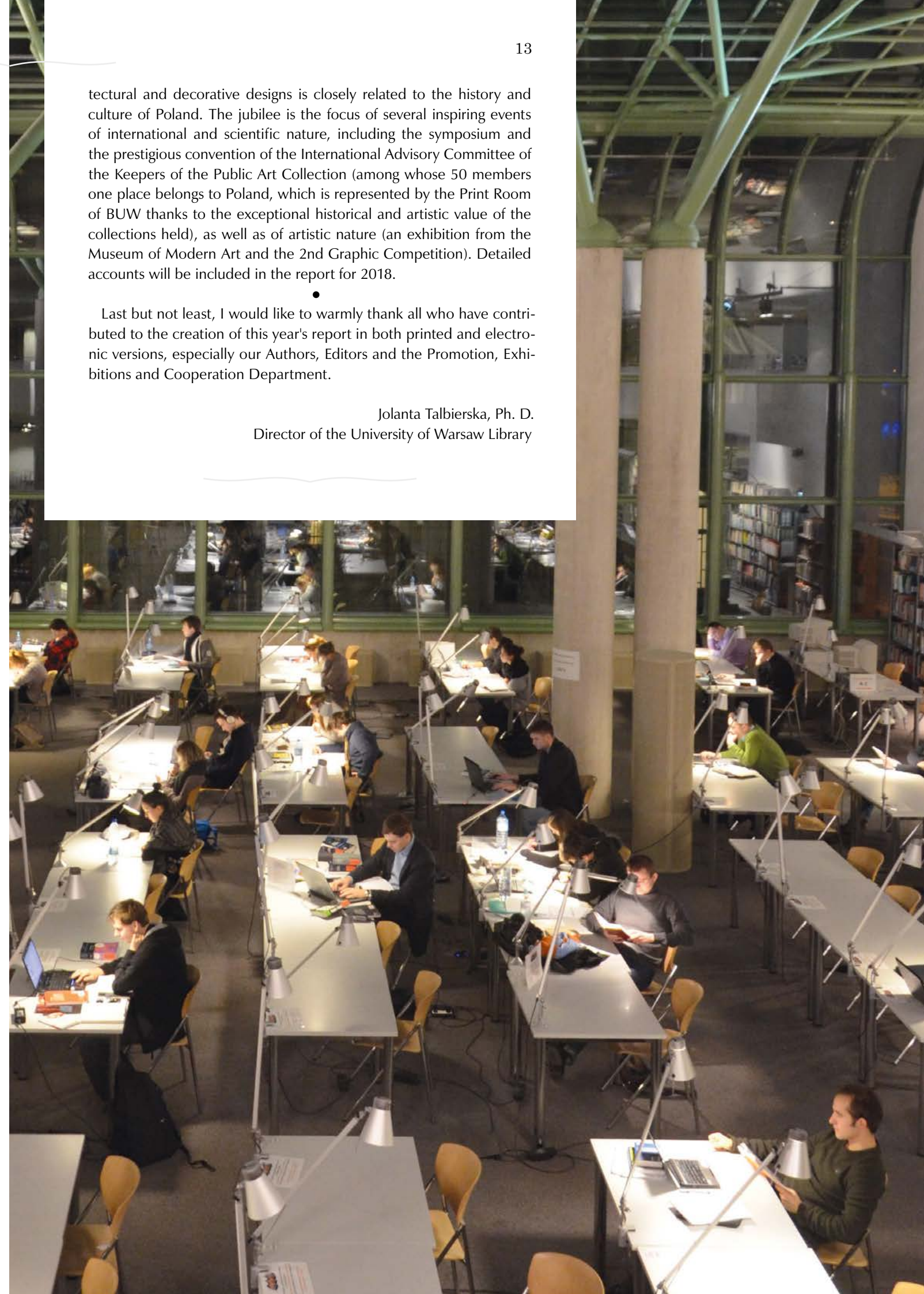
Just briefly about our plans for the year 2018, in which investments take a very important place. We are starting the first phase of the RFID system implementation, which includes, among other things, the purchase of self-checks allowing self-service borrowing from the Open Stacks. Due to the high cost of the project (about PLN 1.5 million), which the Library covers with its own resources, the investment has been spread over three successive years. The second task is to design and build a professional exhibition hall for the artistic and special collections of the Library for which we have obtained over PLN 3.4 million from the EU funds (the Mazowieckie Regional Operational Programme, I am holding a cheque in the picture!). It will basically be an adaptation of the so-called "exhibition hall" of the library located in the alley on the left from the entrance to BUW, which, however, does not meet any standards for a professional display of very valuable objects sensitive to improper conditions (light, humidity, temperature, security). The enormous difficulty of the undertaking lies in the limited realization time foreseen by the project, and, above all, in finding a contractor who will stay within the cost limit and keep binding deadlines. Still, we do not lose hope that it will work!

2018 sees the bicentenary of the BUW Print Room, the oldest public collection of prints and drawings on the Polish land, seized and transported to St. Petersburg after the fall of the November Uprising and regained only under the Treaty of Riga after the restoration of statehood to Poland. The basis for establishing the Print Room was Stanisław August's collection purchased from his heirs on the initiative of Stanisław Kostka Potocki in 1818. Despite the severe losses of World War II (over 60%), almost all schools and periods of European prints and drawings are still represented, and the exceptionally valuable group of archi-

tectural and decorative designs is closely related to the history and culture of Poland. The jubilee is the focus of several inspiring events of international and scientific nature, including the symposium and the prestigious convention of the International Advisory Committee of the Keepers of the Public Art Collection (among whose 50 members one place belongs to Poland, which is represented by the Print Room of BUW thanks to the exceptional historical and artistic value of the collections held), as well as of artistic nature (an exhibition from the Museum of Modern Art and the 2nd Graphic Competition). Detailed accounts will be included in the report for 2018.

Last but not least, I would like to warmly thank all who have contributed to the creation of this year's report in both printed and electronic versions, especially our Authors, Editors and the Promotion, Exhibitions and Cooperation Department.

Jolanta Talbierska, Ph. D.
Director of the University of Warsaw Library

▲ Hilary Szpilowski, Projekt niewykonanej przebudowy Pałacu Kazimierzowskiego – pierwszej siedziby Biblioteki Uniwersyteckiej; elewacja frontowa. Przed 1824. Gabinet Rycin BUW. Inw.zb.d. 8865 (fragment).

►► Gmach BUW przy Krakowskim Przedmieściu w latach 70. XX w. Fot.: autor nn. Gabinet Dokumentów Życia Społecznego BUW.

200 lat Biblioteki Uniwersyteckiej

Hinc Omnia. Zbiory historyczne, artystyczne i specjalne w bibliotekach oraz innych instytucjach kultury

W dniach 29–30 listopada 2017 r. w BUW odbyła się międzynarodowa konferencja „Zbiory XIX-wieczne. Organizacja, terminologia, metodyka badań, konserwacja” pod patronatem Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów, związana z 200. rocznicą powstania Biblioteki przy Uniwersytecie Warszawskim, otwierająca cykl konferencji w BUW pt. „Hinc Omnia – Zbiory historyczne, artystyczne i specjalne w bibliotekach oraz innych instytucjach kultury”.

Wybór zbiorów XIX w. na temat tego rodzaju spotkania to nowa perspektywa w praktyce polskich instytucji kultury. Przypomnijmy, że druki powstałe po 1800 r. wciąż są kategorizowane jako „druki nowe”. W BUW dajemy wyraz świadomości, że niezbędne jest wypracowanie nowego sposobu traktowania zabytków sprzed 100–200 lat, zbiorów, którym nadaliśmy status specjalnych, m.in. ze względu na ich stan zachowania. Nie przypadkiem konferencja zbiegła się w czasie z przygotowaniem do otwarcia Czytelni Zbiorów XIX Wieku BUW.

Chcąc dać okazję do wymiany myśli nad kwestiami terminologicznymi, metodologicznymi i praktycznymi, skierowaliśmy zaproszenie do specjalistów, którzy zajmują się XIX-wiecznymi księgozbiorami, rękopisami, kolekcjami artystycznymi, muzycznymi i innymi specjalnymi. Udział w konferencji wzięli bibliotekarze, muzealnicy, historycy sztuki, konserwatorzy dzieł na papierze, badacze historii i kultury XIX w. z Biblioteki Gdańskiej PAN, Biblioteki Kórnickiej PAN, Biblioteki Narodowej, Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie, Biblioteki Polskiej w Paryżu, Biblioteki Uniwersyteckiej KUL, Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu, BUW, Głównej Biblioteki Pracy i Zabezpieczenia Społecznego, Muzeum Tradycji Szlacheckiej w Waplewie Wielkim (oddział Muzeum Narodowego w Gdańsku), Muzeum Narodowego

w Krakowie, Muzeum Narodowego w Poznaniu, Wydziału Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, a także Biblioteki Rosyjskiej Akademii Nauk oraz Państwowej Publicznej Naukowo-Technicznej Biblioteki Syberyjskiego Oddziału Rosyjskiej Akademii Nauk w Nowosybirsku, z którą BUW współpracuje od kilku lat (na konferencji był obecny jej Dyrektor Generalny, dr Andrei Guskov).

Wygłoszono 26 referatów i przeprowadzono kilka dyskusji. Referat wprowadzający *Zbiory XIX-wieczne. Definicja, organizacja i metodyka badań* Dyrektor BUW dr hab. J. Talbierskiej przedstawił obecną sytuację zbiorów XIX w. w polskich instytucjach kultury oraz zasadnicze problemy terminologiczne, badawcze, organizacyjne i konserwatorskie. Pozostałe wystąpienia podzielono na cztery bloki tematyczne: badania nad księgozbiorami, badania nad kolekcjami artystycznymi, zagadnienia gromadzenia i organizacji, problemy konserwacji i varia.

Dwie pierwsze sesje koncentrowały się na proveniencji i historii XIX-wiecznych kolekcji książkowych i artystycznych. Konferencja pokazała, że księgozbiory XIX w. stały się ważnym przedmiotem badań proveniencyjnych, które do niedawna ograniczały się zasadniczo do starodruków i tylko sporadycznie rejestrowały XIX-wieczne zapisy własnościowe i analizowały pochodzenie obiektów z XIX w. Referaty dowiodły, że kustosze historycznych kolekcji książkowych XIX w. podejmują poważne prace badawcze, odpowiadające indywidualnej charakterystyce i dziejom zbiorów, prowadzące do szerszych wniosków na temat polskiej kultury. Przykład takich prac to badania dr Iriny Troyak, zwieńczone wydaniem książki o przechowywanym w BUW księgozbiorze Arkadego A. Tołoczanowa (*A.A. Толочанов и его библиотека: из истории польско-российских книжных связей*, Nowosybirsk 2017), której prezentacja odbyła się podczas konferencji.

Sesja o zbiorach artystycznych potwierdziła znaczenie badań proveniencji dla wiedzy o XIX w. Mówiono też o problemach naukowego opracowania, ustalania dla zbiorów artystycznych XIX w. nowoczesnych kategorii systematyzujących, m.in. na potrzeby tworzenia katalogów. Wystąpienia dotyczyły też powstawania kolekcji, historycznie ujętego problemu gromadzenia.

Gromadzenie i organizacja zbiorów XIX w. były przedmiotem pierwszej sesji kolejnego dnia. Szczególne zainteresowanie wzbudziły dzieje kolekcji, które uległy rozproszeniu ze względu na losy instytucji, do których należały, a także przez przyjmowane niegdyś w tych instytucjach koncepcje gromadzenia i organizacji zbiorów z XIX w. Przedstawiono współczesne tego konsekwencje oraz działania, które mają na celu odtworzenie utraconych informacji o proveniencjach i scalenie rozproszonych kolekcji. Omówiono problemy identyfikacji obiektów pochodzących z jednej kolekcji i ich odzyskiwania, w tym komplikacji związanych z prawem własności.

Temat organizacji został też poruszony z perspektywy ponadinstytucjonalnej, w odniesieniu do organizacji zbiorów regionalnych – na przykładzie rejestracji wielkopolskiej produkcji wydawniczej XIX w. i współpracy bibliotek poznańskich w zakresie gromadzenia, scalania rozproszonych ciągów czasopism, konserwacji i skanowania zbiorów XIX w. dla biblioteki cyfrowej.

Następną sesję poświęciliśmy pałacemu problemowi konserwacji XIX-wiecznych obiektów zabytkowych na podłożu papierowym. Stanowią one ogromne wyzwanie dla konserwatorów ze względu na konieczność indywidualnego podejścia przy dużej liczbie obiektów, które wymagają interwencji, przez mnogość i różnorodność uszkodzeń, będącymi negatywnymi konsekwencjami wieloaspektowego rozwoju

przemysłu poligraficznego w XIX w. Reprezentanci Biblioteki Narodowej omówili doświadczenia z prac nad przeciwdziałaniem efektem kwasowej degradacji papieru, przede wszystkim nad masowym odkwaszaniem obiektów z BN należących do Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Pracownicy Wydziału Konserwacji i Restauracji Dziej Sztuki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie przedstawili natomiast zagadnienia konserwatorskie, związane ze specyficznymi typami obiektów: XIX-wiecznymi albumami fotograficznymi czy zielnikami.

Tematyka konferencji była więc bardzo szeroka, omówiono wiele zagadnień, związanych z pracami różnego rodzaju specjalistów w różnych instytucjach nad różnymi typami zbiorów XIX-wiecznych. Stale podkreślano konieczność indywidualnego podejścia do specyficznych i unikatowych kolekcji, wypracowywania adekwatnych do ich historii i charakterystyki sposobów przechowywania, ochrony, opracowania i badania naukowego, w którym szczególną rolę odgrywają zagadnienia prowadzenia. Taka indywidualizacja skutkuje czasem bardzo zasadniczymi różnicami w podejściu, takimi jak odmienne kategorie chronologicznego wydzielania zbiorów XIX-wiecznych, zależne od uwarunkowań politycznych w poszczególnych zaborach. Pokazując to zróżnicowanie, podczas konferencji zwrócono jednak uwagę na problemy podobne i wspólne – przede wszystkim związane ze złym stanem zachowania, ale także z rozproszeniem kolekcji historycznych, ich restytucją czy scalaniem cyfrowym. Z przekonaniem podkreślano konieczność współpracy, na poziomie regionalnym i ponadregionalnym, pomiędzy instytucjami, które zajmują się zbiorami XIX w. Dzięki niej możliwe zdaje się wypracowanie wspólnych standardów, wytycznych i zasad opieki nad zabytkowymi obiektami, które dokumentują polską kulturę XIX w.

dr Marta M. Kacprzak
Gabinet Zbiorów XIX Wieku

Obrady KDBASP w BUW

W dniach 26–27 września 2017 r. w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie odbył się doroczny zjazd Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich (KDBASP). Wyjątkową okazją ku temu był jubileusz 200-lecia BUW. Z ogromną satysfakcją odnotowaliśmy, że dyrektorzy bibliotek akademickich wyjątkowo licznie przybyli do Warszawy na swoje coroczne spotkanie. Do udziału w zjeździe zgłosiło się 76 osób. Warto podkreślić, że było to pierwsze od 2005 r. spotkanie Konferencji w Warszawie, kiedy to Zjazd zorganizowała Politechnika Warszawska.

Uczestników Zjazdu przywitała Dyrektor BUW, dr hab. Jolanta Talbierska wraz z Przewodniczącym Rady Wykonawczej KDBASP Dyrektorem Biblioteki Głównej Politechniki Krakowskiej Markiem Górskim. Następnie w imieniu władz Uniwersytetu Warszawskiego obrady otworzył dr hab. Maciej Duszczyk, prorektor ds. naukowych. W inauguracyjnym Zjeździe sesji otwartej przewidziane zostały wystąpienia zaproszonych gości, a wśród nich: prof. dr. hab. Marka Krawczyka reprezentującego KRASP, dr. Tomasza Makowskiego, Dyrektora Biblioteki Narodowej, Elżbiety Stefańczyk, Przewodniczącą Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich oraz Grzegorza Majerowicza, Wiceprezesa Polskiej Izby Książki.

Sesje zamknięte poświęcone były jak co roku omówieniu najbardziej palących problemów, z którymi biblioteki akademickie stykają się w swojej działalności. Wśród nich wymienić należy zagadnienia prawne istotne z perspektywy bibliotek akademickich takie jak prawo autorskie (Barbara Szczepańska), współpracę z operatorem Polskiej Biblio-

grafii Naukowej (Dyrektor BG Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, Anna Grygorowicz), zasady finansowania dostępu do licencjonowanych źródeł elektronicznych (Dyrektor BG Politechniki Łódzkiej Błażej Feret), stan obecny i perspektywy rozwoju katalogu centralnego NUKAT (kierowniczka Centrum NUKAT, Ewa Kobierska-Maciuszko) oraz bieżąca sytuacja w zakresie egzemplarza obowiązkowego dla bibliotek akademickich (Dyrektor BG Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, dr Krzysztof Nierzwicki) i finansowania projektów bibliotecznych ze środków DUN (Dyrektor BG Uniwersytetu Opolskiego, Danuta Szewczyk-Kłos). Zjazd KDBASP zdominowały jednak dwa tematy, które szczególnie elektryzowały środowisko bibliotek akademickich w 2017 r. Mowa tutaj o przygotowywanej nowej ustawie o szkolnictwie wyższym zwanej Ustawą 2.0. oraz podejmowanych przez biblioteki akademickie staraniach o pozyskanie środków na zakup i implementację bibliotecznego systemu nowej generacji.

Pierwszy z tych tematów podjął we wspomnianym już wystąpieniu otwierającym Zjazd prorektor Maciej Duszczyk, który zrelacjonował przebieg przygotowań do zmian w systemie szkolnictwa wyższego oraz odbywających się w tej sprawie licznych konsultacji. Jednak szczególna okazja do rozwinięcia tego zagadnienia nadarzyła się drugiego dnia Zjazdu. Zaproszenie do udziału w jednej z odbywających się tego dnia sesji przyjął prof. Andrzej Bobko, Wiceminister Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Przedstawił on podstawowe założenia ustawy wymieniając wśród nich zwiększenie autonomii uczelni, które same mają decydować o swojej wewnętrznej organizacji, czy nadanie rektorowi większych kompetencji wykonawczych. Po krótkim wprowadzeniu minister Bobko odpowiadał na pytania uczestników zjazdu oraz przyjmował zgłaszane przez nich sugestie zaznaczając jednak, że konstrukcja nowej ustawy zakłada, że decyzje w sprawie wielu zgłoszonych postulatów zapadać będą na szczeblu poszczególnych uczelni, a nie ministerialnym. Warto jednak w tym miejscu zaznaczyć, że projekt nowej ustawy zachowuje jeden z kluczowych z punktu widzenia bibliotek akademickich zapisów obecnie obowiązujących regulacji. Mowa tutaj o pkt. 1 art. 49 projektu ustawy z dnia 22 stycznia 2018 r. w brzmieniu *W uczelni działa system biblioteczno-informacyjny, którego podstawę stanowi biblioteka*.

Druga niezwykle istotna z punktu widzenia teraźniejszości oraz przyszłości bibliotek akademickich kwestia dotyczy zastąpienia użytkowanych dotychczas w bibliotekach systemów komputerowych nowymi rozwiązaniami dostępnymi na rynku. W tym kontekście zrelacjonowane zostały działania Konsorcjum Bibliotek Naukowych, którego liderem jest Uniwersytet Warszawski. Biblioteki akademickie z niesłabnącą uwagą przyglądają się także postępowi prac prowadzonych w Bibliotece Narodowej w ramach projektu e-Usługa OMNIS. Przedmiotem jednego z czterech zadań przewidzianych w tym projekcie jest zakup oraz implementacja zintegrowanego systemu zarządzania zbiorami bibliotek. Biblioteki akademickie traktują współpracę z Biblioteką Narodową jako jeden z kilku możliwych scenariuszy prowadzących do pozyskania systemu nowej generacji. Ostateczne decyzje w tym zakresie zależeć będą jednak od szczegółowych ustaleń z Biblioteką Narodową.

Kolejny Zjazd KDBASP zaplanowany został na 18 i 19 października 2018 r. w Bibliotece Głównej Politechniki Poznańskiej.

Roman Tabisz
Wicedyrektor ds. systemu biblioteczno-informacyjnego UW

Wczoraj i dziś: wnętrze dawnego magazynu w XIX-wiecznym gmachu BUW – książki ustawione na tzw. ruszcie ◀◀, którego relikw zdoła obecnie wejść do nowego budynku przy ul. Dobrej. ▼

Czytaj i osądzaj czystym sercem Wystawa ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, 20–29 października 2017 r.

Wystawa oryginalnych obiektów ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, zorganizowana we współpracy z Kościołem Ewangelicko-Augsburskim i pod patronatem JM Rektora UW prof. Marcina Pałysa, uświetniła centralne obchody 500 lat Reformacji w Polsce.

Tym samym włączyła się w światowe obchody rocznicy wydarzenia, które jak żadne inne w dziejach wpłynęło na losy polityczne i społeczne Europy, ale i na intensywność wymiany intelektualnej. Stało się to głównie za sprawą najświeższego wynalazku, a mianowicie prasy drukarskiej Jana Gutenberga. Pozostawiając na boku spekulacje dotyczące teorii, wedle których Reformacja wręcz uratowała i upowszechniła, uczyniła atrakcyjnym i lukratywnym ten wynalazek, stwierdzić można, że jest to jedno z pierwszych wydarzeń historycznych, któremu od początku towarzyszyła bardzo obfita produkcja piśmiennicza.

Wystawą tą chcieliśmy zwrócić uwagę przede wszystkim na rodzime wątki związane z dziejami Reformacji, a jednocześnie zaprzeczyć stereotypowi „ewangelika, a więc Niemca”. Przedstawiając spuściznę polskiej Reformacji postanowiliśmy nie ograniczać się jedynie do historii luteranizmu, tym bardziej, iż w zbiorach BUW przechowywany jest depozyt Synodu Ewangelicko-Reformowanego. Część obiektów ilustruje zatem dzieje ewangelików reformowanych. Zależało nam, by pokazać zbiory cenne, ważne merytorycznie, ale i ciekawe i różnorodne pod względem typograficznym. Zaprezentowaliśmy zarówno rękopisy (także muzyczne), stare druki, książki z wieku XIX, jak i obiekty artystyczne – w sumie ponad 90 eksponatów. Obok monumentalnych wydań Pisma Świętego (zarówno w języku niemieckim, jak i polskim) pokazaliśmy niektóre księgi wyznaniowe (konfesje, katechizmy), liczne muzykalia oraz dzieła historyczne. Jednak nie tylko słowo (pisane oraz drukowane) odegrało doniosłą rolę w krzewieniu i utrwalaniu idei reformacyjnych. Obok drobnych, lecz niezmiernie ważnych pism Marcina Lutra, kilku polemik, również autorstwa zwolenników Kościoła katolickiego, przypomnieliśmy także druki ulotne z wizerunkiem Reformatora. Pośród wszystkich zaprezentowanych obiektów szczególne miejsce zajmuje *Ewangelia według Świętego Mateusza* wytłoczona w Królewcu czcionkami pochodzącego z Czech Aleksandra Augesdeckiego. Jest ona wyjątkowa z kilku powodów. Po pierwsze – rękopiśmienna dedykacja z karty tytułowej posłużyła za tytuł wystawy i katalogu. Wydawca, inicjator druku Ewangelii, Jan Seklucjan podarował tę książkę swemu konkurentowi na polu wydawniczym, Janowi Maleckiemu, tłumaczowi i duchownemu osiadłemu po przybyciu do Prus Książęcych w Elku, z prośbą o lekturę (*lege et candido pectore iudica*). Pozostawione na książce liczne komentarze do tekstu świadczą o sumiennym spełnieniu prośby Seklucjana. Po drugie – to pierwszy ewangelicki drukowany przekład na język polski fragmentu Nowego Testamentu, a do tego jedyny zachowany egzemplarz tego wydania.

Nie sposób opisać wszystkich cennych i wyjątkowych obiektów pokazywanych na wystawie. Wymieńmy jednak jeszcze kilka przykładów. Wśród znanych postaci polskiej Reformacji poczesne miejsce zajmuje Mikołaj Rej z Nagłowic, poeta i teolog. Z jego bogatej twórczości zaprezentowaliśmy XVI-wieczną postyllę (tj. zbiór kazań) ze znanej kra-

◀◀ Lucas Cranach młodszy (1515–1586), portret Marcina Lutra, ok. 1540, drzeworyt, Gabinet Rycin, Inw.G.R. 1994.

kowskiej drukarni różnowiercy Macieja Wirzbięty oraz adaptację kazań Heinricha Bullingera wytłoczoną nakładem Jana Działyńskiego w Paryżu w 1876 r. Natomiast wśród licznej grupy kancjonałów na uwagę zasługuje XIX-wieczny tzw. „kancjonał mazurski” powstały pod redakcją pastora z Nidzicy Jerzego Waziańskiego (Wasiańskiego). Z okazji Święta Reformacji w roku 1725 powstała *Kantata* pióra niemieckiego ewangelika Jana Sebastiana Bacha, której odpis stanowi przykład cimelium z Gabinetu Zbiorów Muzycznych. Natomiast niezmiernie ciekawym i nietypowym obiektem (mając na uwadze miejsce przechowywania – Gabinet Rękopisów), ilustrującym życie polskich ewangelików są pieczęcie – 50 tłoków z XVI–XIX wieku. Wyeksponowaliśmy również bardzo cenne rysunki architektoniczne ukazujące projekty kościoła ewangelicko-augsburskiego Świętej Trójcy w Warszawie, z kolekcji króla Stanisława Augusta przechowywane w Gabinetecie Rycin.

Wybór i opracowanie obiektów przygotował zespół kuratorski, w którym Gabinet Starych Druków reprezentowała m.in. Elżbieta Bylina, Gabinet Rękopisów Ewa Piskurewicz, Gabinet Rycin dr Izabela Przepałkowska i Przemysław Wątroba, Gabinet Zbiorów Muzycznych Piotr Maculewicz i Katarzyna Spurgiasz, Gabinet Zbiorów XIX Wieku dr Marta Kacprzak. Całość prac nad katalogiem i układem obiektów na wystawie koordynowała dr Joanna Milewska-Kozłowska z Gabinetu Starych Druków. Wystawie towarzyszyły oprowadzania kuratorskie (również w języku angielskim), wykłady i warsztaty muzyczne.

Opiekę konserwatorską oraz współpracę techniczną przy tworzeniu ekspozycji zapewniła Ewa Urzykowska, Joanna Kołodziejaska, Agata Ciecierska-Kadłof, Elżbieta Duziak, Jakub Wrzosek i Marek Mastalerski z Oddziału Ochrony i Konserwacji Zbiorów.

Opracę graficzną dwujęzycznego katalogu przygotował Marcin Laszczkowski we współpracy z Bartłojem Karelinem (fotografie). Współpracę z partnerami – Kościołem Ewangelicko-Augsburskim, Firmą Lixid – sponsorem tłumaczenia katalogu na język angielski oraz Samorządem Województwa Mazowieckiego, prace techniczne koordynował zespół Oddziału Promocji, Wystaw i Współpracy.

Wystawie towarzyszyły wykłady – inaugurujący *Zaczęło się w Wittenberdze...* dra Jerzego Sojki (20 X), *XIX-wieczne wydania polskiego XVI-wiecznego piśmiennictwa ewangelickiego. Między historią edytorstwa a historią protestantyzmu* dr Marty M. Kacprzak (25 X), pokaz – *Szeroka jest droga do piekła... Przykład protestanckiej propagandy religijnej z 1606 roku* dr Izabeli Przepałkowskiej (23 X), oraz lekcja o charakterze warsztatów muzycznych – *Pieśni Rzeczypospolitej wielu wyznań* Katarzyny Spurgiasz (24, 26 X). Równolegle prezentowano wystawę plenerową *Śladami Marcina Lutra* udostępnioną przez Niemiecką Centralę Turystyki (DZT).

dr Joanna Milewska-Kozłowska
Gabinet Starych Druków

Agnieszka Kościelniak-Osiak
Oddział Promocji, Wystaw i Współpracy

*„Podziękowania i wyrazy uznania
należą się wszystkim obecnym i byłym,
żyjącym i nieżyjącym pracownikom BUW,
którzy przez lata czuwali nad zachowa-
niem naszego wspólnego dziedzictwa.
Dzięki ich trosce możemy dziś snuć re-
fleksje, cieszyć nasze oczy i inne zmysły,
karmić umysł i ducha. Możemy wziąć
i czytać, mamy możliwość
osądzania sercem.”*

Z wprowadzenia Ks. Jerzego Samca,
Biskupa Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP,
do katalogu wystawy

Artyści w bibliotece czyli jubileuszowy maraton sztuki w BUW

Projekt *Artyści w bibliotece* był ważną częścią programu jubileuszowego, który w sposób szczególny podkreślił, że gmach BUW na Dobrej, gdzie na dobre zdomowili się nie tylko nasi czytelnicy, ale również artyści, jest przyjazną, piękną przestrzenią, która wraz ze wspieraną uniwersytecką publicznością stanowi źródło artystycznych inspiracji. Obserwacje, jak koegzystencja artystów, którzy lata studiów na uczelniach spędzili na kształtowaniu umiejętności eliminacji słowa na rzecz obrazu z czytelnikami BUW, którzy głowią się...aby język giętki powiedział wszystko co pomyśli głowa są jednymi z bardziej fascynujących...

Artyści w bibliotece

Don Kichot, *Pan Tadeusz* i *Bestiarium* Józefa Wilkonია, *Dziewczynka dla Sarzyny*, *Epoksydowy zwierz* i *Mutanty* Magdaleny Abakanowicz, odrealnione postaci w pracach bez tytułu Zdzisława Beksińskiego, *Leśny batyskaf* Jana Sajdaka, dyptyk *AŁ* Marty Banaszak oraz *BARYKADY* i *EXODUS* Bogusława Lustyka to tytuły tylko kilku, spośród ponad 200 prac prezentowanych w BUW w ramach jubileuszowego maratonu sztuki *Artyści w bibliotece*.

W maratonie wzięło udział 39 artystów; ich dzieła (rzeźby, instalacje, prace graficzne, rysunki, fotografie, plakaty) prezentowane były na wystawach indywidualnych i zbiorowych, którym towarzyszyły spotkania, warsztaty, koncerty a nawet performatywna akcja malowania obrazu z udziałem publiczności.

Maraton rozpoczęła wystawa prac prof. Magdaleny Abakanowicz – jednej z najwybitniejszych i najbardziej znanych na świecie polskich artystek, której prace są pokazywane w najważniejszych galeriach na całym świecie, m.in. w Londynie i Nowym Jorku. Zaprezentowano unikatową kolekcję sześciu rzeźb i rysunków z kolekcji CIECH, pochodzącą z lat 1995–2016. W ramach wernisażu wykład wprowadzający do wystawy wygłosiła Milada Ślizińska, wykładowczyni ASP w Warszawie i kurator wystaw w CSW Zamek Ujazdowski.

Kolejną odsłoną artystyczną była wystawa *Beksiński nieznany*, prezentująca zbiór ponad 100 mniej znanych szerokiej publiczności prac Zdzisława Beksińskiego, a wśród nich fotografie z lat 1955–1960, fotomontaże i grafiki komputerowe z lat 1996–2004.

Adres Dobra 56/66 był ważnym punktem na mapie ogólnopolskiego tournée wystawy, którą tylko w BUW podczas prawie trzytygodniowej ekspozycji obejrzało ponad 4,5 tys. osób. Towarzyszące wystawie wykłady multimedialne, panel dyskusyjny, projekcje filmów z prywatnych archiwów oraz pokazy jednego z obrazów Beksińskiego z wykorzystaniem technologii *Virtual Reality* (wirtualnej rzeczywistości) zachęcały zwiedzających do podejmowania prób „wniknięcia” w świat wyobraźni sanockiego artysty. Po zakończeniu wystawy Fundacja „Beksiński” podarowała BUW grafikę komputerową Zdzisława Beksińskiego

z przeznaczeniem na 7. *Aukcję dzieł sztuki współczesnej na rzecz BUW*, która odbędzie się na portalu www.artinfo.pl na przełomie listopada i grudnia 2018 r. Gestem tym organizatorzy wystawy przypomnieli, że w 2003 r. Zdzisław Beksiński wsparł BUW osobiście, przekazując jedną ze swych prac na planowaną wówczas 1. *Aukcję*.

Z okazji Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich (23 kwietnia) zaprezentowano wystawę plakatów Józefa Wilkonია, znakomitego malarza, rzeźbiarza, twórcy plakatów i scenografii teatralnych, wybitnego ilustratora książek. Zarówno w ramach wernisażu, jak i finisażu wystawy odbyły się spotkania z Józefem Wilkoniem z retrospektywną prezentacją książek, do których Artysta zaprojektował ilustracje. Finisaż wystawy odbył się w formie wydarzenia słowno-muzycznego, podczas którego fragmenty *Don Kichota* oraz *Pana Tadeusza* zaprezentowała Magdalena Warzecha aktorka Teatru Narodowego, a w części muzycznej, kompozycje m.in. Antonina Leopolda Dvoraka, Astora Piazzoli, Béli Bartóka na akordeon, skrzypce i wiolonczelę wykonali uczniowie Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych nr 4 w Warszawie. Zwieńczeniem spotkania była akcja – malowanie performatywne obrazu z udziałem Józefa Wilkonია i publiczności.

W ramach wystawy *LINO3.*, która okazała się „festiwalem” sztuki linorytniczej zaprezentowano 60 prac wykonanych przez 23 artystów – studentów, doktorantów, absolwentów związanych z Wydziałem Grafiki warszawskiej ASP. Wyjątkowym obiektem wystawy była książka Zuzanny Sitarskiej, wykonana w całości z zastosowaniem techniki linorytu. Była ona pokazywana już wcześniej w ramach wystawy najlepszych dyplomów na warszawskiej ASP – *Coming Out 2016*. Wręcz emblematyczną pracą w odniesieniu do charakteru miejsca ekspozycji był linoryt-dyptyk „portretów” samogłosek nosowych *Ą* i *Ę* autorstwa Marty Banaszak. Praca była osobiwym akcentem mającym zwrócić uwagę na potrzebę ochrony samogłosek nosowych, które są skarbem języka polskiego, zdaniem części językoznawców zagrożonych wyginięciem. ◀▶ Wystawie towarzyszyły otwarte dla chętnych podczas Nocy Muzeów w BUW (20 maja) warsztaty linorytu, na których można było poznać proces tworzenia matrycy linorytniczej oraz samodzielnie wykonać odbitki. Dla upamiętnienia jubileuszu w ramach warsztatów wykonano matrycę, z której wykonano pamiątkowe odbitki *200 lat BUW*.

W ramach obchodów 73. rocznicy wybuchu powstania warszawskiego zaprezentowano wystawę i instalację *BARYKADY* i *EXODUS* autorstwa Bogusława Lustyka, które powstały w wyniku traumatycznych przeżyć artysty i zostały poświęcone wypędzeniu mieszkańców Warszawy w 1944 r. Wernisaż wystawy (7 sierpnia) uświetnił koncert pieśni patriotycznych w wykonaniu Andrzeja Jurkiewicza, solisty Opery Łódzkiej. Patronat honorowy nad wystawą sprawował Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W ramach wystawy *5 ton rzeźby z Orońska* w Ogrodzie Dolnym BUW prezentowane były prace 12 polskich artystów współpracujących z Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku. Na ekspozycji zaprezentowano rzeźby oraz interaktywne instalacje wykonane z brązu, stali, betonu, przedstawiające różnorodne koncepcje interpretacyjne od ekologicznych po konceptualne.

Wśród autorów rzeźb można wymienić klasyków Jana Berdyszaka (*Rzeźba IV*, 1968), Magdaleny Abakanowicz (*Mutanty*, 2000) oraz młodych artystów Annę Siekierską (*Buddapest*, 2016) i Jana Sajdaka, którego rzeźba *Leśny batyskaf* nawiązywała do wystawy jego prac *Wisząca biblioteka*, wykonanych w ramach pracy dyplomowej na Wydziale Rzeźby ASP w Warszawie w 2016 r. i eksponowanych również w Ogrodzie BUW.

- *Magdalena Abakanowicz*

10 stycznia – 10 marca 2017
Organizator: CIECH S.A.

- *Beksiński Nieznany*

20 marca – 9 kwietnia 2017
Organizatorzy: Fundacja Beksiński,
Samorząd Studentów UW

- *Józef Wilkoń. Plakaty*

20 kwietnia – 21 maja 2017
Organizatorzy: Fundacja ARKA im. Józefa Wilkonia,
Galeria Plakatu Polskiego w BUW

- *LINO3.*

12 – 28 maja 2017
Organizatorzy: Stowarzyszenie Twórców
Grafiki Artystycznej KISSPRINT,
Wydział Grafiki ASP Warszawa

- *Barykady i Exodus*

1 sierpnia – 28 września 2017
Organizatorzy: Stowarzyszenie Pamięci
Powstania Warszawskiego, Beta Design.Sp.z o.o.

- *5 ton rzeźby z Orońska*

10 kwietnia – 15 października 2017
Organizator: Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku

Mimo, że rok jubileuszowy już za nami – nie żegnamy się z Artystami w bibliotece. W 2018 r. odbędą się w BUW kolejne projekty artystyczne: w czerwcu wystawa malarstwa *Wokół własnej osi*, która będzie pracą doktorską Katarzyny Ferworn-Horawy, prowadzoną pod kierunkiem Leona Tarasewicza na ASP w Warszawie, w grudniu wystawa-instalacja *Katalog Entropii Sztuki – Pożegnanie katalogu kartkowego* (tylko symboliczne!), w ramach którego artyści podejmą próbę zmiany funkcji przestrzeni szuflad katalogów bibliotecznych przekształcając je w miniprzestrzeń sztuki. O tym, czy *Szaleństwo katalogowania* Umberta Eco było inspiracją dla artystów podczas powstawania dzieł, dowiemy się podczas świętowania Dnia BUW.

Beata L. Feliszewska
Oddział Promocji, Wystaw i Współpracy

▼ Ekspozycja rzeźb pt. *Mutanty* (2000 r.) prof. Magdaleny Abakanowicz w ramach plenerowej wystawy *5 ton rzeźby z Orońska* w Ogrodzie Dolnym BUW.

2017 w zbliżeniu

Strategia rozwoju systemu biblioteczno-informacyjnego UW

System biblioteczny informacyjny UW liczący obecnie, obok BUW, 41 bibliotek wydziałowych, instytutowych, zakładowych oraz innych jednostek organizacyjnych UW działa w porządku organizacyjnym ustalonym wiele lat, a zapewne trafniej byłoby napisać wiele dziesięcioleci temu. Jest on ściśle powiązany z strukturą organizacyjną UW wraz z nią ulega pewnym, choć zazwyczaj niewielkim zmianom. Nie bez wpływu na obraz systemu biblioteczno-informacyjnego pozostają przeprowadzone w ostatnich latach na UW inwestycje, a wśród nich budowa nowej siedziby Wydziału Fizyki w kampusie Ochota, w której swoje miejsce znalazła biblioteka wydziałowa powstała z połączenia trzech wcześniej odrębnych bibliotek instytutowych. Natomiast zmiany nie ulegają podstawy funkcjonowania bibliotek na UW, wśród których wymienić należy podległość organizacyjną i finansową bibliotek macierzystym jednostkom organizacyjnym czy też rolę Dyrektora BUW ograniczoną do funkcji koordynatora bibliotek systemu biblioteczno-informacyjnego UW.

Rozwiązanie to obok pewnych zalet posiada także coraz wyraźniej zauważalne niedoskonałości. Wraz z zapowiadaną reformą systemu szkolnictwa wyższego w Polsce, którą przynieść ma znajdująca się obecnie w fazie projektu nowa ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce zwana także Ustawą 2.0 pojawiła się przestrzeń do namysłu nad całkowicie odmiennym od dotychczasowego sposobem funkcjonowania bibliotek na naszej uczelni. Warto podkreślić, że w środowisku bibliotekarzy UW istnieje konsensus dotyczący tego, że system biblioteczno-informacyjny UW wymaga zasadniczej przebudowy. Planowane zmiany w ustroju uczelni są ku temu doskonałą okazją. Do ustalenia pozostaje jak ten proces powinien wyglądać i jaki ostateczny kształt systemu biblioteczno-informacyjnego byłby optymalny przede wszystkim z perspektywy czytelników, ale także kadry bibliotekarskiej oraz zarządzającej uczelnią.

Dyrekcja Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie zdecydowała się przygotować propozycję reformy systemu biblioteczno-informacyjnego. Jej ogólne założenia zawarte zostały w dokumencie *Strategia rozwoju systemu biblioteczno-informacyjnego UW w latach 2017–2021 i 2021–2025. Założenia generalne. Propozycja do dyskusji*. Został on przekazany władzom rektorskim UW w czerwcu 2017 r., a następnie przedstawiony na posiedzeniu Rady Bibliotecznej w dniu 3 lipca 2017 r. Warto podkreślić, że wyraźny impuls do wypracowania tego wstępnego

go pomysłu dały właśnie władze rektorskie, które chciały poznać stanowisko bibliotekarzy w sprawie przyszłości bibliotek na uczelni.

Strategia zakłada spojrzenie na zasoby biblioteczne Uniwersytetu Warszawskiego i wykwalifikowaną kadrę biblioteczną z perspektywy całej uczelni, a nie poszczególnych jednostek organizacyjnych. Kładzie nacisk na zapewnienie całej społeczności akademickiej spójnych, jednolitych i przejrzystych zasad dostępu do drukowanych zasobów UW niezależnie od ich tematyki, czy fizycznej lokalizacji. Uwzględnia coraz wyraźniej rysującą się potrzebę zapewnienia wszystkim bibliotekom UW nowoczesnych narzędzi pracy, a wśród nich bibliotecznego systemu nowej generacji. Ponadto bierze pod uwagę aktualne tendencje i zjawiska obserwowane zarówno w polskim, jak i światowym bibliotekarstwie, w tym dynamiczny wzrost znaczenia i roli e-zasobów w komunikacji naukowej, nie tylko w naukach ścisłych, ale także w naukach społecznych i humanistycznych, oraz spadające zainteresowanie wykorzystaniem zasobów drukowanych.

W *Strategii* proponuje się przyjęcie jednolitego modelu organizacyjnego, w którym biblioteki UW podlegać będą administracyjnie i finansowo Dyrektorowi BUW, co uczyni proces zarządzania tymi bibliotekami bardziej efektywnym. Ponadto przewiduje się scentralizowanie niektórych procesów bibliotecznych, w szczególności gromadzenia oraz opracowania zbiorów, przy jednoczesnym zachowaniu rozproszonego udostępniania zasobów drukowanych, a także prowadzonej w bibliotekach działalności informacyjnej oraz dydaktycznej, co z kolei ma zoptymalizować wykorzystanie zasobów ludzkich, a dodatkowo przynieść wymierne korzyści finansowe przy jednoczesnym utrzymaniu jakości usług bibliotecznych na wysokim poziomie. Zmiany w systemie biblioteczno-informacyjnym mają odbywać się w głównej mierze z wykorzystaniem obecnie istniejącej na UW infrastruktury bibliotecznej.

Niestety, wokół dokumentu narosło wiele nieporozumień, niektóre z nich warto w tym miejscu wyjaśnić. *Strategia* nie jest gotowym projektem, który z całą pewnością zrealizowany zostanie w nakreślonej perspektywie czasowej. Należy ją raczej traktować jako zaproszenie do dyskusji o przyszłości bibliotek, które Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie skierowała do całego środowiska akademickiego UW. Nie zakłada ona również pozostawienia pracowników i studentów poszczególnych jednostek UW bez bazy bibliotecznej znajdującej się w pobliżu ich miejsca pracy czy studiów. Co więcej rozwiązuje w wygodny sposób problem zapewnienia dostępu do zasobów przechowywanych w różnych lokalizacjach. Czytelnik mógłby dowolnie wybierać miejsce odbioru zamówienia potrzebnej mu publikacji, która byłaby mu dostarczana do wskazanej przez niego biblioteki. Ponadto postuluje przekształcenie, a nie likwidację, obecnych bibliotek wydziałowych w jednostki interdyscyplinarne, które zostaną podporządkowane jednej strukturze zarządczej podległej Dyrektorowi BUW, a także zostaną skupione wokół bibliotek kampusowych utworzonych w poszczególnych kampusach uniwersyteckich. W *Strategii* przewiduje się zatem wystąpienie procesów scaleniowych, jednak dokument nie przesądza, w jakim zakresie i których bibliotek będą one dotyczyły, pozostawiając rozstrzygnięcie tych kwestii na późniejsze etapy dyskusji nad proponowanymi w dokumencie rozwiązaniami.

Strategia rozwoju systemu biblioteczno-informacyjnego UW w latach 2017–2021 i 2021–2025 jest niezwykle odważną i zdecydowaną propozycją przeobrażenia bibliotek obsługujących środowisko akademickie Uniwersytetu Warszawskiego w jednolity, działający sprawnie

◀◀ 18 lat temu – hol katalogowy gmachu BUW przy ul. Dobrej tuż po ukończeniu budowy. 1999 r. Gabinet Dokumentów Życia Społecznego BUW.

i skutecznie organizm. Dąży do uczynienia tego nieuchronnego procesu bardziej przewidywalnym i kontrolowanym sugerując, w jakim kierunku powinien on przebiegać, by zapewnić w przyszłości równomierny rozwój wszystkim bibliotekom UW.

Roman Tabisz

Wicedyrektor ds. systemu biblioteczno-informacyjnego UW

10 lat e-bUW

Elektroniczna biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego (e-bUW) istnieje już ponad 10 lat. Jej oficjalnego otwarcia dokonał 21 grudnia 2007 r. prof. dr hab. Wojciech Tygielski, ówczesny prorektor UW. Jednak przygotowania do tego wydarzenia rozpoczęły się ponad rok wcześniej.

Wtedy to właśnie dostrzeżono coraz wyraźniejszą potrzebę budowania ogólnodostępnego warsztatu naukowego dla badań prowadzonych na Uniwersytecie Warszawskim, który jednocześnie wspomagałby dydaktykę, umożliwiał ochronę pozycji najcenniejszych oraz pozostających w złym stanie zachowania przy zapewnieniu nieograniczonego dostępu do ich treści oraz przyczyniałby się do upowszechniania dostępu do zasobów wiedzy zgromadzonych na Uniwersytecie. Do tworzenia e-bUW zaproszono wszystkie biblioteki systemu biblioteczno-informacyjnego UW, a także inne jednostki posiadające cenne zbiory poświęcone historii Uczelni. Agendy Uniwersytetu chcące partycypować w tworzeniu biblioteki cyfrowej mogły realizować swój udział w różny sposób, uzależniony od swoich możliwości. Czynny udział w tworzeniu e-bUW wzięło 7 jednostek: Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji, Biblioteka Wydziału Biologii, Biblioteka Katedry Hungaryistyki, Biblioteka Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych, Biblioteka Instytutu Muzykologii, Archiwum UW, Muzeum UW.

Założono, że e-bUW będzie tworzony w oprogramowaniu dLibra (wtedy: wersja 3.0), posadowionym na serwerze w BUW. Przyjęto, że schematem opisu dokumentu będzie Dublin Core Metadata Element Set, rozbudowany o sześć dodatkowych pól. Do prezentacji skanów wybrano format DjVu. Uznano, że każdy dokument tekstowy zostanie poddany procesowi automatycznego rozpoznania treści (ang. optical character recognition, OCR). W dokumentach posiadających spisy treści zalecono dodawanie odnośników wewnętrznych, kierujących ze spisu do odpowiedniego miejsca w publikacji. Za format archiwizacyjny obrano TIFF v. 6.0 wykonywany w kolorze, skali szarości lub czerni i bieli; dwie lub jedna strona na skan, zależnie od obiektu. Ustalono, że do biblioteki cyfrowej trafiać będą przede wszystkim dokumenty pozostające w domenie publicznej, czyli niepodlegające już ochronie majątkowych praw autorskich. Ustalono także, że wersje oryginalne, jak i wersje cyfrowe dokumentów już umieszczonych w e-bUW opisywane będą w katalogu NUKAT, a dokumenty nieposiadające przyjętych przez Centrum NUKAT przepisów katalogowania, tzw. formatów, opisywane będą lokalnie w katalogu online bibliotek UW. Po pojawieniu się publikacji w bibliotece cyfrowej do opisu dokumentu analogowego zostanie dodany odnośnik zewnętrzny (link) do wersji cyfrowej.

Od początku istnienia e-bUW starano się, by dLibra aktualizowana była do najnowszej wersji. Obecnie pozostaje ona w wersji 5.8.4. Utrzymano decyzję co do formatu TIFF, ale wszystkie kopie wykonywane są dziś w kolorze. Zrezygnowano ze skanowania dwóch stron na skan, przyjmując dla wszystkich obiektów założenie jeden skan = jedna strona dokumentu. Słusznym założeniem okazało się wykonywanie OCR-u, ułatwiające użytkownikom przeszukiwanie pełnotekstowe, a także mapowania spisów treści. Dodawanie linków do opisów biblio-

graficznych dokumentów pozwoliło w późniejszych latach na podjęcie decyzji o wyłączaniu zdigitalizowanych obiektów z powszechnego użytku (informacja dla użytkownika znajduje się przy każdym egzemplarzu w katalogu lokalnym OPAC). Zrezygnowano za to ze sporządzania opisu bibliograficznego dla obiektów cyfrowych umieszczonych w bibliotece cyfrowej. Okazało się, że pierwotne założenie – dwa opisy dla jednej „książki” – nie są dogodne dla użytkowników katalogu. Z biegiem czasu zweryfikowano także wybór DjVu jako formatu prezentacyjnego dla dokumentów cyfrowych. W początkach powstawania sieci bibliotek cyfrowych i przy słabych łączach internetowych format sprawdzał się, jednak z czasem pojawiało coraz więcej problemów, zwłaszcza w związku ze zmianami przeglądarek internetowych.

Od początku istnienia Federacji Bibliotek Cyfrowych (FBC; 2009 r.) e-bUW jest jej członkiem. Współpraca z FBC umożliwiła na zaistnienie zasobu e-bUW w Europeanie, bibliotece cyfrowej, wirtualnym muzeum i archiwum Europy.

Organizacyjnie e-bUW przeszedł dużą przemianę. Tworząc bibliotekę cyfrową zdecydowano nie powoływać nowej jednostki organizacyjnej, a wykorzystać istniejącą strukturę organizacyjną BUW. Proces digitalizacji podporządkowano drodze dokumentu bibliotecznego (książki, czasopisma, itd.) już obowiązującej w BUW, w której pracownicy poszczególnych oddziałów wykonywali odpowiednie czynności. Stworzono jedno stanowisko w całości przeznaczone do obsługi biblioteki cyfrowej – redaktora e-bUW, które przynależało organizacyjnie do ówczesnego Oddziału Udostępniania i Informacji Naukowej. W 2012 r. zdecydowano się zmienić przynależność organizacyjną biblioteki cyfrowej. Nowe miejsce dla niej znaleziono w utworzonym w tym właśnie roku Oddziale Rozwoju Zasobów Elektronicznych.

Dynamiczne zwiększanie zasobu dokumentów udostępnianych w bibliotece cyfrowej stało się możliwe dzięki zwiększonej obsadzie personalnej obsługi e-bUW (obecnie biblioteką cyfrową zajmuje się 15 pracowników). Zmieniła się także liczba i jakość sprzętu reprodukcyjnego wykorzystywanego przy jej tworzeniu. Obsługa e-bUW ma aktualnie do dyspozycji 8 skanerów, z czego dwa zakupione w 2017 r., i 2 aparaty fotograficzne. Szybki przyrost zasobów biblioteki cyfrowej osiągnięto dzięki projektom digitalizacyjnym finansowanym ze źródeł zewnętrznych, takich jak np. środki MNiSW na działalność upowszechniającą naukę (DUN). Krokiem milowym był udział w latach 2008–2013 w projekcie „NUKAT – Autostrada informacji cyfrowej”, w którym do e-bUW trafiło ponad 3 miliony skanów. Do tej pory e-bUW uczestniczył w 11 projektach. Poważne zmiany w bibliotece cyfrowej szykują się dzięki realizowanemu obecnie zadaniu „Nowa jakość udostępniania dóbr kultury na Uniwersytecie Warszawskim – stworzenie centrum digitalizacji zbiorów bibliotecznych i muzealnych” w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa.

Na koniec 2017 r. e-bUW liczył 331 476 publikacji o łącznym rozmiarze danych sięgającym ponad 150 TB. Jubileusz 10-lecia świętujemy ciesząc się z 21 244 547 odwiedzin e-bUW.

Agnieszka Wróbel

Oddział Rozwoju Zasobów Elektronicznych

e-bUW

w liczbach:

- 15 pracowników
- 8 skanerów
- 2 aparaty fotograficzne
- 331 476 publikacji o łącznym rozmiarze danych ponad 150 TB
- 21 244 547 odwiedzin

10

najpopularniejszych stron:

(nie uwzględniono centralnego okienka wyszukiwania, które de facto nie jest stroną z adresem)

1. /zasoby-online/
2. /zasoby-online/bazy-online/
3. /informacje-praktyczne/godziny-otwarcia/
4. /informacje-praktyczne/jak-korzystac/
5. /zasoby-online/narzedzia-wyszukiwania/
6. /zasoby-online/e-ksiazki/
7. /kontakt/
8. /o-nas/budynek-i-ogrod/
9. /biblioteki-uw/biblioteki-wydzialowe-uw/
10. /informacje-praktyczne/uslugi/

Nowa strona www

1 października 2017 r. została uruchomiona nowa strona WWW Biblioteki. Można dodać: długo wyczekiwana, bo żadna z poprzednich witryn BUW nie działała tyle lat, co ta ostatnia.

Przygotowania do startu

W fachowej literaturze znajdziemy dwa sposoby przygotowania strony WWW. W pierwszym można zacząć od zaplanowania menu i potem dopisywać do niego treść, druga metoda zakłada odwrócony kierunek działań, tzn. przygotowanie treści i dopasowanie do niego menu. U nas, chociaż zdarzyły się rozdziały dopisane pod koniec prac, zasadniczy materiał tekstowy został opracowany przed ustaleniem menu. Taki zabieg pozwolił uniknąć sytuacji, w której zabrakłoby odpowiedniego miejsca w menu na umieszczenie jakiegoś ważnego tekstu. Prace zasadniczo przebiegały równolegle w czterech obszarach, które można określić hasłami: treść, menu, grafika (+ tzw. layout), programowanie.

Do opracowania treści powołane zostały kilkuosobowe zespoły, każdy z nich zajmował się innym tematem. Teksty zostały przygotowane od nowa. Był to konieczny zabieg po kilku latach funkcjonowania starej strony, gdzie w wielu miejscach dopisywano sukcesywnie nowe akapity i z czasem tekst rozdziału tracił swoją spójność językową, a strona intuicyjność.

Punktem wyjścia do prac nad wyglądem graficznym był szablon ówczesnej strony UW. Z czasem udało się projekt bardziej zindywidualizować. Jednym z założeń przyjętych przez zespół od grafiki było zastosowanie jak najmniejszej liczby elementów graficznych i tekstowych, a także asceza w stosowaniu kolorów. Tradycyjnie już, dominantą kolorystyczną jest zieleń w odcieniu przewidzianym przez naszą księgę znaku.

Najwięcej pracy, jak się okazało, przysporzyło utworzenie menu.

Tutaj potrzebna była podwójna praca. Z jednej strony trzeba było nadać wszystkim przygotowanym treściom strukturę logiczną i intuicyjną dla użytkownika. Trzeba było zdefiniować menu główne w taki sposób, aby w przyszłości wszystkie nowe działy znalazły się w nim bez dodatkowego rozbudowywania haseł, jak to miało miejsce poprzednio. Trzeba było też znaleźć odpowiednie miejsce dla różnych elementów, które nie pasowały do głównych działów menu. Do obsługi tych prac przydała się makieta złożona z pojedynczych kartoników, ułożonych na podłodze w pokoju wicedyrektora BUW, które można było dowolnie przemieszczać jak układankę.

Z drugiej strony trzeba było nadać elementom menu takie nazwy, aby stanowiły jasny komunikat dla użytkownika. Tu było najwięcej dyskusji nad możliwymi określeniami. Intuicyjną poprawność przyjętych rozwiązań testowano na osobach niezaangażowanych w prace.

Przydatne było też oglądanie innych rozwiązań, które doprowadziło do wniosku, że nie ma jednego modelu stron WWW dla bibliotek. Przegląd witryn najlepszych europejskich księgarni akademickich upewnił nas, że intuicja prowadzi nas we właściwym kierunku.

Koniec wieńczy dzieło

W historii powstawania wcześniejszych witryn BUW nigdy nad stroną nie pracowało tyle osób co teraz. Nie byłoby przesadą napisać, że swój wkład, nawet przez małą konsultację wniosła połowa pracowników BUW. Na pewno trzeba wyróżnić tu Oddział Usług Informacyjnych i Szkoleń, Oddział Obsługi Informatycznej, Oddział Promocji, Wystaw i Współpracy, Bibliotekę Austriacką, Oddział Rozwoju Zasobów Elektronicznych.

Niewątpliwie taki tryb pracy nie był łatwy. Nie jest on też zwyczajowo stosowany przy tworzeniu stron. Najtrudniejszymi momentami były te, gdy dochodziło do różnic zdań a można było zdecydować się tylko na jedno rozwiązanie. Niekiedy uzyskany kompromis odbiegał od pierwotnych wyobrażeń jednej i drugiej strony dyskusji.

Sercem każdej strony bibliotecznej jest narzędzie do wyszukiwania zbiorów. Także i u nas, powtórzone zostało rozwiązanie, znane już ze starej strony, czyli centralnie umieszczone okienko multiwyszukiwarki i katalogu. Zyskało jednak nową oprawę graficzną. Na stronie głównej, zgodnie z zasadami tworzenia stron www, znalazły się elementy najczęściej eksplorowane przez użytkowników, m.in. zasoby elektroniczne czy godziny otwarcia w formie skryptu wskazującego sytuację z bieżącego dnia.

Pojawiły się też nowe rozwiązania, jak np. rozdzielenie komunikatów na Aktualności (czyli informacje o nowych usługach, zmianie w godzinach otwarcia agend BUW itp.) oraz Wydarzenia, które opisują kulturalną aktywność BUW (np. organizowane wystawy czy koncerty).

Nowym działem jest także „Dla nauki”, gdzie znajdują się pomoce przydatne pracownikom naukowym i studentom w pracy naukowej, publikowaniu, bibliometrii itp. Notabene, znalezienie nazwy dla tego właśnie działu przysporzyło nam najwięcej kłopotów.

Dzięki nowym funkcjom wyszukiwania znacznie łatwiej jest wyszukiwać bazy danych z zasobami online.

Moment „zero”

Uruchomienie strony zaplanowaliśmy na 2 października, czyli pierwszy dzień roku akademickiego 2017/2018. Mając jednak na uwadze wcześniejsze doświadczenia z podmianną strony, kiedy to ujawniali się (nieliczni na szczęście) zwolennicy starych rozwiązań, postanowiliśmy uprzedzić nieco fakty i przygotować naszych odbiorców na zmiany. Publikowane były komunikaty zapowiadające nowość, nasi użytkownicy mogli np. obejrzeć zdjęcia nowej strony. To sprawiło, że zmiana przeszła właściwie bezboleśnie, a interaktywna społeczności Facebooka przyjęła ją entuzjastycznie.

Dodatkowo, dla komfortu osób, które wolniej adaptują się do zmian, zostawiony został na okres przejściowy link do starej strony, która jednak nie była już aktualizowana.

Pierwsze statystyki

W okresie 2 X–31 XII zarejestrowano 382 008 wejść.

Średnia wejść na dobę wyniosła 4244, to więcej niż średnia dobową w okresie I–IX (3670), ale na pewno przyczynił się do tego początek roku akademickiego i większa liczba nowych użytkowników Biblioteki. Ok. 75% użytkowników strony korzysta z komputerów stacjonarnych. Pora największej oglądalności to dni od wtorku do czwartku, w godzinach 11–15. Najwięcej użytkowników strony trafia do nas poprzez wyszukiwanie w wyszukiwarkach typu Google, Bing, Yahoo itp. (ok 64% wszystkich wizyt). Dwukrotnie mniej wpisuje nasz adres www.buw.uw.edu.pl bezpośrednio w przeglądarce internetowej.

Ogląda nas dwa razy więcej kobiet niż mężczyzn!

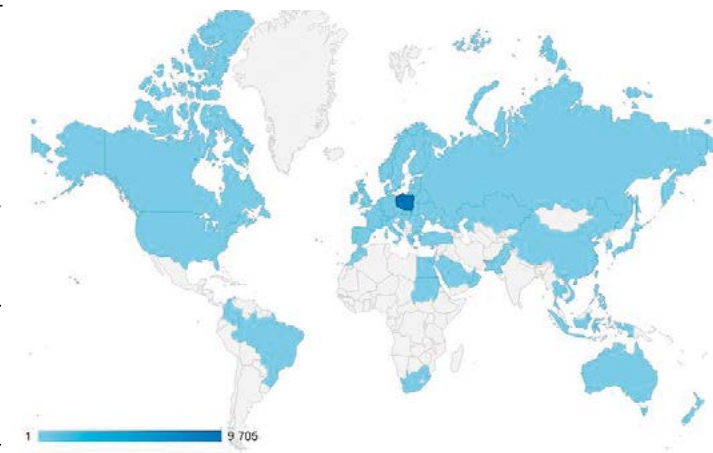
Anna Pełka

Wicedyrektor ds. informacji naukowej i zasobów elektronicznych

Poza Polską,
najwięcej połączeń jest z:

USA,
Niemiec
i Wielkiej Brytanii.

Nie odnotowano jeszcze
połączenia z Grenlandii
oraz z większości
krajów Afryki. ▼

stan na 31 XII 2017 r.

Roman Palester – przywracanie muzyce

W roku 2017 przypadła 110. rocznica urodzin Romana Palestra, kompozytora należącego do najwyższej cenionych w swoim pokoleniu, lecz na skutek niesprzyjających okoliczności historycznych – niestety zapomnianego. Gabinet Zbiorów Muzycznych BUW jako depozytariusz spuścizny artysty podejmuje wiele działań służących upowszechnieniu wiedzy o tej fascynującej osobie i jej znakomitym dorobku muzycznym. Roman Palester (1907–1989) był jednym z najwybitniejszych polskich kompozytorów XX w., postrzegano go nawet jako „następcę Karola Szymanowskiego”. Studiował fortepian w krakowskim Instytucie Muzycznym i w konserwatorium we Lwowie, historię sztuki na Uniwersytecie Warszawskim oraz kompozycję i teorię muzyki w Konserwatorium Warszawskim. W 1931 r. miał miejsce jego debiut kompozytorski (utwór orkiestrowy *Muzyka symfoniczna*) na Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Współczesnej w Londynie. W latach 30. XX w. był sekretarzem Stowarzyszenia Kompozytorów Polskich oraz wiceprezesem polskiej sekcji Międzynarodowego Towarzystwa Muzyki Współczesnej. Od 1952 r. przebywał na emigracji w Monachium, później w Paryżu, współpracując z Radiem Wolna Europa – spowodowało to „zapis” cenzury PRL i Palester całkowicie zniknął z oficjalnego życia muzycznego w kraju. Mimo cofnięcia zapisu w roku 1977 kompozytor nie zaistniał już potem trwale w świadomości rodaków, a wykonania jego interesujących dzieł są do dziś niezwykle rzadkie. Obszerną i wyczerpującą monografię poświęciła mu prof. Zofia Helman z Instytutu Muzykologii UW (*Roman Palester. Twórca i dzieło*, Kraków 1999), jednak nadal jest bardzo mało nagrań muzyki Palestra, a teksty jego audycji dla RWE nie były nigdy w całości opublikowane. Dzięki inicjatywie GZM oraz grantowi MKiDN mógł powstać przy współpracy Fundacji Uniwersytetu Warszawskiego oraz Polskiego Centrum Informacji Muzycznej obszerny multimedialny, dwujęzyczny portal (<http://palester.polmic.pl>) prezentujący życie i twórczość artysty. Ten sam grant oraz wsparcie Warner Music Polska pozwoliły wydać płytę CD z muzyką kameralną i fortepianową (trudno w to uwierzyć, ale jest to najpew-

niej pierwsza nowo nagrana, oryginalna płyta monograficzna tego znakomitego autora). Zachęcona tym sukcesem Fundacja Uniwersytetu Warszawskiego podjęła kolejne kroki celem promowania tego twórcy, ubiegając się – z sukcesem – o nowy grant MKiDN na publikację płytowe i książkowe. W ramach otrzymanych środków wydano dwie nowe, bardzo interesujące płyty CD. Jedną zawiera muzykę Romana Palestra na fortepian solo – w jej repertuarze znalazły się *I Sonata na fortepian*, *Passacaglia*, *Varianti* i *Espressioni*, a wykonawcą jest uznany specjalista od tego repertuaru, Jakub Tchorzewski ◀◀. Kolejna – dwa zachowane (z trzech) kwartety smyczkowe, ciekawie zestawione z dziełem tego gatunku pióra Karola Szymanowskiego, w którym Palester początkowo widział swego mistrza. Wykonawcą wydanej przez Universal Music Polska płyty jest jeden z najsławniejszych obecnie kwartetów – Apollon Musagète. Polskie Wydawnictwo Muzyczne opublikowało (w pięknej szacie graficznej, z bogatym materiałem ilustracyjnym, pod redakcją Zofii Helman) tom niedokończonych wspomnień kompozytora *Słuch absolutny* oraz wybór korespondencji z czasów wojny i okupacji. Partytury z zasobów Gabinetu Zbiorów Muzycznych BUW wykorzystano także w trzeciej nowej płycie z muzyką wokalnoinstrumentalną Palestra, opublikowanej przez Fundację Pięta Esencja. dopełnieniem działań związanych z obchodami jubileuszu była Ogólnopolska Konferencja *Słuch absolutny Romana Palestra*, (9 listopada – 2 grudnia 2017), zorganizowana przez Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina pod kierunkiem prof. Alicji Gronau. Zgromadziła wielu naukowców zainteresowanych badaniem twórczości kompozytora, towarzyszyły jej też interesujące koncerty. Jeden z konferencyjnych paneli odbył się w BUW, a materiały ze zbiorów Biblioteki oraz współpraca jej kadr stanowiły ważny element tego owocnego sympozjum. Warto podkreślić osobiste zaangażowanie w wymienione projekty współpracowników spoza BUW – Lecha Dzierżanowskiego, prezesa Fundacji Pięta Esencja oraz Piotra Bociana z Biura Promocji UW. Ze strony Gabinetu Zbiorów Muzycznych w pracach uczestniczyli Magdalena Borowiec, Aleksandra Górka oraz Piotr Maculewicz.

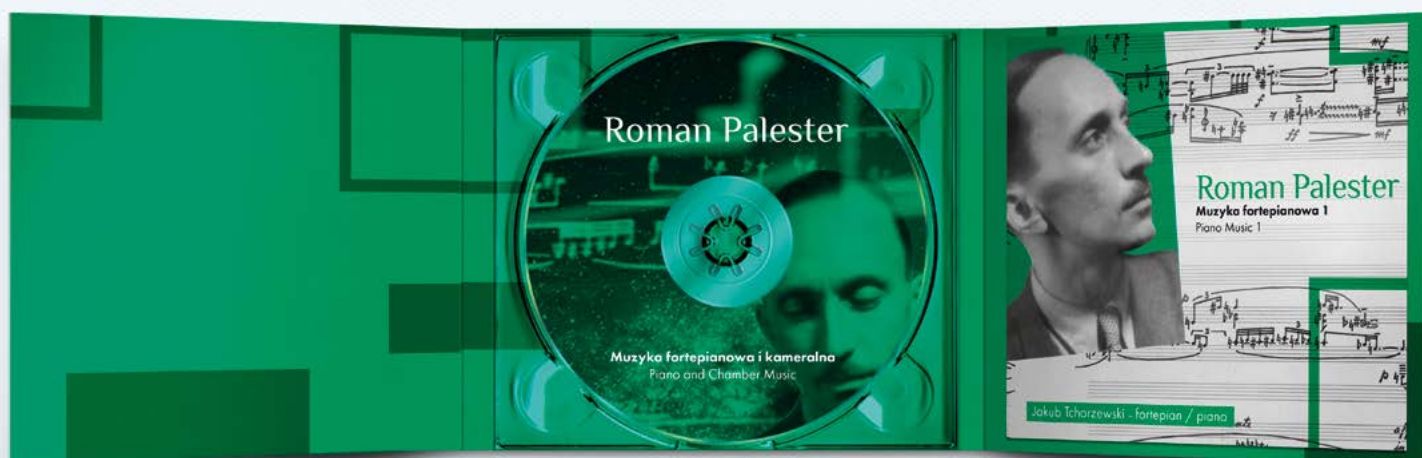
Piotr Maculewicz

Kierownik Gabinetu Zbiorów Muzycznych

Nowa jakość w nowej pracowni

W projekcie „Nowa jakość udostępniania dóbr kultury na Uniwersytecie Warszawskim – stworzenie centrum digitalizacji zbiorów bibliotecznych i muzealnych”, realizowanym przez BUW oraz Dział Sieci Komputerowych UW w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, poddziałanie 2.3.2 Cyfrowe udostępnienie zasobów kultury, w roku 2017 prowadzono prace koncepcyjne nad oprogramowaniem do prezentacji zdigitalizowanych zbiorów użytkownikom oraz gromadzono informacje o obiektach wytypowanych do cyfryzacji przez jednostki UW zainteresowane udziałem w projekcie. Najbardziej widocznym efektem projektu jest nowa pracownia digitalizacyjna. Oddanie jej do użytku poprzedził remont i adaptacja pomieszczeń, zakupy sprzętu oraz oprogramowania wspomagającego digitalizację.

Od lipca do końca września były prowadzone prace remontowe mające na celu modernizację pomieszczeń Oddziału Rozwoju Zasobów Elektronicznych. Wymieniono systemy grzewcze oraz oświetlenie – na ledowe o średnim natężeniu sięgającym 750 luksów, z możliwością płynnej regulacji w celu dostosowania oświetlenia do własnych potrzeb lub wymagań skanowanych obiektów; rozbudowano sieci – elektryczną oraz komputerową poprzez utworzenie no-

projeket okładki: Grzegorz Norberciak

wych i modernizację istniejących punktów elektryczno-logicznych. Komputerowa sieć strukturalna została zoptymalizowana do kat 6A, teraz możliwa jest transmisja danych z prędkością do 10 Gb/s. Pokoje wyposażono w żaluzje werkalne oraz elektryczne sterowanie rolet zewnętrznych, dzięki czemu możliwe jest dostosowanie lub całkowite wyeliminowanie wpływu oświetlenia zewnętrznego na pracę sprzętu do digitalizacji; pomieszczenia pracowni zostały pomalowane, w dwóch pokojach wydzielone zostały strefy, gdzie użyto farby niwelującej odbicia światła. W celu podwyższenia poziomu bezpieczeństwa profesjonalnych skanerów oraz skanowanych materiałów pomieszczenia ORZE wyposażono w elektroniczną kontrolę dostępu.

Ze środków projektu zostały zakupione stacje komputerowe służące do obróbki skanów oraz ich przetwarzania do form prezentacyjnych, a ponadto dwa skanery: Treventus ScanRobot 2.0 służący do półautomatycznej digitalizacji zbiorów przy niepełnym ich rozwarciu ▼ (na ilustracji w głębi) oraz Bookeye 4 V1 dający możliwość skanowania obiektów do formatu A1, zarówno z użyciem szyby dociskowej, jak również przy niepełnym rozwarciu obiektu. W ORZE zostało zain-

stalowane również nowe stanowisko fotograficzno-fotogrametryczne wyposażone w stół przystosowany do pracy z obiektami o różnych wymiarach oraz aparat Sinar rePro RC, posiadający (podobnie jak skanery) bezpieczne dla zbiorów oświetlenie.

Warto w tym miejscu wspomnieć jeszcze o nowym oprogramowaniu. Ze środków projektowych zostały zakupione programy: PhotoScan oraz GeoMagicWrap służące do składania oraz modelowania obiektów 3D ze zdjęć fotogrametrycznych (dających możliwość uzyskania obrazu 3D obiektu przestrzennego); ScanGate wspomagający obróbkę graficzną skanów, pozwalający również na częściową automatyzację pracy; DocWorks służący do przetwarzania skanów do form prezentacyjnych, między innymi dający możliwość wytworzenia plików meta-danych METS oraz strukturyzowanych plików OCR w formacie ALTO.

Nowy sprzęt ułatwi digitalizację obiektów wrażliwych, będących w nieco gorszym stanie zachowania. Modernizacja pomieszczeń da możliwość komfortowej i bezpiecznej digitalizacji różnorodnych zbiorów. Natomiast zakupione programy, szczególnie do grafiki 3D oraz do wytworzenia plików ALTO pozwolą prezentować obiekty w lepszy niż obecnie sposób, dając czytelnikowi większe możliwości wykorzystania zdigitalizowanych zbiorów.

Grzegorz Kłębek

Kierownik Oddziału Rozwoju Zasobów Elektronicznych

Kongres IFLA w Polsce

83. Kongres IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) pod hasłem *Libraries, Solidarity, Society* (Biblioteki, Solidarność, Społeczeństwo) odbył się we Wrocławiu w dniach 19–25 sierpnia 2017.

Kongres i towarzyszące mu wydarzenia zgromadziły ponad 3000 uczestników ze 122 krajów. Liczebność i zróżnicowanie uczestników dawały okazję do spojrzenia na zagadnienia związane z bibliotekami i bibliotekarstwem z prawdziwie globalnej perspektywy. Kongres był też niepowtarzalną okazją do odnowienia starych i nawiązania nowych kontaktów profesjonalnych.

BUW był we Wrocławiu reprezentowany przez osiem osób zaangażowanych we wsparcie organizacyjne Kongresu. Pracownicy BUW włączyli się w prace międzynarodowych zespołów, dbających o sprawny przebieg obrad: liczenie uczestników poszczególnych wydarzeń i wsparcie techniczne w salach konferencyjnych – Room Assistant/Badge Control Team (Barbara Chmielewska, Agnieszka Wróbel), wsparcie techniczne i organizacyjne tłumaczy simultanicznych – Simultaneous Interpretation Support Team (Anna Książczak-Gronowska), wsparcie techniczne referentów w salach konferencyjnych – IFLA Support & Speakers Preparation Team (Leszek Śnieżko), koordynacja zapisów i przebiegu wycieczek fakultatywnych – Library Visits Support (Karolina Minch), dostarczanie zdjęć i skrótowych relacji z bieżących wydarzeń dla zespołu administratorów mediów społecznościowych – Social Media Team (Anna Białanowicz-Biernat, Zuza Wiorogórska, Anna Wołodko). Wszystkie osoby zaangażowane we wsparcie Kongresu wzięły również udział w obradach.

Podczas sesji posterowej zaprezentowano 188 prac, w tym 5 z Polski. BUW reprezentował plakat przygotowany przez Zuzę Wiorogórką (wspólnie z Ewą Rozkosz z Dolnośląskiej Szkoły Wyższej i Agatą Matraś, graficzką-freelancerką) „Bibliostory – Educational Comic Stories”. A Case-based Media and Information Literacy for Children and Youths (plakat nr 36). Z hasłem „Bibliostory Goes Global!” autorki promowały angiel-

skie tłumaczenie komiksów, opublikowane online na licencji Creative Commons. Prezentując komiks międzynarodowej publiczności autorki zebrały deklaracje tłumaczeń na inne języki: arabski, chiński, filipiński, japoński, koreański, rosyjski, serbski i suahili, co pozwoli na promowanie polskiego komiksu edukacyjnego na świecie.

Podczas jednej z sesji off-site (poza głównym programem konferencji) *Models for Copyright Education in Information Literacy Programs – Copyright and Other Legal Matters with Information Literacy* Joanna Potęga z Biblioteki Głównej Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej zaprezentowała referat *Are We Information Literacy Advocates? Really? An Analysis of Copyright Identification on the Websites of Polish Academic and Research Libraries*, którego współautorką była Agnieszka Wróbel.

Anna Wołodko

Kierownik Oddziału Projektów Celowych i Funduszy Zewnętrznych

Konferencje satelickie IFLA

Coroczne kongresy IFLA zwyczajowo poprzedzają konferencje satelickie organizowane przez poszczególne sekcje. 16 i 17 sierpnia 2017 r. BUW wraz z sekcjami Reference and Information Services (której członkinią z ramienia BUW jest Lilianna Nalewajska) oraz Information Technology zorganizowały konferencję na temat *Innovation and the User Experience: Evaluating and Implementing Discovery Systems* odzwierciedlający aktualne trendy, dotyczący nowoczesnych systemów wyszukiwawczych. Czterdzieścioro uczestników z wielu krajów, od sąsiadujących Niemiec i Czech, przez Kanadę, USA, Iran, po odległe Filipiny i Nigerię ►► omawiało kwestie unowocześniania systemów wyszukiwawczych, m.in. poprzez upraszczanie interfejsów przy jednoczesnym powiększaniu zasobów do przeszukiwania (przez włączanie zasobów dotychczas nieprzeszukiwalnych, czy repozytoriów instytucjonalnych), co wpływa bezpośrednio na efektywność uczenia i prowadzenia badań. Zwracano uwagę na wzrastającą potrzebę przeszukiwania coraz większej ilości różnego typu zasobów informacyjnych przy użyciu jednego narzędzia wyszukiwawczego oraz na konieczność tworzenia indeksów globalnych. Podnoszono tematy współpracy między bibliotekami akademickimi i publicznymi, która może być prowadzona poprzez budowanie konsorcjów (co m.in. wymaga rozstrzygnięcia niejednokrotnie bardzo złożonych problemów wynikających z niejednorodnych sposobów funkcjonowania poszczególnych członków konsorcjów, zróżnicowanych zasad finansowania ich działalności, odmiennych regulacji prawnych, innych metod zarządzania danymi itd). Pociąga to za sobą także konieczność transformacji w zakresie pracy bibliotekarzy oraz głębszej i częstszej analizy potrzeb oraz kompetencji użytkowników.

Równolegle w BUW miała miejsce druga konferencja satelicka IFLA: *Data Curator's Roles and Responsibilities: International and Interdisciplinary Perspectives* zorganizowana przez Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Spotkanie pod hasłem *Open Access: Action Required*, zorganizowane przez sekcję Serials and Other Continuing Resources, reprezentowaną przez Matyldę Filas z Gabinetu Dokumentów Życia Społecznego BUW, wraz z sekcją Acquisition and Collection Development, odbyło się w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Josepha Conrada-Korzeniowskiego w Gdańsku.

Lilianna Nalewajska

Oddział Usług Informacyjnych i Szkoleń

Dokumenty ze spuścizny Andrzeja Panufnika w BUW

We wrześniu 2017 r. Lady Camilla Panufnik przekazała do Archiwum Kompozytorów Polskich BUW cenny zespół dokumentów polskiego kompozytora emigracyjnego Andrzeja Panufnika (1914–1991). Kolekcja przejęta – częściowo drogą kupną, w większości będąca darem – stanowi nie tylko ważne uzupełnienie nieobecnej w kraju spuścizny – będzie źródłem do badań wielu wątków twórczości artysty. Zawiera przede wszystkim materiały w języku polskim – kilkakaset listów, dokumenty, w tym także rodzinne kompozytora, wycinki prasowe. Spuścizna twórcza tego wybitnego artysty spoczywa w British Library (w roku 2004 Lady Panufnik ofiarowała BUW mikrofilmy z rękopisami muzycznymi kompozytora), dlatego tak duże znaczenie ma przejęcie przez bibliotekę w kraju części, na którą składają się wymienione niżej grupy materiałów:

- dokumenty rodzinne i rodowe, szczególnie bogate w przypadku ojca kompozytora, Tomasza Panufnika, sławnego lutnika i twórcy szkoły budowania instrumentów;
- dokumenty z czasu okupacji w Warszawie i muzycznej działalności Panufnika w tym czasie;
- dokumenty z okresu działalności w kraju w latach powojennych do czasu opuszczenia Polski w 1954 r.;

- korespondencja ze środowiskiem polskiej muzycznej emigracji lat 50.– 80.;
- korespondencja z polskim środowiskiem muzycznym;
- korespondencja rodzinna.

We wstępnym uporządkowaniu tej niezwykle ciekawej kolekcji pomogła muzykolog dr hab. Beata Bolesławska-Lewandowska, badaczka życia i twórczości Andrzeja Panufnika.

Piotr Maculewicz

Kierownik Gabinetu Zbiorów Muzycznych

Spuścizna „kokieteryjnego gorszyciela filistrów”

W minionym roku Gabinet Rękopisów otrzymał niezwykle interesujący dar. Owiany tajemnicą, przybył do nas w przedwojennym kufrze podróżnym. Jest to spuścizna prozaika i dramatopisarza Wacława Grubińskiego, którego farsy i komedie wystawiane były na scenach teatrów międzywojennej Polski.

Wacław Grubiński – „kokieteryjny gorszyciel filistrów”, jak go nazywał Tymon Terlecki na łamach londyńskich „Wiadomości” z 1950 r. – urodził się 25 stycznia 1883 r. w Warszawie. Pochodził z rodziny,

w której przedstawiciele kolejnych pokoleń związani byli z teatrem lub baletem. W początkowym okresie pozostawał pod silnym wpływem Stanisława Przybyszewskiego, włączając się swą twórczością w nurt polskiej moderny. Jemu to poświęcił niedrukowany esej *Jak się poznałem z Przybyszewskim*, którego fragment znajdziemy w spuściźnie (Rps nr inw. 5492).

W 1907 r. po raz pierwszy „naraził się” cenzurze rosyjskiej opowiadaniem *Uczta Baltazara*, po którego publikacji zarzucono autorowi propagowanie treści anarchistycznych. Tym razem uszło mu to jeszcze na sucho.

W czasie I wojny światowej przebywał w Rosji. Powstało tam kilka szkiców, które można byłoby objąć wspólnym tytułem *Refleksje z pobytu w Rosji*. Autor koncentruje się na opisie rewolucyjnych i wojennych nastrojów, architekturze i literaturze rosyjskiej (Rps nr inw. 5492).

W okresie międzywojennym tworzył zarówno dramaty (*Kochankowie*, *Piękna Helena*, *Lampa Alladyna*), jak i nowele. Te ostatnie ukazały się m.in. w zbiorach *Bunt* i *Moc kamienia*. Jego felietony, recenzje literackie i teatralne drukowano w „Tygodniku Ilustrowanym”, „Kurierze Porannym” i „Kurierze Warszawskim”. Był redaktorem „Echa Tygodnia” i „Teatru i Życia Wytworzonego”. W 1936 r. na wniosek Polskiej Akademii Literatury przyznano mu Złoty Wawrzyn Akademicki za „wybitną twórczość literacką”. Pozycję Grubińskiego jako prozaika, mistrza dobrego smaku literackiego, eleganckiego języka i erudycji ugruntowała powieść historyczno-filozoficzna osadzona w czasach narodzenia Chrystusa pt. *Listy pogańskie* (Warszawa 1938).

Jednakże jego twórczość, zwłaszcza dramatyczna, nawet w świecie literackim wzbudzała kontrowersje. Uważano, iż zbyt lekko traktuje pewne zagadnienia moralne, pisząc o nich z ironią i przymrużeniem oka. Niektóre dramaty, jak *Pijani* czy *Kochankowie*, krytyka uznała wręcz za gorszące. W 1921 r. powstała groteska sceniczna pt. *Lenin*, która ukazywała na przykładzie re-

wolucji rosyjskiej mechanizmy kształtowania się dyktatury i totalitaryzmu. To ten dramat zaciążył na dalszych losach pisarza.

W pierwszych miesiącach wojny Grubiński przebywał we Lwowie. Po wkroczeniu Rosjan na wschodnie tereny Polski został w styczniu 1940 r. aresztowany przez NKWD i osadzony w więzieniu. Zarzucono mu krytykowanie władzy sowieckiej, oczernianie wodza rewolucji i działanie na szkodę państwa sowieckiego. 8 marca 1941 r. Sąd Okręgowy w Czernihowie skazał go na rozstrzelanie. Po odwołaniu wyrok śmierci zamieniono na 10 lat więzienia. Pisarz trafił do łagrów na północy Uralu, gdzie pracował przy wycince drzew.

7 marca 1942 r., na mocy układu Sikorski-Majski został zwolniony i po długiej wędrówce przez Iran dotarł do Londynu, gdzie mieszkał aż do śmierci w 1973 r.

Legalista, zwolennik rządu Augusta Zaleskiego, utrzymywał żywe kontakty ze środowiskiem politycznym. Choć polityki nie lubił i starał się w nią nie angażować, pozostawił kilka tekstów, w których wypowiada się na temat wolności, rewolucji, dyktatury. Widoczna jest w nich fascynacja autora postacią Lenina i sprzeczną z ideologią rzeczywistością komunizmu. O wodzu bolszewików tak pisał Grubiński w eseju *Bohater naszych czasów*: „Uljanow Lenin, marksista subiektywny, legalista rzekomy, bolszewik autentyczny... Jedni na niego przysięgają, bo obiecał, drudzy go nie cierpią, bo ich obdarł. Jaki jest naprawdę?”

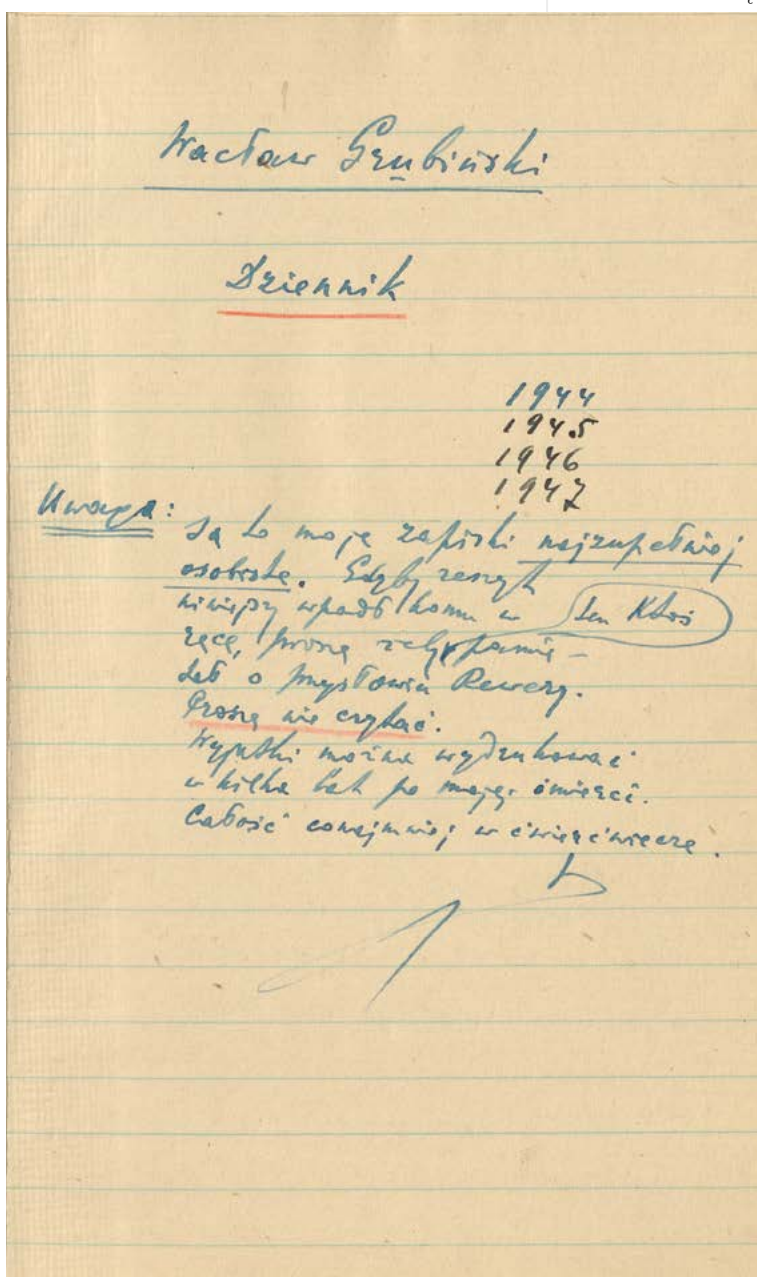
Po znalezieniu się w Anglii Grubiński bardzo aktywnie działał w emigracyjnych środowiskach literackich. Był członkiem założycielem Związku Pisarzy Polskich w Londynie oraz członkiem innych organizacji grupujących literatów, m.in. Polskiego PEN Clubu. W 1959 r. został wybrany do powołanej przez Mieczysława Grydzewskiego Akademii Literatury, która corocznie przyznawała nagrodę „Wiadomości” za najlepszą książkę napisaną na emigracji. Plonem tej działalności jest obfita korespondencja. Pisali do Grubińskiego znani literaci, m.in. Gustaw Herling-Grudziński, Maria Kuncewiczowa, Stanisław Mackiewicz, wydawcy i redaktorzy pism emigracyjnych oraz osoby związane ze środowiskiem teatralnym: aktorzy, reżyserzy, krytycy. Często w listach pojawiają się ciekawe szczegóły z życia znanych postaci (np. okupacyjne epizody dotyczące Aleksandra Zelwerowicza i Arnolda Szyfmana).

Wśród materiałów spuścizny niewątpliwie najciekawszą pozycją są dzienniki pisarza z lat 1943–1948, zawierające opis podróży do Anglii, barwne obrazki z życia codziennego na emigracji, charakterystykę poglądów ugrupowań emigracyjnych, opis wojennych i powojennych losów dzieci pisarza. ◀◀ Dzienniki z okresu po 1948 r. znajdują się w Bibliotece Polskiej w Londynie. Może kiedyś obie części diariusza pisarza spotkają się, ku pożytkowi badaczy i zainteresowanych czytelników, we wspólnym wydaniu...

W Polsce powojennej utwory Wacława Grubińskiego objęte były zakazem publikacji. Po 1989 r. nastąpił wzrost zainteresowania jego osobą i twórczością.

Obszerniejsze informacje o spuściźnie zamieszczone są na blogu BUW (<http://buwlog.uw.edu.pl/obiekt-miesiaca-wplyw-literatury-na-zycie-czyli-ciekawe-losy-waclawa-grubinskiego>).

Anna Wirkus
Gabinet Rękopisów

Z pracy oddziałów i ● gabinetów

Gromadzenie zbiorów drukowanych

Wpływ materiałów bibliotecznych do BUW

egzemplarz obowiązkowy	dary	wymiana	kupno
26 786	19 716	1148	2723
książki (w jedn. ewid.)			50 373
2320	25 530	12	246
zbiory specjalne i zinwentaryzowane e-zasoby (w jedn. ewid.)			28 108
4602	891	152	255
czasopisma (w tytułach)			5900

Materiały biblioteczne przekazane:

bibliotekom wydziałowym
(w jedn. ewid.)

1989

bibliotekom polskim
(w jedn. ewid.)

3499

bibliotekom zagranicznym
(w jedn. ewid.)

442

Materiały biblioteczne (bez czasopism) zakwalifikowane do:

zbiorów głównych
(w jedn. ewid.)

43 425

zbiorów specjalnych
(w jedn. ewid.)

27 001

◀◀ W czytelni „starego gmachu” BUW przy Krakowskim Przed-
mieściu. Przed 1974. Fot.: autor. nn. Gabinet Dokumentów Życia
Społecznego BUW.

Czytelnicy zapisani w 2017 r.:

- 12 460
studenci UW
- 176
pracownicy UW
- 11 638
pozostali czytelnicy indywidualni

Opracowanie zbiorów

w katalogu online bibliotek UW		
	utworzone rekordy bibliograficzne	utworzone rekordy egzemplarza
książki i zbiory specjalne (stare druki, druki XIX-wieczne, druki muzyczne, rękopisy, dokumenty kartograficzne, dokumenty życia społecznego)	12 308	65 999
	utworzone rekordy bibliograficzne	utworzone rekordy zasobu
czasopisma	748	1853

	utworzone rekordy
w systemie muzealnym MONA	
zbiory graficzne	3470
w systemie ISIS (Baza Proweniencyjna)	
stare druki	2089
w bazie Sezam	
rękopisy	21
w serwisie RISM	
historyczne rękopisy muzyczne	241

Udostępnianie zbiorów

wypożyczenia	
czytelnikom indywidualnym i międzybiblioteczne	406 113 wol.
na miejscu	
czytelnikom indywidualnym oraz na pokazy/wykłady	582 930 wol.

w Wolnym Dostępie	498 391 wol.
w Czytelni Czasopism Bieżących i Mikroform	26 834 wol.
w Czytelni Ogólnej	35 105 wol.
w Czytelni Gabinetu Dokumentów Życia Społecznego	10 298 wol./obiekty
w Czytelni Gabinetu Zbiorów Muzycznych	2136 wol./obiekty
w Czytelni Gabinetu Starych Druków	2147 wol.
w Czytelni Gabinetu Rycin	7026 wol./obiekty
w Czytelni Gabinetu Rękopisów	993 wol./obiekty

- W bibliotece cyfrowej e-bUW umieszczono:
- 46 558 publikacji z czasopism
 - 687 publikacje z książek i zbiorów specjalnych
 - 489 994 skany

Konserwacja zbiorów BUW w 2017 r.

- 2215 wykonanych oprav woluminów
- 244 zakonserwowanych obiektów
- w tym • 77 poddanych konserwacji pełnej
- 167 poddanych konserwacji zachowawczej (drobnym zabiegom konserwatorskim)

Kontrola i selekcja zbiorów

Skontrum zbiorów

469 910 wol.

Selekcja zbiorów

197 wol.

odnaleziono

469 023 wol.

nie odnaleziono

887 wol.

braki względne **550 wol.**

braki bezwzględne **337 wol.**

pozostawiono w zbiorach

11 wol.

wycofano ze zbiorów

186 wol.

Repozytorium UW (RUW)

Liczba przekazanych obiektów

samoarchiwizacja **105**

poprzez APD **186**

Udostępnienie rozpraw po obronie pracy doktorskiej

brak zgody na opublikowanie **69%**

zgoda na opublikowanie **31%**

opracował:
Roman Tabisz
Wicedyrektor BUW
ds. Systemu biblioteczno-informacyjnego UW

Oferta dla UW ●

System Wypożyczeń Warszawskich – BiblioWawa

18 grudnia 2017 r. został uruchomiony *System Wypożyczeń Warszawskich – BiblioWawa*, wspólny projekt siedmiu warszawskich bibliotek akademickich, umożliwiający wzajemne wypożyczenia zbiorów drukowanych. W projekcie uczestniczą biblioteki następujących uczelni: Akademii Pedagogiki Specjalnej, Akademii Wychowania Fizycznego, Politechniki Warszawskiej, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, Wojskowej Akademii Technicznej. Dzięki usłudze *BiblioWawa* studenci i pracownicy uczelni biorących udział w projekcie mogą wypożyczać książki bez konieczności korzystania z wypożyczalni międzybibliotecznej. Oferta przeznaczona jest dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych wszystkich stopni kształcenia (z wyłączeniem studentów studiujących w ramach programów wymiany międzyuczelnianej, np. Erasmus, MOST, MOSTAR), słuchaczy studiów podyplomowych oraz pracowników uczelni (z wyłączeniem pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o dzieło lub zlecenie). Zapraszamy studentów i pracowników UW do skorzystania z tej dogodnej formy dostępu do zbiorów bibliotek warszawskich szkół wyższych. Czytelnik, który chce uzyskać dostęp do usługi, w pierwszej kolejności powinien zgłosić się do Wypożyczalni Miejscowej BUW i dokonać rejestracji w internetowym Systemie Rozliczeń. Warunkiem rejestracji jest posiadanie ważnego konta bibliotecznego w BUW. Po dokonaniu rejestracji czytelnik jest uprawniony do aktywacji indywidualnego konta w każdej z bibliotek uczestniczących w projekcie. Jako wspólna karta biblieczna służy Elektroniczna Legitymacja Studencka, Elektroniczna Legitymacja Doktoranta, Elektroniczna Legitymacja Pracownika, a w przypadku braku wymienionych – Warszawska Karta Miejska. Zasady wypożyczeń określają przepisy zawarte w regulaminach bibliotek uczestniczących. Szczegółowe informacje dotyczące projektu, w tym zapisów oraz warunków korzystania z poszczególnych bibliotek, znajdują się na stronie internetowej www.bibliowawa.bg.pw.edu.pl, którą administruje Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej, odpowiadająca w projekcie za jego stronę informacyjną i promocyjną. Z kolei Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie zaprojektowała, a następnie utworzyła aplikację internetową, która przeznaczona została zarówno do zgłaszania czytelników zainteresowanych usługą *BiblioWawa*, jak i dokonywania przez nich rozliczeń z bibliotekami uczestniczącymi w projekcie. Rozlicza-

nie to odbywa się w trybie zdalnym, bez konieczności odwiedzania bibliotek. Wspomniana aplikacja dostarcza ponadto podstawowych statystyk związanych z aktywnością czytelników w ramach usługi *BiblioWawa*. Do 31 stycznia 2018 r. zarejestrowało się 595 użytkowników. Najwięcej z UKSW – 238 osób, na drugim miejscu są czytelnicy z UW – 166 osób, z czego ogromna większość, bo aż 161, to studenci.

dr Walentyna Karmelitow
Samodzielna Sekcja ds. Automatyzacji Procesów Bibliotecznych

► Rysunek 1.
Słuchacze kursu *Napisz z nami tekst naukowy* w r. ak. 2016/2017

Specjalistyczne kursy dla studentów, doktorantów i pracowników naukowych

Od 2017 r. BUW ma w swojej ofercie kurs *Napisz z nami tekst naukowy*, który ma pomóc w przygotowaniu i napisaniu dowolnego tekstu naukowego (np. pracy dyplomowej, artykułu, czy wystąpienia konferencyjnego). Omawiane są m. in. następujące zagadnienia: źródła informacji naukowej i ich selekcja; style cytowań i bibliografia załącznikowa; menedżery i generatory bibliografii; aspekty prawno-autorskie i etyczne pisanie i publikowanie tekstów naukowych. Kurs jest przeznaczony głównie dla studentów, doktorantów i pracowników UW, ale może w nim wziąć udział każdy posiadacz karty bibliotecznej BUW. W roku akademickim 2016/2017 zajęcia podzielone na sześć modułów tematycznych realizowano w ciągu tygodnia, raz w miesiącu (od stycznia do maja 2017 r.). Osoba zainteresowana mogła wziąć udział w całym kursie lub wybrać interesujące ją moduły. Zajęcia były prowadzone w BUW, ale także na wydziałach UW, na zaproszenie pracowników naukowych i kół studenckich.

Kurs *Napisz z nami tekst naukowy* cieszył się ogromnym powodzeniem. W roku akademickim 2016/2017 przeszkolono w sumie 1236 osób (804 w BUW i 432 na wydziałach UW). 81% wszystkich osób biorących udział w szkoleniu to studenci, doktoranci i pracownicy Uniwersytetu Warszawskiego (por. rys. 1 ▲). Największą grupę uczestników kursu stanowili studenci I i II stopnia (ogółem 51% osób).

W listopadzie 2017 r. uruchomiono drugą edycję szkoleń z cyklu *Napisz z nami tekst naukowy*, którą uzupełniono o zupełnie nowe zajęcia: *MS Word dla piszących teksty naukowe*, *Krótki kurs obsługi Citavi*, *Ekonomia&Biznes – wybrane zasoby elektroniczne UW*, *Tradycyjne i internetowe źródła wiedzy o antyku – wykład i warsztaty*, *Poszukajmy wspólnie – warsztaty z wyszukiwania dla studentów młodszych lat kierunków humanistycznych i filologicznych*.

Ogółem w nowym roku akademickim 2017/2018 BUW oferuje 20 kursów w cyklu *Napisz z nami...* Dla wygody kursantów zajęcia odbywają się w dni powszednie rano i popołudniu.

Oferta dydaktyczna BUW została wzbogacona również o dwa szkolenia na temat oceny wyników działalności naukowej. Kurs *Bibliometria* wyjaśnia zasady analizy bibliometrycznej, a kurs *Altmertia* przedstawia alternatywne narzędzia mierzenia wpływu działalności naukowej w Web 2.0. BUW prowadzi także osobne szkolenia z podstawowych zagadnień prawa autorskiego.

Szczegółowa oferta szkoleń specjalistycznych, przygotowanych dla społeczności akademickiej Uniwersytetu Warszawskiego znajduje się na stronie www.buw.edu.pl.

Anna Książczak-Gronowska
Kierownik Oddziału Usług Informacyjnych i Szkoleń

Obsługa użytkowników zagranicznych

Stały wzrost liczby studentów zagranicznych na UW, a co za tym idzie coraz większa grupa obcokrajowców (głównie studentów z programu Erasmus+) uczestniczących w szkoleniach bibliotecznych oraz korzystających z usług BUW, stworzyły okoliczności w których powstało stanowisko obsługi użytkownika zagranicznego w OUiS (pokój 141). Do zadań z tym związanych skierowane zostały Lilianna Nalewajska oraz Anna Białanowicz-Biernat.

Od początku roku akademickiego 2017/2018:

- nawiązano ściślejszą współpracę z Biurem Współpracy z Zagranicą UW polegającą na: ustalaniu terminów szkoleń dla studentów, uczestnictwie pracownika BUW w prezentacji o UW dla studentów zagranicznych rozpoczynających studia (prezentacja o BUW oraz zaproszenie do korzystania z usług i szkoleń w BUW);
- opracowano tematy oraz sylabusy szkoleń:
 1. Library instruction. General information on library use and services and research support. Presentation and library tour (wprowadzenie w zasady funkcjonowania BUW);
 2. Information sources and research tools (wprowadzenie w zasady korzystania z narzędzi wyszukiwawczych, także tych dostępnych w sieci internet oraz z narzędzi do zarządzania bibliografią – Mendeley; informacje wstępne dotyczące oferty zasobów elektronicznych na UW);
 3. Databases. Introduction to databases offered at the University of Warsaw (prezentacja zasobów elektronicznych dostępnych na UW).
- opracowano ulotki informacyjne o usługach i szkoleniach dla użytkowników zagranicznych – ulotka została dołączona do pakietu materiałów, które otrzymywali studenci (ok. 700 osób) na wstępnym spotkaniu 25 września;
- opracowano ankietę International student's perception of the library use and services, którą przeprowadzono wśród ok. 160 studentów – stypendystów Erasmus+ uczestniczących w szkoleniu bibliotecznym. Użytkownicy zagraniczni mogą kontaktować się z pracownikami BUW poprzez nowo utworzoną skrzynkę mailową: askalibrary.buw@uw.edu.pl, umawiane są terminy indywidualnych konsultacji oraz udzielane wszelkiego typu informacje związane z korzystaniem z zasobów i usług BUW.

Lilianna Nalewajska
Oddział Usług Informacyjnych i Szkoleń

NUKAT

Narodowy Uniwersalny Katalog Centralny

15 lat NUKAT-u

Centrum NUKAT, oddział w strukturze Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, prowadzi od 2002 r. katalog NUKAT – centralny katalog polskich bibliotek naukowych i akademickich (www.nukat.edu.pl). Rok 2017 był więc rokiem jubileuszowym – minęło 15 lat od chwili „wpuszczenia” pierwszych rekordów do bazy katalogu centralnego NUKAT i aż 20 lat od utworzenia Centrum Formatów i Kartotek Haseł Wzorcowych (CFiKHW) – jednostki organizacyjnej w strukturze BUW, protoplasty Centrum NUKAT, której zadaniem była koordynacja prac nad budową centralnej kartoteki haseł wzorcowych (CKHW), warunku niezbędnego do rozpoczęcia procesu współkatalogowania w bazie centralnej. Proces ten rozpoczęły cztery biblioteki: Biblioteka Jagiellońska, Biblioteka Akademii Górniczo-Hutniczej, Biblioteka Uniwersytetu Gdańskiego i Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie. Koncepcja katalogu centralnego jest jeszcze starsza – sięga wczesnych lat 90. i początku procesu komputeryzowania bibliotek naukowych w Polsce, możliwej wówczas dzięki wsparciu amerykańskiej Fundacji Andrew W. Mellona. Mija zatem prawie 25 lat istnienia projektu, który zmienił krajobraz bibliotekarstwa naukowego w Polsce, a zwłaszcza opracowania – formalnego i rzeczowego, zbiorów bibliotecznych. Dziś katalog NUKAT współtworzy 158 bibliotek akademickich i naukowych i liczba ta wzrasta corocznie o kilka bibliotek.

W roku 2017 w budowaniu baz katalogu centralnego uczestniczyło 1611 bibliotekarzy (o 52 osoby więcej niż w roku 2016) ze 158 polskich bibliotek naukowych (o 6 więcej niż w 2016), głównie akademickich. Liderami pod względem liczby wprowadzonych do katalogu NUKAT nowych rekordów bibliograficznych były Biblioteka Jagiellońska oraz biblioteki uniwersyteckie w Warszawie, Łodzi, Olsztynie i Poznaniu.

Wśród licznych prac metodycznych stale prowadzonych przez Centrum NUKAT wymienić należy kilka znaczących:

1. Wdrożenie standardu RDA (Resource Description & Access) w rekordach bibliograficznych. Zespół autorski w składzie Iwona Leonowicz, Magdalena Rowińska, Paweł Rygiel, Leszek Śnieżko, Małgorzata Wielek-Konopka (BJ) oraz Iwona Wiśniewska (Biblioteka UKSW) przygotował do druku: *Format MARC 21 rekordu bibliograficznego dla książki*. Wprowadzane w nowej wersji formatu zmiany mają na celu uzgodnienie zasad katalogowania stosowanych w katalogu NUKAT z zasadami RDA. Uwzględnione zostały zmiany wprowadzone w ubiegłych latach (zniesienie zasady trzech, stosowanie pól 33X) oraz zastosowano szereg nowych rozwiązań, takich jak rezygnacja ze stosowania

większości skrótów, stosowanie zasady „bierz, co widzisz” w polach transkrybowanych, nowe zasady stosowania określeń współpracy. Do nowych zasad przystosowany został również *Format MARC 21 rekordu bibliograficznego dla starego druku autorstwa Haliny Mieczkowskiej* (pod redakcją Magdaleny Rowińskiej i Leszka Śnieżko), który dotychczas funkcjonował w formie elektronicznej, a we wrześniu został opublikowany w formie drukowanej.

2. Przygotowanie materiałów do wdrażania RDA w rekordach bibliograficznych oraz rekordach khw było głównym tematem prac międzybibliotecznej Grupy Roboczej ds. Standardów Bibliograficznych. Grupa zajmowała się m.in. następującymi zagadnieniami:

- atrybuty nazw osobowych,
- stosowanie głównego punktu dostępu,
- stosowanie skrótów w rekordach bibliograficznych,
- określenie rodzajów współpracy,
- alfabety oryginalne w katalogu NUKAT,
- pola 33X – najczęściej występujące problemy,
- dobre praktyki w katalogu NUKAT,
- prace nad tłumaczeniem słownictwa RDA.

3. Centrum NUKAT było, wraz z Biblioteką Uniwersytetu Wrocławskiego, współorganizatorem warsztatów poświęconych nowemu modelowi opisu danych bibliograficznych IFLA-LRM i jego wpływowi na rozwój standardów bibliograficznych („Impact of the IFLA Library Reference Model on ISBD, RDA and other bibliographic standards”). Spotkanie odbyło się tuż po Kongresie IFLA, we Wrocławiu, 25 sierpnia 2017.

4. Kontynuowano prace związane z wprowadzaniem danych w pismach niełacińskich do rekordów w katalogu NUKAT. W związku ze zgłoszonymi problemami technicznymi związanymi z obsługą pełnego zestawu Unicode w bibliotekach współtworzących NUKAT nie jest możliwe katalogowanie w pismach niełacińskich. Znaki z pism niełacińskich można jednak wprowadzać do dedykowanych im pól 880, które biblioteki będą mogły pomijać w swoich katalogach lokalnych w razie problemów technicznych z obsługą całego zakresu Unicode. Podobny problem związany jest z symbolami chemicznymi i matematycznymi.

5. Od września identyfikatory klastrowi VIAF oraz identyfikatory ISNI zapisywane są w polach 024 rekordów khf NUKAT. Rekordy uzupełniane są automatycznie (w cyklu dziennym modyfikowanych jest ok 2 tys. rekordów). Intensywne nasycanie rekordów polami 024 będzie trwało ok. 3–4 lata, jednak baza VIAF aktualizowana jest w cyklu miesięcznym i taki sam cykl przewidziany jest docelowo dla badania zgodności zapisów bazy NUKAT z danymi VIAF oraz doboru kolejnej partii rekordów do uzupełnienia. Dodatkowo w interfejsie www katalogu NUKAT przygotowane zostały dla użytkowników katalogu wygodne przejścia do klastra VIAF, bazy ISNI i do Wikipedii.

Te zmiany, jak i szereg innych ustaleń metodycznych były przedmiotem licznych szkoleń prowadzonych przez metodyków Centrum NUKAT dla bibliotekarzy z bibliotek współpracujących w trybie głównie webinaryjnym. Łącznie przeprowadzono 107 godz. szkoleń dla 209 osób, przygotowano też 4 filmy instruktażowe, dostępne ze strony Centrum NUKAT (łącznie 3 godziny wykładów/pokazów prowadzonych przez pracowników Centrum NUKAT).

◀◀ Zanim powstał NUKAT... Rok 2000: hol gmachu BUW na Powiślu z nowymi i starymi szafkami katalogowymi. Gabinet Dokumentów Życia Społecznego BUW.

Bazy NUKAT

Łącznie w dwóch głównych bazach katalogu NUKAT w końcu 2017 roku notowaliśmy:

● **3 827 954**
rekordów bibliograficznych

● **3 943 563**
rekordy haseł wzorcowych

Wzrost zasobu metadanych w roku 2017 wyniósł:

● **baza rekordów bibliograficznych**
(katalog NUKAT)

wzrost o **306 887**
rekordów bibliograficznych
(wzrost bazy o 7,84% w stosunku do roku 2015),

● **baza rekordów haseł wzorcowych**
(formalnych i przedmiotowych)

wzrost o **243 856**
rekordów
(wzrost bazy o 6,59% w stosunku do roku 2015)

Katalog NUKAT, tak ze względu na wielkość zasobu, jak i zawartość budzi zainteresowanie międzynarodowych instytucji branżowych, publicznych i komercyjnych, prowadzących globalne systemy informacji bibliograficznej i bibliotecznej. Przejawem tego jest nasza wieloletnia już współpraca z:

- **OCLC** (<http://www.oclc.org>) – w 2017 r. przekazano do OCLC w 10 transzach miesięcznych pliki zawierające 314 334 rekordy nowe i 1230 rekordów usuniętych pochodzących z bazy NUKAT. W katalogu WorldCat znajduje się obecnie (dane z 7 stycznia 2018 r.) 3 776 431 rekordów bibliograficznych z symbolem NUKAT,
- **VIAF** (<https://viaf.org/>) – Przekazano 11 transz rekordów z hasłami formalnymi dla nazw osobowych oraz powiązanych z nimi rekordów bibliograficznych. W ostatnim pliku z grudnia 2017 było to 1 675 393 rekordy khw i 3 735 091 rekordów bibliograficznych.

Praca Centrum NUKAT podlega dyskusji i ocenie zarówno wewnętrznej (BUW oraz ICM UW) jak i zewnętrznej. To drugie realizuje się poprzez działalność ciał doradczych i opiniujących złożonych z przedstawicieli bibliotek partnerskich: Zespołu Koordynacyjnego NUKAT, Zespołu Konsultacyjnego JHP KABA, przynajmniej kilku w ciągu roku spotkań z bibliotekarzami systemowymi i katalogerami z bibliotek NUKAT.

Projekt NUKAT był finansowany przez BUW i Wydział Historyczny UW [dotacja MNiSW na zapewnienie dostępu do zasobów informacji naukowej] w następujących proporcjach:

- **BUW:** 33,4% (2016: 39,3%),
- **Wydz. Historyczny:** 66,6% (2016: 60,7%).

Łączny koszt prowadzenia projektu NUKAT w 2017 r. wyniósł 5 038 170,85 zł i był wyższy niż w roku 2016 ogółem o 1 766 460,12 zł, przy dotacji celowej wyższej o 1 829 609,36 zł. Wzrost ten był zamierzony i odpowiednio uzasadniony we wniosku do MNiSW, a jego przeznaczeniem była przede wszystkim opłata serwisowa na utrzymanie systemu VTLS/VIRTUA przez następne trzy lata (do września 2020 r.). Pozostałe do wydania środki przeniesiono na rok 2018 na mocy aneksu do porozumienia WH/BUW.

Ewa Kobierska-Maciuszko
Kierownik Centrum NUKAT

►► Gra terenowa NUKAT *Śladami Marii Skłodowskiej-Curie – kobiety wyprzedzającej swoją epokę – szybka podróż przez biblioteczne katalogi*, czyli jak szukać, żeby znaleźć, przeprowadzona w Noc Muzeów 19/20 maja cieszyła się zainteresowaniem również bardzo młodych uczestników.

Biblioteki Wydziałowe UW ●

Biblioteka Instytutu Historycznego w nowej odsłonie

Biblioteka Instytutu Historycznego UW, dzięki przyznanej w 2016 r. przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dotacji, przeszła gruntowny remont, który objął czytelnię i część magazynu w zabytkowym budynku mieszczącym Instytut Historyczny UW. Koszt remontu i wyposażenia biblioteki wyniósł ponad 1,5 mln złotych.

Uroczyste otwarcie biblioteki nastąpiło 29 września 2017 r. Nowy rok akademicki rozpoczęliśmy w całkowicie odmienionej, nowoczesnej architektonicznie i technologicznie czytelnii. Całkowitym novum w lektorium jest projektor wykorzystywany przy okazji szkoleń bibliotecznych oraz organizacji imprez. Chcemy, aby oprócz naszej codziennej misji udostępniania i gromadzenia, biblioteka stała się miejscem spotkań autorskich, warsztatów, projekcji filmowych.

W czytelnii zainstalowano profesjonalne nagłośnienie oraz oświetlenie ledowe. Lektorium dysponuje 45 miejscami. Każde stanowisko czytelnicze zostało zaopatrzone w lampkę i gniazdko elektryczne. Nie zapomnieliśmy o osobach, które lubią wygodę, dla nich mamy komfortowe pufy z podnóżkami.

W oczekiwaniu na realizację zamówień magazynowych nasi użytkownicy mogą skorzystać z wygodnych foteli, zapoznać się z nowościami wydawniczymi pracowników naukowych Instytutu Historycznego lub zrelaksować się przy lekturze publikacji z literatury pięknej (dziękuję pracownikom Biblioteki Wydziału Fizyki za inspirację w tej kwestii).

Niewątpliwie największą zmianą architektoniczną w czytelnii jest galeryjka, biegnąca wzdłuż wewnętrznej ściany, z dwoma zacisznymi miejscami do pracy oraz pufami do krótkiego odpoczynku.

Lektorium może pomieścić ok. 15 tys. publikacji w wolnym dostępie. Księgozbiór ten został stworzony na nowo, w oparciu o wskazania pracowników naukowych i statystyki wypożyczeń. Wszystkie pozycje z wolnego dostępu zostały opracowane i znajdują się w katalogu komputerowym. ►►

W przedsionku sąsiadującym z czytelnią zamontowano trzy komputery z dostępem do Internetu i katalogu komputerowego. W lektorium kolejne dwa przystosowane dla osób niepełnosprawnych.

Zaplecze biblioteki przeszło największą metamorfozę. Zdemontowano bowiem drewniane, dwupoziomowe galeryjki, które nie tylko nadawały niezwykle klimat wnętrzu, ale umożliwiały również umieszczenie dużej części księgozbioru. Niestety nie spełniały one aktualnych

wymogów bezpieczeństwa (BHP, PPOŻ). Obecnie ta część biblioteki ma nadal charakter magazynu, z wyselekcjonowanym przez pracowników naukowych Instytutu Historycznego księgozbiorem warsztatowym oraz z wydzielonym miejscem pracy dla bibliotekarzy i czytelnią dla pracowników naukowych.

Ewa Szutkowska
Kierownik Biblioteki Instytutu Historycznego

Biblioteka Iberystyki, Italianistyki, Romanistyki i jej cenne zbiory

Biblioteka powstała w roku 2003 z połączenia księgozbiorów trzech jednostek: Instytutu Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich, Katedry Italianistyki oraz Instytutu Romanistyki. W tym samym roku Biblioteka zaimplementowała zautomatyzowany system biblioteczny VTLS/Virtua. Po wprowadzeniu do katalogu 40% księgozbioru (książki najczęściej wypożyczane, najważniejsze lektury), uruchomiono wypożyczalnię elektroniczną. Obecnie z naszego księgozbioru mogą korzystać (w tym wypożyczać) wszyscy studenci, pracownicy i absolwenci UW posiadający ważne konto w systemie bibliotecznym; osoby spoza UW mogą korzystać ze zbiorów na miejscu, w czytelni. Biblioteka realizuje również wypożyczenia międzybiblioteczne, co roku wysyłamy do innych bibliotek naukowych około 60–70 książek.

Mimo sukcesywnie prowadzonej selekcji zbiorów Biblioteka zmaga się z problemem braku pomieszczeń magazynowych, starej infrastruktury i przestarzałego sprzętu komputerowego. Nadzieja na poprawę sytuacji pojawiła się kilka lat temu wraz z planami nowego budynku dla Wydziału Neofilologii przy ulicy Dobrej 55. Niestety, przeprowadzki Biblioteki nie przewidziano w ramach realizacji pierwszego etapu inwestycji. Pod koniec roku 2017 przedstawiono plany drugiego etapu, w którym na parterze i poziomie -1 przewidziano pomieszczenia biblioteczne. Bibliotekę czekają dwa–trzy lata przygotowań do przeprowadzki (intensywna selekcja, porządkowanie rozproszonego po całym budynku przy ul. Oboźnej 8 księgozbioru).

Obecnie Biblioteka posiada około 100 000 woluminów książek, czasopisma i prac magisterskie. W 2012 r. przejęliśmy większą część księgozbioru Ośrodka Kultury Francuskiej. Wzbogaciło to bibliotekę o kolekcję *Anciens Fonds* („stary zbiór”, około 6500 pozycji), odziedziczony przez OKF po przedwojennym Instytucie Francuskim (utworzonym w 1925 r.). Najcenniejszą książką w tym zbiorze jest dwutomowa *Voyage au mont Caucase et en Géorgie* Juliusza Klaprotha, niemieckiego etnografa, orientalisty wydaną w 1823 r., dedykowaną pamięci Jana Potockiego. Największą część zbiorów tworzą książki Instytutu Romanistyki. Jest to jednocześnie najstarszy księgozbiór (obok *Ancien Fonds*). W 2019 r. Instytut Romanistyki będzie obchodził 100-lecie istnienia. Biblioteka może poszczycić się wieloma cennymi pozycjami z posiadanych księgozbiorów prof. Zofii Szleyen czy prof. Rachmiela Brandwajna.

Wyjątkową kolekcję Biblioteki, zapoczątkowaną przez prof. dr hab. Elżbietę Siarkiewicz, stanowią faksymilia mezoamerykańskich kodeksów ze starożytnego Meksyku. Kolekcja wzbogaciła się dzięki darom El Colegio Mexiquense, Biblioteca Nacional de Antropología e Historia (Meksyk), dr Juana José Batalli Rosado oraz dr hab. Katarzyny Mikulskiej. Kolekcję stanowią reprodukcje zarówno ksiąg przedhiszpańskich – majowskiego *Codex Dresdensis*, mixteckiego *Codex Nuttall* oraz dokumentów z tzw. Grupy Borgia: *Códice Borgia*, *Codex Cospi*, *Codex Vaticanus B*; jak również faksymilia ksiąg z epoki kolonialnej. Te ostatnie to: *Códice Borbónico*, *Matrícula de Tributos*, *Codex Mendoza*, *Codex Azcatitlan*, *Códice Tributos de Coyoacán*, *Códice de Jilotepec* oraz *Mapa de Oztotitpac y el fragmento Humboldt num. 6*. Warto zaznaczyć, że kolekcja mezoamerykańska stale się powiększa, ostatnio o *Códice Aubin*.

W 2017 r. kolekcję wzbogaciło najcenniejsze z dotychczasowych faksymiliów, *Codex Boturini* – dar Ambasady Meksyku i Instituto Nacional de Antropología e Historia (INAH, Meksyk). Podobnie jak

w przypadku *Códice Tributos de Coyoacán*, reprodukcja ta niezwykle wiernie odtwarza oryginał. Faksymile *Kodeksu Boturini* wykonane jest na takim samym papierze *amate* jak oryginał, wytworzonym przez Indian Otomi z miejscowości San Pablito Pahuatlan w Meksyku. Ta 5,5 metrowa księga, składana w harmonijkę, była głównym przedmiotem wystawy pt. „Kodeks Boturini – Wstęga o Peregrynacji: indiańska księga o pochodzeniu Azteków”, która miała miejsce w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie w listopadzie 2017 r. ◀◀ Była to pierwsza w Polsce wystawa azteckiej księgi, która przyciągnęła zarówno przypadkowych przechodniów, jak i zorganizowane grupy, m. in. Meksykanów mieszkających na stałe w Polsce oraz wycieczki szkolne. W sumie wystawę obejrzało ok. 4 tys. osób.

Patronaty honorowe nad wystawą sprawowali JM Rektor UW oraz JE Ambasador Meksyku w Polsce.

Edyta Jachimowicz-Gaweł

Kierownik Biblioteki Iberystyki, Italianistyki, Romanistyki

dr hab. Katarzyna Mikulska

Kierownik Zakładu Historii i Kultury Hiszpanii i Ameryki łacińskiej
Instytut Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich UW

Badania jakościowe w Połączonych Bibliotekach WFiS UW, IFiS PAN i PTF

W okresie od listopada 2016 do lipca 2017 r. Studenckie Koło Naukowe Badań Marketingowych „Chi Kwadrat” zrealizowało badania satysfakcji użytkowników dla Biblioteki Wydziału Filozofii i Socjologii (właściwie Połączonych Bibliotek WFiS UW, IFiS PAN i PTF).

Celem badań była jakościowa ocena usług oferowanych przez bibliotekę. Ocenie poddany został m.in. wizerunek biblioteki (na tle innych bibliotek), przestrzeń biblioteczna, poziom jakości obsługi (w tym pierwszy kontakt z bibliotekarzem). Użytkownicy oceniali także zasoby biblioteczne, funkcjonalność katalogów – internetowego i kartkowego, czy przejrzystość strony internetowej biblioteki. Pytano także o oczekiwania użytkowników wobec biblioteki oraz spodziewany kierunek rozwoju biblioteki jako „trzeciego miejsca”.

W związku z jakościowym charakterem badań, o opinie zapytano stosunkowo niewielką grupę użytkowników – kilkudziesięciu studentów, doktorantów, pracowników naukowych. Zastosowano różnorodne techniki badawcze: desk research, „service safari”, indywidualne wywiady pogłębione oraz zogniskowane wywiady grupowe.

W wyniku badań otrzymano raport zawierający szereg wniosków oraz praktycznych rekomendacji. Pozytywnie został między innymi oceniony bogaty księgozbiór, kompetencje bibliotekarzy, liberalny stosunek do regulaminu, a nawet pewna surowość i ascetyczność czytelni pomagająca w skupieniu na pracy naukowej. Jako jeden z głównych mankamentów wskazano brak integracji katalogu Połączonych Bibliotek z katalogiem BUW. Użytkownicy domagali się także wolnego dostępu do książek, zlikwidowania fizycznej bariery odgradzającej ich od bibliotekarza w wypożyczalni, a także lepszej promocji i informacji o samej bibliotece oraz organizowanych przez nią wydarzeniach.

Oczekiwania badanych co do przyszłej działalności biblioteki ograniczały się właściwie do jej podstawowej funkcji, jaką jest gromadzenie specjalistycznej naukowej literatury i udostępnianie zbiorów oraz do przeprowadzania szkoleń z wyszukiwania artykułów w bazach danych.

„to najlepsza biblioteka filozoficzna
w Polsce i w Europie”

pracownik naukowy, IF

Jedną z rekomendacji badań – wydłużenie godzin pracy wypożyczalni została już wprowadzona. W przypadku pozostałych trwają prace nad ich wdrożeniem, a biblioteka od końca roku przechodzi gruntowny remont.

Z całym raportem można zapoznać się na stronie Połączonych Bibliotek WFIS UW, IFiS PAN i PTF w zakładce Biblioteka/Ankiety: <http://archiwum.wfis.uw.edu.pl/bibfis/biblioteka/ankiety/>

Michał Chlebicki
Połączone Biblioteki WFIS UW, IFiS PAN i PTF

Zmiany w bibliotekach wydziałowych

W 2017 r. liczba bibliotek wydziałowych zmniejszyła się z 43 do 41 w związku z likwidacją dwóch jednostek – Biblioteki Instytutu Lingwistyki Stosowanej oraz Biblioteki Centrum Studiów Latinoamerykańskich.

Mieszcząca się przy ul. Dobrej 55 Biblioteka ILS została wyłączona ze struktury Wydziału Lingwistyki Stosowanej na mocy uchwały nr 35 Rady Wydziału Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 25 kwietnia 2017 r. Decyzja władz WLS podyktowana była niezwykle trudną sytuacją finansową Wydziału. Na zbiory Biblioteki ILS w przeważającej części składały się publikacje zagraniczne w językach angielskim, francuskim, niemieckim, rosyjskim i hiszpańskim. Na koniec roku 2016 księgozbiór Biblioteki ILS liczył ponad 45 650 jednostek ewidencyjnych (w tym 28 945 książek, 11 850 czasopism oraz 4771 prac magisterskich i doktorskich). BUW wyraziła gotowość przyjęcia 20 000 wol. książek i czasopism. Założenia oraz harmonogram przenosin zbiorów Biblioteki Instytutu Lingwistyki Stosowanej do BUW oraz postępowania z pozostałymi zbiorami Biblioteki ILS zostały przygotowane w toku bardzo intensywnych prac prowadzonych na przełomie maja i czerwca 2017 r. przez zespół w składzie: dr hab. Magdalena Olpińska-Szkiełko (Prodziekan ds. finansowych i administracyjnych WLS), dr Agnieszka Leńko-Szymańska (Zastępca Dyrektora ILS ds. Naukowych, Organizacyjnych i Współpracy z Zagranicą), mgr Maria Czarnecka-Szostek (Kierownik Biblioteki ILS), mgr Roman Tabisz (Wicedyrektor BUW ds. Systemu Bibliotecznego-Informacyjnego UW), dr Walentyna Karmelitow (Samodzielna Sekcja ds. Automatyzacji Procesów Bibliotecznych BUW).

Typowanie pozycji do przekazania odbywało się na podstawie wskazań pracowników ILS-u. Dodatkowo BUW wytypowała do przejęcia w oparciu o kryteria formalne ok. 7000 pozycji (księgozbiór znajdujący się w czytelni, pozycje, które były choć raz wypożyczone na zewnątrz oraz pozycje oznaczone w katalogu jako niewypożyczane). Ostatecznie do BUW przekazano 15 256 jednostek ewidencyjnych, w tym 12 114 książek i 3142 czasopisma. 1220 woluminów księgozbioru dydaktycznego przekazano jako depozyt Bibliotece Katedry Hungaryistyki. Biblioteka ILS została zamknięta dla czytelników 14 lipca. Księgozbiór przed przyjęciem do BUW został odkazono w komorze fumigacyjnej. Przekazywanie zbiorów odbyło się w czterech etapach. Pierwsza partia zbiorów dotarła do BUW 21 sierpnia, ostatnia – 18 września. Po przewiezieniu do BUW zbiory zostały zarejestrowane w Oddziale Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów w ewidencji wpływów, a następnie zinwentaryzowane i technicznie przygotowane do udostępniania. Ponadto niektóre rekordy bibliograficzne zostały zmodyfikowane, a w przypadku egzemplarzy przeznaczonych do wolnego dostępu także uzupełnione o dodatkowe elementy charak-

terystryki przedmiotowej. Zakończenie włączania do zbiorów BUW przewidziano na koniec 2018 r., prawdopodobnie nastąpi to szybciej – do końca 2017 r. udało się zinwentaryzować 9293 egzemplarze książek. Niebagatelne znaczenie dla szybkiego tempa prowadzonych prac miał fakt, że ogromna większość zbiorów przekazywanych do BUW została wcześniej opracowana w zautomatyzowanym systemie bibliotecznym Virtua przez pracowników Biblioteki ILS. Znaczna w tym zasługa także stworzonych na potrzeby tego procesu w Oddziale Obsługi Informatycznej BUW informatycznych narzędzi usprawniających przepływ danych oraz redukujących konieczność ich ręcznego wprowadzania w BUW. W momencie likwidacji Biblioteki ILS pracowały tam trzy osoby. Dwie pracownice biblioteki 1 listopada rozpoczęły pracę w BUW. Dotychczasowa kierownik Biblioteki ILS mgr Maria Czarnecka-Szostek przeszła na emeryturę z dniem 1 stycznia 2018 r.

Biblioteka ILS była jedną z dwóch bibliotek Wydziału Lingwistyki Stosowanej (druga to Biblioteka WLS, znajdująca się na ul. Szturmowej 4). Decyzja Rady Wydziału o wyłączeniu ze struktury wydziału dotyczy również biblioteki wydziałowej. Władze wydziału wyraziły zgodę na pozostawienie tej biblioteki do czasu przeniesienia jednostek mieszczących się obecnie przy Szturmowej 4 do nowego budynku przy ul. Dobrej 55.

Biblioteka Centrum Studiów Latinoamerykańskich została włączona do Biblioteki Ośrodka Studiów Amerykańskich w wyniku decyzji Rady Instytutu Ameryk i Europy o włączeniu od 1 października 2017 r. Centrum Studiów Latinoamerykańskich do Ośrodka Studiów Amerykańskich (Uchwała nr 77/2017 Rady Instytutu Ameryk i Europy z dnia 28 czerwca 2017 r. w sprawie likwidacji Centrum Studiów Latinoamerykańskich). Okres wakacyjny musiał wystarczyć na przetransportowanie księgozbioru Biblioteki CESLA z dotychczasowej siedziby przy ul. Smyczkowej do pomieszczeń Biblioteki OSA w al. Niepodległości 22. Przy scalaniu księgozbiorów w tak krótkim czasie osoby odpowiedzialne za przejęcie zbiorów musiały stawić czoła wielu trudnościom organizacyjnym i technicznym. Wynikały one m.in. z różnych klasyfikacji zastosowanych do ustawienia zbiorów w obydwu bibliotekach. Problemem był także fakt, że Biblioteka CESLA opracowywała i wypożyczała swoje zbiory w systemie Virtua, natomiast Biblioteka OSA korzysta z systemu Micro-VTLS. Zmiany nie pozostały bez wpływu na pracowników, tylko jedna z dwóch osób pracujących w Bibliotece CESLA otrzymała możliwość kontynuowania pracy w Bibliotece OSA. Specjalistyczny księgozbiór Biblioteki CESLA był gromadzony od początku istnienia Centrum, zawierał publikacje z różnych dziedzin wiedzy związanych z krajami Ameryki Łacińskiej. Liczył on według stanu na maj 2017 r. 8847 woluminów książek, 287 tytułów czasopism, 1100 jednostek zbiorów specjalnych (w tym 299 płyt DVD i 170 map).

Znaczące zmiany lokalowe nastąpiły w mieszczącej się również w budynku w al. Niepodległości 22 Bibliotece Uniwersyteckiego Kolegium Kształcenia Nauczycieli Języka Francuskiego i Niemieckiego. Biblioteka ta została przeniesiona do pomieszczenia o powierzchni mniejszej o 2/3. Zmiana lokalizacji wiązała się z koniecznością znacznej redukcji a zbiorów. Selekcji poddano 6708 jednostek ewidencyjnych.

dr Walentyna Karmelitow
Samodzielna Sekcja ds. Automatyzacji Procesów Bibliotecznych

● Prace badawcze i oferta kulturalna

Równoległe do działań na rzecz urozmaiconej oferty kulturalnej i popularyzacji wiedzy o zbiorach, w intensywnym roku 2017 Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie kontynuowała prace o charakterze badawczym. Ku wydawniczemu finałowi zmierzają przygotowania w projekcie *Katalogi zbiorów Gabinetu Rycin Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie*, realizowanym od 2014 r. w ramach modułu badawczego 1.1 Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki (wartość projektu 1 160 000 zł – w całości ze środków MNiSW). Kierowany przez dr hab. Jolantę Talbierską projekt zakłada opracowanie i wydrukowanie czterech tomów naukowych katalogów rozumowanych, rozpoczynających serię katalogów zbiorów Gabinetu Rycin: *Katalog rysunków szkoły niderlandzkiej, flamandzkiej i holenderskiej XVI–1. poł. XIX wieku*; *Katalog rycin Małych Mistrzów niemieckich*; *Katalog rysunków Tylmana z Gameren*; *Katalog rysunków szkoły polskiej, tom 5 (Smokowski–Smuglewicz)*.

Kontynuowano również zaangażowanie pracowników BUW w projekt realizowany przez Uniwersytet Wrocławski *Dziedzictwo kulturowe po klasztorach skasowanych na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej oraz na Śląsku w XVIII i XIX w.: losy, znaczenie, inwentaryzacja*, realizowany w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, moduł badawczy 1.1., ze środków MNiSW – prowadzący prof. Marek Derwich. W marcu 2017 r. przygotowano Sprawozdanie końcowe z inwentaryzacji muzyków poklasztornych w Gabinetcie Zbiorów Muzycznych Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie.

Założeniem projektu *Cenne druki muzyczne z przełomu XIX i XX w. – opracowanie, digitalizacja i udostępnienie w e-buw oraz International Music Score Library Project* było udostępnienie w Elektronicznej Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego (e-buw) 400 wyselekcjonowanych partytur z muzyką kompozytorów polskich lub dzieł wydanych w Polsce. Wartością dodaną zadania jest równoczesna publikacja jego rezultatów w ramach międzynarodowego projektu *Petrucci Music Library – International Music Score Library Project* (zwanego dalej IMSLP), wirtualnej, niekomercyjnej biblioteki publikującej partytury utworów muzycznych stanowiących domenę publiczną (zawiera ona obecnie ponad 419 000 partytur ponad 15 000 kompozytorów).

►► Pablo Picasso (1881–1973), *Carmen. Sur le texte de Prosper Mérimée*, Paris, La Bibliothèque Française, 1949, Gabinet Rycin BUW, Nr inw: 295795. Akwafortowa ilustracja z woluminu prezentowana na wystawie „Pablo Picasso – wizerunek wielokrotny”, Muzeum Lubelskie w Lublinie, 29 września – 3 grudnia 2017 r.

▲ NOC MUZEÓW 20/21 maja 2017

W programie, m.in. pokazy: *Rzeczpospolita wielu wyznań* – pokaz druków z XVI–XIX w. (Gabinet Starych Druków, Gabinet Zbiorów Muzycznych, Gabinet Zbiorów XIX Wieku), *Sztukmistrzyni. Artystki – patronki, muzy* (Gabinet Rycin), *Kobiety walczące* (Gabinet Dokumentów Życia Społecznego), *Działalność patriotyczna i społeczna kobiet polskich na przełomie XIX i XX w.* (Natalia Kicka, Apolonia z Dalewskich Sierakowska, Eliza Orzeszkowa, Emilia Szczaniecka, Wanda Gutowska, Bronisława Dłuska, Maria Curie-Skłodowska, Kamila Zdziarska i członkinie Ligi Kobiet Polskich, Iza Moszczeńska (Gabinet Rękopisów), *Polonia, America, Gloria... kobiece personifikacje geograficzne i alegorie* – pokaz map, kart tytułowych i frontispisów atlasów z XVIII w. (Gabinet Zbiorów Kartograficznych).

Realizacja projektu naukowego *Polskie i rosyjskie dziedzictwo kulturowe w zbiorach bibliotecznych*, cz. 2: *archeografia laboratoryjna*, dofinansowanego przez Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia, odbywała się we współpracy z Państwową Publiczną Naukowo-Techniczną Biblioteką Syberyjskiego Oddziału Rosyjskiej Akademii Nauk w Nowosybirsku (GPNTB SO RAN). W ramach projektu specjaliści z Nowosybirsku zajmowali się odczytaniem proveniencji rosyjskich w Gabinetie Starych Druków, przeprowadzono konsultacje bibliologiczne dotyczące historycznego księgozbioru prof. Wostokowa w Gabinetzie Zbiorów XIX Wieku, odbył się wyjazd studyjny do Olsztyna i Wojnowa w celu zapoznania się ze spuścizną byłego klasztoru staroobrzędowców w Wojnowie (księgozbiór, kolekcja ikon i szat zakonnych). W ramach współpracy z GPNTB SO RAN, zrealizowano wyprawę archeograficzną Zbigniewa Olczaka, kierownika Gabinetu Zbiorów XIX wieku, do miejscowości zamieszkałych przez staroobrzędowców w dolnym biegu rzeki Jenisej. Celem wyjazdu była m.in. identyfikacja książek – poloników XVI–XIX w., pozostających w posiadaniu staroobrzędowców i nadal wykorzystywanych w celach kultowych.

O licznych efektach realizacji grantu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego dla Fundacji Uniwersytetu Warszawskiego, realizowanego przez Gabinet Zbiorów Muzycznych BUW we współpracy z wieloma partnerami, a przywracającego pamięci zbiorowej postać wybitnego polskiego kompozytora Romana Palestra, pisze kilka stron wcześniej kierownik Gabinetu Zbiorów Muzycznych – Piotr Maculewicz (*Roman Palester – przywracanie muzyce*).

W grudniu 2017 r. ukazał się ostatni 7. tom Katalogu druków XV i XVI wieku w zbiorach BUW zawierający opisy bibliograficzne i proveniencyjne haseł na litery alfabetu Sla–Z oraz Addenda. Zamknięto tym samym realizację 5-letniego grantu *Katalog druków XVI wieku w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie: T. 5–7*, realizowanego w latach 2012–2017 w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, moduł badawczy 1.1. ze środków MNiSW, pod kierownictwem Haliny Mieczkowskiej (zob. poniżej *Finis coronat opus!*).

W ramach członkostwa BUW w licznych międzynarodowych organizacjach branżowych, pracownicy wzięli udział w szeregu przedsięwzięć, prezentujących efekty badań nad zbiorami. Coroczna konferencja CERL (Consortium of European Research Libraries) pod tytułem *Putting it together: Research Access for Hybrid Collections* odbyła się w Amsterdamie 26 października 2017 r. BUW reprezentowała dyrektor BUW dr hab. Jolanta Talbierska. Martyna Osuch (Gabinet Starych Druków) wzięła udział w dwóch spotkaniach organizowanych przez CERL: sympozjum *New sources for book history: combined methodological approaches for manuscripts and printed books* w Londynie – 28 listopada oraz warsztatach w Hadze Security Network Summer school – 8 sierpnia 2017 r. Marianna Czapnik uczestniczyła w I Seminarium Proweniencyjnej Grupy Roboczej powołanej w ramach polskiej grupy CERL (Polska Grupa Bibliotek Naukowych Gromadzących Stare Druki), które miało miejsce w Bibliotece Zakładu im Ossolińskich we Wrocławiu 7 czerwca (współpraca w przygotowaniu i dyskusji). W dn. 19–22 czerwca 2017 r. odbyła się w Rydze konferencja IAML (The International Association of Music

◀▶▶ Wystawa ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w czytelni profesorskiej „starego” gmachu przy Krakowskim Przedmieściu. 1957 r. Fot.: autor. nn. Gabinet Dokumentów Życia Społecznego BUW.

Libraries, Archives and Documentation Centers), na której Aleksandra Górka przedstawiła referat *Forgotten Episodes from the Works of Great Composers: Film and Theater Music in the Archive of Polish Composers at the University of Warsaw Library*, przygotowany wspólnie z Magdaleną Borowiec. Doroczne Spotkanie Europejskiej Grupy ds. RDA (EURIG – European RDA Interest Group. Europejska Grupa ds. RDA (Resource Description and Access) odbyło się we Florencji i Fiesole w dniach 8–10 maja 2017 r. NUKAT reprezentował Leszek Śnieżko. W 2017 r. Gabinet Zbiorów Muzycznych opisał w bazie RISM (Répertoire International des Sources Musicales – The International Inventory of Musical Sources) 241 rękopisów (468 rekordów incypitowych). Ewa Hauptman-Fischer była do czerwca 2017 r. członkinią RISM Co-ordinating Committee. W pracy IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) angażują się: Lilianna Nalewajska (Oddział Usług Informacyjnych i Szkoleń) – członkini IFLA Standing Committee – Reference and Information Services Section w kadencji 2015–2019 (nominacja na II kadencję) i Matylda Filas (Gabinet Dokumentów Życia Społecznego) – członkini Serials and Other Continuing Resources Section Standing Committee – druga kadencja 2015–2019 (zob. *Kongres IFLA w Polsce i Konferencje satelickie IFLA w BUW*). Do 30 września 2017 r. BUW w IFLA reprezentowała także dr Zuzanna Wiorogórska (Oddział Usług Informacyjnych i Szkoleń) – w Sekcji Information Literacy IFLA, a także w Sekcji Serials and Other Continuing Resources IFLA jako członkini korespondencyjna.

Agnieszka Kościelniak-Osiak
Oddział Promocji, Wystaw i Współpracy

Finis coronat opus!

W roku 2017 Gabinet Starych Druków zakończył realizację zadania trwającego prawie cztery dekady – edycji wielotomowego Katalogu druków XV i XVI wieku w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. Prace nad tym przedsięwzięciem rozpoczęły się jeszcze w 1978 r., kiedy to z inicjatywy Teresy Komenderowej (1923–2017) i dr Marii Sipayłło (1905–1990) podjęto decyzję o naukowym opracowaniu druków z XV i XVI w. z zamiarem szerokiego udostępnienia zebranego materiału. Poszczególne tomy katalogu ukazywały się, w miarę opracowywania kolejnych liter alfabetu, na przestrzeni lat 1994 (tom 1) – 2017 (tomy 7–8) w Wydawnictwach Uniwersytetu Warszawskiego. Od tomu 3. prace redakcyjne i publikację finansowano z dotacji przyznawanych przez Komitet Badań Naukowych w latach 2003–2005 oraz Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w latach 2008–2010 i 2012–2017.

Cechą zdecydowanie wyróżniającą *Katalog* spośród opracowań innych bibliotek w kraju jest metoda jego opracowania i zawartość źródłowa. Nie znamy drugiego tak zaprojektowanego katalogu, obejmującego zespół tej wielkości, uwzględniającego cały zasób XV- i XVI-wieczny, druki obce i polonika, który oprócz opisów bibliograficznych dostarcza również informacje o proveniencjach i oprawie wszystkich zachowanych egzemplarzy. W każdym tomie zestawio-

Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie
współpracuje ponadto z:

• IAC

International Advisory Committee of Keepers
of Public Collections of Graphic Art

• ICOM

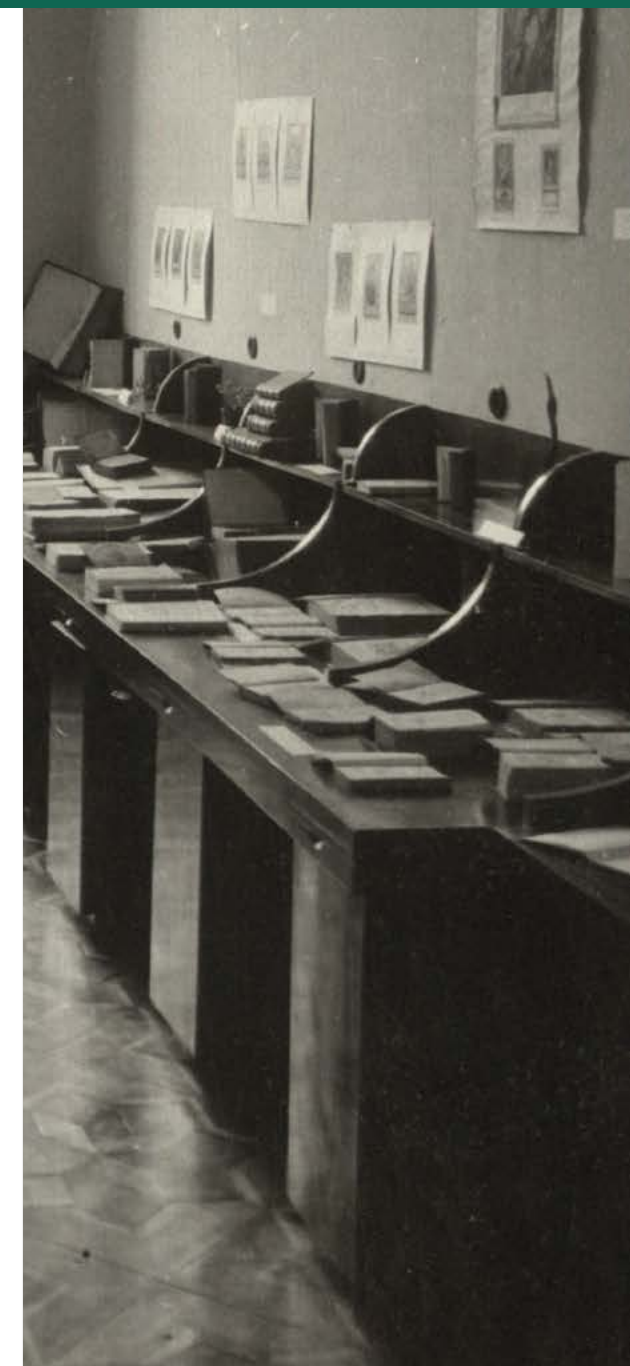
International Council of Museums

• ICAM

International Confederation of Architectural Museums

• LIBER

Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche
(The Association of European Research Libraries)

no ponadto dodatkowe narzędzia wyszukiwawcze – indeks drukarzy i nakładców ukazujący zasięg i zakres produkcji typograficznej oficyn europejskich, wykaz poloników i tzw. parapoloników, informujący o zasobach piśmiennictwa polskiego i z Polską związanego a także obszerny indeks proveniencji – wykaz osób i instytucji gromadzących książki od XVI w. aż do naszych czasów, opatrzony notami biograficzno-faktograficznymi.

W siedmiu podstawowych tomach *Katalogu* opisano 149 egzemplarzy dzieł z XV w. oraz 13 236 egzemplarzy z XVI w., przechowywanych w Gabinetie Starych Druków i dodatkowo 167 egzemplarzy znajdujących się w innych gabinetach BUW (Zbiorów Kartograficznych, Rycin, Rękopisów, Zbiorów Muzycznych) lub bibliotekach wydziałowych/institutowych UW (najwięcej – 58 z Biblioteki Instytutu Historycznego). W zdecydowanej większości (ok. 79%) są to druki obce czyli autorsko, treściowo i typograficznie nienależące do polskiego kręgu kulturowego. Polonika, o których obecność w zbiorach ksiąznicy uniwersyteckiej bardzo zabiegał jej pierwszy dyrektor, Samuel Bogumił Linde (1771–1847), stanowią dzisiaj, po licznych stratach dziejowych, skromną reprezentację piśmiennictwa narodowego – 3335 egzemplarzy (21% całości).

Historyczny zarys tworzenia się kolekcji starych druków BUW i jej proveniencyjnej zawartości przedstawiła w tomie 1. Maria Sipayłło. Szczegółowy wykaz wszystkich zarejestrowanych właścicieli dawnych księgozbiorów przynosi ponadto ostatni, 8. tom *Katalogu* w scalonym indeksie proveniencyjnym. Charakterystykę językową, typograficzną i rzeczową opisanego zbioru omówiono pokrótce w *Podsumowaniu* zamieszczonym w tomie 7. Tu również przytoczono wybrane tytuły unikatów zidentyfikowanych w grupie dzieł należących do literatury polskiej. Ważną informacją dla użytkowników chętniej korzystających z publikacji online jest obietnica Wydawnictwa UW, że po sprzedaży nakładu papierowego (co będzie trwało około roku) wypuści na rynek wersje cyfrowe wszystkich ośmiu tomów.

Katalog powstał w wyniku pracy zespołowej, nazwiska współautorów (także już niestety nieżyjących) są wymienione na verso kart tytułowych każdego tomu.

Ogłoszenie drukiem w 2017 r. pełnego wykazu piśmiennictwa renesansowego przechowywanego w BUW stanowi istotny wkład Gabinetu Starych Druków w obchody jubileuszu 200-lecia Uniwersytetu Warszawskiego i jego biblioteki powołanych w latach 1816–1818.

Halina Mieczkowska
Kierownik Gabinetu Starych Druków

◀ Grzbiet oprawy z biblioteki jezuitów w Kaliszu.

▶▶ Grzbiety opraw z biblioteki reformatów w Lublinie.

Plany na 2018 rok

Czytelnia Zbiorów XIX Wieku

5 marca 2018 r. nastąpi otwarcie Czytelni Zbiorów XIX Wieku. Jest to kolejny, ważny krok na drodze ku zapewnieniu zbiorom XIX-wiecznym odpowiednich warunków udostępniania oraz ochrony należnej historycznym zbiorom specjalnym. Pierwszym krokiem było powołanie do życia w roku 1999 Gabinetu Zbiorów XIX Wieku. Wtedy też przyjęto definicję, według której za zbiory XIX-wieczne uważa się w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie książki i czasopisma wydane w latach 1801–1918. Tak zdefiniowany zbiór liczy około 600 000 jednostek magazynowych (druki zwarte i ciągłe). W ślad za decyzją o powołaniu Gabinetu Zbiorów XIX Wieku, nastąpiło wydzielenie magazynowe części druków opatrzonej tzw. sygnaturami topograficznymi. Niestety z przyczyn organizacyjnych niemożliwe było wydzielenie pozostałej części druków opatrzonej sygnaturami ciągłymi, które nadal są przechowywane razem z książkami XX i XXI w. Gabinet Zbiorów XIX Wieku od chwili powstania zajmował się opieką merytoryczną nad zbiorami i opracowaniem naukowym kolekcji, natomiast typowe prace biblioteczne (katalogowanie, udostępnianie, opracowanie techniczne) nadal były wykonywane przez oddziały BUW zajmujące się zbiorami współczesnymi. Od roku 2011 Gabinet Zbiorów XIX Wieku przejął inwentaryzację i katalogowanie bieżącego wpływu książek z lat 1801–1918.

Nierozwiązanym dotychczas problemem niezwykle istotnym z punktu widzenia dbałości o bezpieczeństwo oraz stan zachowania historycznych zbiorów było ich udostępnianie w Czytelni Ogólnej, która z racji swoich rozmiarów oraz warunków oświetleniowych nie odpowiada normom wymaganych dla zbiorów o wyjątkowym znaczeniu historycznym i często znacznej wartości materialnej. Z tego względu zdecydowano się na utworzenie odrębnej Czytelni Zbiorów XIX Wieku, która zlokalizowana została na drugim poziomie gmachu, w sąsiedztwie Czytelni Czasopism Bieżących. Nowa czytelnia pomieścić może jednocześnie 30 czytelników i została, wyposażona w system monitoringu z opcjami podglądu na stanowisku bibliotekarza i zapisu zarejestrowanego materiału. W nowej lokalizacji znacznie też poprawią się parametry oświetlenia. Zbiory będą udostępniane w systemie Virtua, przewiduje się także zautomatyzowaną rejestrację czytelników i elektroniczną księgę odwiedzin. Z chwilą otwarcia czytelni książki i czasopisma z lat 1801–1918 nie będą już udostępniane w Czytelni Ogólnej ani w kabinach pracy indywidualnej. Nowa czytelnia ma być przede wszystkim warsztatem pracy naukowej, ale

otwarcu będziemy także dla osób niebędących pracownikami nauki, w tym dla studentów, a także amatorów historii, literatury etc. Docelowo czytelnia będzie wyposażona w bogaty księgozbiór podręczny.

Zbigniew Olczak
Kierownik Gabinetu Zbiorów XIX Wieku

RFID w BUW

W 2017 r. Biblioteka Uniwersytecka podjęła decyzję o zakupie hybrydowego systemu zabezpieczenia i kontroli zbiorów oraz obsługi wypożyczeń i zwrotów (EM+RFID). System ten stanowi połączenie funkcjonującej w BUW technologii elektromagnetycznego zabezpieczania zbiorów EM (paski magnetyczne w książkach, aktywatory/dezaktywatory w Wypożyczalni, bramki przy wejściu) z technologią radiową RFID (etykiety w książkach, urządzenia typu self-check, wrzutnia, podręczny czytnik etykiet RFID – urządzenie do skontrum, bramki). Integracja tych dwóch systemów pozwoli na lepsze zabezpieczenie bogatych zbiorów Biblioteki. Projekt został przygotowany wraz z Biblioteką Instytutu Historycznego, która także planuje implementację tego systemu. W ramach wdrożenia Biblioteka zamierza kupić m.in. urządzenia typu self-check umożliwiające czytelnikom samodzielne wypożyczenia zbiorów, co będzie dla nich szczególnym udogodnieniem, zwłaszcza w czasie, gdy Wypożyczalnia Miejskowa jest zamknięta, a zbiory BUW można użytkować wyłącznie na miejscu (np. w godzinach nocnych podczas akcji BUW dla Sów lub w niedziele). Stanowiska zostaną rozmieszczone w obszarze Wolnego Dostępu – przynajmniej jedno z urządzeń dzięki regulacji wysokości umożliwi korzystanie osobom poruszającym się na wózku inwalidzkim. Czytelnicy będą mogli także samodzielnie dokonać płatności naliczonych na swoim koncie bibliotecznym (telefonem komórkowym zgodnym z NFC lub kartą płatniczą). Planowany jest również zakup wrzutni – będzie to zmechanizowane stanowisko zwrotów zamontowane przy wejściu do Biblioteki, pozwalające czytelnikom zwrócić książki z ich kont bez wchodzenia do środka, dostępne także w godzinach, w których Biblioteka będzie zamknięta. W listopadzie ogłoszono przetarg na dostawę i wdrożenie systemu. Zakończenie postępowania przetargowego planowane jest na 2018 r. Inwestycja rozłożona jest na trzy etapy. Na początek zakupione będą m.in. urządzenia do samodzielnego wypożyczania materiałów bibliotecznych (self-check), stanowiska wypożyczeń dla bibliotekarzy oraz podręczne czytniki etykiet RFID, a w ostatnim etapie zainstalowane zostanie zmechanizowane stanowisko zwrotów (wrzutnia). Całe przedsięwzięcie powinno być zakończone w trzy lata od podpisania umowy z wykonawcą.

Artur Wrzochalski
Kierownik Oddział Udostępniania

Rembrandt na Powiślu

Pozwólcie Państwo, że cofniemy się do czerwca 2016 r. Atmosfera w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie jest napięta ze względu na końcowe prace przy wniosku o dofinansowanie i załącznikach do projektu *Rembrandt na Powiślu profesjonalna Sala Wystawowa Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie do eksponowania obiektów na papierze składanego w konkursie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014–2020.*

Etap aplikacji formalnej mamy za sobą w październiku 2016 r. Przychodzi etap oceny merytorycznej – jego finał ma miejsce w lutym 2017 r., niestety nasz projekt nie otrzymuje dofinansowania. Składamy więc protest, odpowiedź przychodzi w marcu 2017 r. – protest nie zostaje uwzględniony. W przekonaniu, że projekt nie zyskał aprobaty Instytucji Organizującej Konkurs, czyli Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Projektów Unijnych (MJWPU) żyjemy do października 2017 r. Wtedy właśnie otrzymujemy zawiadomienie z MJWPU o przyznaniu dofinansowania na realizację projektu.

Nie kryjemy naszego zaskoczenia całą sytuacją, ale cieszymy się, bo powstanie profesjonalnej Sali Wystawowej w przestrzeni BUW jest jednym z priorytetów w obecnej kadencji Dyrekcji BUW. Rok 2018 pod względem realizacji projektu *Rembrandt na Powiślu – profesjonalna Sala Wystawowa Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie do eksponowania obiektów na papierze* zapowiada się pracowicie. Przed nami kilka przetargów, w tym główny na zaprojektowanie oraz wykonanie robót budowlanych związanych z modernizacją Sali. Pozostałe zamówienia publiczne będą dotyczyć nadzoru inwestorskiego projektu oraz zaku-

pu wyposażenia Sali Wystawowej, a także promocji projektu. Wartość całkowita projektu wynosi 4 465 823,72 zł, w tym dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – 3 464 248,28 zł.

Projekt musimy zrealizować i rozliczyć do końca 2018 r. Czasu mamy niewiele. Jednak warto podjąć to wyzwanie, bo dzięki przyznanym nam środkom bezcenne zbiory specjalne BUW zyskają miejsce do profesjonalnej i bezpiecznej ekspozycji, czego do tej pory im brakowało. Państwo zaś będziecie mieli możliwość zapoznania się ze zdecydowanie większą liczbą obiektów z naszych zbiorów niż dotychczas udostępnianych szerokiej publiczności podczas Nocy Muzeów czy też Festiwalu Nauki.

Katarzyna Nowakowska
Oddział Projektów Celowych i Funduszy Zewnętrznych

▼ Wizualizacja ekspozycji w Sali Wystawowej BUW (Atelier-Z)

Publikacje

(w wyborze, pełny wykaz
na stronie [www](http://www.wuw.edu.pl)
oraz w bazie PBN)

Katalog druków XVI wieku w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. T. 7: Sla-Ż, Addenda, autorzy: E. Bylina, M. Czapnik, E. Kosmowska, J. Milewska-Kozłowska, I. Wiencek; pod red. H. Mieczkowskiej, proweniencje pod kier. M. Cubrzyńskiej-Leonarczyk. Warszawa: WUW, 2017, 801 s., [11] k. tabl. kolor. (Prace Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie; 38). ISBN 978-83-235-3010-7

Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie 1817–2017. Miscellanea, autorzy: M.M. Biernacka, E. Kobierska-Maciuszko, Z. Olczak, E. Piskurewicz, Z. Ptaszyk, M. Świeżewski, J. Talbierska, A. Wirkus, red. nauk. J. Talbierska, Z. Olczak, Warszawa: WUW, 2017, 558 s. (Monumenta Universitatis Varsoviensis). ISBN 978-83-235-3168-5

A. Białanowicz-Biernat: *Komunikacja: informacje – usługi – relacje*. W: *Czytelnicy - zasoby informacji i wiedzy. Tradycja i przemiany w czasach kultury cyfrowej*, red. nauk.: A. Dymmel, S.D. Kotuła. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2017, s. 221–236. ISBN 978-83-7784-997-2

E. Hauptman-Fischer: *Musical Gifts. Dedications in Silesian Music Manuscripts of Monastic Provenance*. „Polski Rocznik Muzykologiczny” 2016 t. 14, s. 59–84. Dostępny też pdf: <http://www.zkp.org.pl/files/IwonkaL/Polski%20Rocznik%20Muzykologiczny/PRM_2016_Hauptman-Fischer_web.pdf>. ISSN 1733-9871

M.M. Kacprzak: *O wolności chrześcijańskiej i niewolnej woli. Luterkańska antropologia i aksjologia wobec renesansowych pytań o godność człowieka*. W: *Luteranizm w kulturze Pierwszej Rzeczypospolitej*, red. nauk. K. Meller. Warszawa: WUW, 2017, s. 201–259. (Kultura Pierwszej Rzeczypospolitej w Dialogu z Europą. Hermeneutyka Wartości; t. 8). ISBN 978-83-235-2147-1 (seria), ISBN 978-83-235-3136-4 (t. VIII serii) (druk), ISBN 978-83-235-3152-4 (e-pub), ISBN 978-83-235-3144-9 (pdf online), ISBN 978-83-235-3160-9 (mobi)

H. Mieczkowska: *Format MARC 21 rekordu bibliograficznego dla starego druku*, pod red. M. Rowińskiej i L. Śnieżko. Warszawa: Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, 2017. (Formaty, Kartoteki; 24). ISBN 978-83-64203-98-5

J. Talbierska: *Printmaking in the Southern Netherlands and Seventeenth-Century Gdańsk: A Case Study of Jeremias Falck and Daniel Schultz*. W: *Art of the southern Netherlands, Gdańsk, and the Polish-Lithuanian Commonwealth*, ed. by J. Tylicki and J. Żukowski. Gdańsk: Gdański Teatr Szekspirowski, 2017, s. 121–139, il. s. 292–296. ISBN 978-83-943481-4-4

Czytaj i osądź czystym sercem : wystawa ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie w ramach ogólnopolskich obchodów 500 lat Reformacji, zorganizowana we współpracy z Kościołem Ewangelicko-Augsburskim w RP, Warszawa, 20–29 października 2017 : katalog = Read and judge with a pure heart : an exhibition from the collection of the University of Warsaw Library as part of the nationwide celebration of the 500 years of the Reformation, organised in cooperation with the Evangelical Church of the Augsburg Confession in Poland, Warsaw, 20–29 October 2017 : catalogue, [red. nauk. i koncepcja J. Milewska-Kozłowska; autorzy: E. Bylina, M.M. Kacprzak, P. Maculewicz, J. Milewska-Kozłowska, E. Piskurewicz, I. Przepałkowska, K. Spurgjasz, J. Talbierska, P. Wątroba]. Warszawa: Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie, 2017, 264 s., il. kolor. ISBN 978-83-936791-8-8

czytaj i osądź
czystym sercem
■ read and
judge with
a pure heart

◀◀ Kadr z życia dawnego magazynu BUW: pracownik, Zdzisław Jabłonowski, w poszukiwaniu właściwej publikacji. Lata 60.–70. XX w.? Fot.: autor. nn. Gabinet Dokumentów Życia Społecznego BUW.

Biblioteki Wydziałowe

- 1. Biblioteka Wydziału "Artes Liberales"**
ul. Nowy Świat 69 (klatka schodowa B, IV piętro),
00-046 Warszawa
e-mail: chmielak@al.uw.edu.pl
tel.: (22) 55 20 298, wewn. 116
- 2. Biblioteka Wydziału Biologii**
ul. Miecznikowa 1, 02-096 Warszawa
e-mail: biblioteka@biol.uw.edu.pl
tel.: (22) 55 42 520, (22) 55 42 521, (22) 55 42 522
- 3. Biblioteka Wydziału Chemii**
ul. Pasteura 1, 02-093 Warszawa
e-mail: biblio@chem.uw.edu.pl
tel.: (22) 55 26 243, (22) 55 26 247
- 4. Biblioteka Wydziału Dziennikarstwa,
Informacji i Bibliologii**
ul. Nowy Świat 69, 00-927 Warszawa
e-mail: biblioteka.wdib@uw.edu.pl
tel.: (22) 826 61 63, (22) 55 20 270
- 5. Biblioteka Wydziału Filozofii i Socjologii**
ul. Krakowskie Przedmieście 3, 00-047 Warszawa
e-mail: biblioteka.wfis@uw.edu.pl
tel.: (22) 55 23 704, (22) 55 23 712
- 6. Biblioteka Instytutu-Obserwatorium Astronomicznego**
Al. Ujazdowskie 4, 00-478 Warszawa
e-mail: library@astrouw.edu.pl
tel.: (22) 55 30 507 wewn. 118
- 7. Biblioteka Wydziału Fizyki**
ul. Pasteura 5, 02-093 Warszawa
e-mail: biblioteka@fuw.edu.pl
tel.: (22) 55 32 441, (22) 55 32 438
- 8. Biblioteka i Wydawnictwa Wydziału Geografii
i Studiów Regionalnych**
ul. Krakowskie Przedmieście 30, 00-927 Warszawa
e-mail: biblioteka.wgsr@uw.edu.pl
tel.: (22) 55 20 677, (22) 55 20 649, (22) 55 20 621
- 9. Biblioteka Wydziału Historycznego**
ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa
e-mail: bibpapiir.archeo@uw.edu.pl
tel.: (22) 55 24 411
- 16. Biblioteka Wydziału Matematyki,
Informatyki i Mechaniki**
ul. Banacha 2, 02-097 Warszawa
e-mail: biblmim@mimuw.edu.pl
tel.: (22) 55 44 104, (22) 55 44 105, (22) 55 44 101
- 17. Biblioteka Wydziału Nauk Ekonomicznych**
ul. Długa 44/50, 00-241 Warszawa
e-mail: info.biblioteka@wne.uw.edu.pl
tel.: (22) 55 49 137, (22) 55 49 162, (22) 55 49 187
- 18. Biblioteka Wydziału Nauk Politycznych
i Studiów Międzynarodowych**
ul. Nowy Świat 69, 00-927 Warszawa
e-mail: biblioteka.wnpism@uw.edu.pl
tel.: (22) 55 20 295
- 19. Biblioteka Instytutu Anglistyki**
ul. Hoża 69, 00-681 Warszawa
e-mail: iabibl@uw.edu.pl
tel.: (22) 55 31 435, (22) 55 31 429,
(22) 55 31 428, (22) 55 31 433
- 20. Biblioteka Instytutu Germanistyki**
ul. Dobra 55, 00-312 Warszawa
e-mail: biblioteka.ig@uw.edu.pl
tel.: (22) 55 20 915
- 21. Biblioteka Iberystyki, Italianistyki i Romanistyki**
ul. Oboźna 8, 00-983 Warszawa
e-mail: kital.biblioteka@uw.edu.pl,
iiber.biblioteka@uw.edu.pl, irom.biblioteka@uw.edu.pl
tel.: (22) 55 21 556, (22) 55 20 520
- 22. Biblioteka Katedry Hungarystyki**
ul. Dobra 55, 00-312 Warszawa
e-mail: h.grzyska@uw.edu.pl
tel.: (22) 55 20 960

23. Biblioteka Wydziału Pedagogicznego
im. prof. Bogdana Suchodolskiego
ul. Mokotowska 16/20, 00-561 Warszawa
e-mail: biblio.pedagog@uw.edu.pl
tel.: (22) 55 30 864

24. Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej
ul. Krakowskie Przedmieście 1, 00-047 Warszawa
e-mail: ifkbiblioteka@uw.edu.pl
tel.: (22) 55 20 145

25. Biblioteka Instytutu Sławistyki Zachodniej
i Południowej
ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa
e-mail: bibslav.polon@uw.edu.pl
tel.: (22) 55 20 549

26. Biblioteka im. Jana Baudouina de Courtenay
Wydział Polonistyki UW
ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa
e-mail: bibl.ijp@uw.edu.pl
tel.: (22) 55 20 322

27. Biblioteka im. Wacława Borowego
Wydział Polonistyki UW
ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa
e-mail: borowy.polon@uw.edu.pl
tel.: (22) 55 20 572, (22) 55 20 561

28. Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji
ul. Oboźna 6, 00-332 Warszawa
e-mail: biblio@wpia.uw.edu.pl,
biblio.pomoc@wpia.uw.edu.pl
tel.: (22) 55 20 382, (22) 55 20 746, (22) 55 24 351

29. Biblioteka Instytutu Stosowanych Nauk Społecznych
ul. Nowy Świat 69, 00-927 Warszawa
e-mail: roza@marymont.pl
tel.: (22) 55 20 275, (22) 55 20 112

30. Biblioteka Instytutu Profilaktyki Społecznej
i Resocjalizacji
ul. Podchorążych 20, 00-721 Warszawa
e-mail: biblioteka.ipsir@uw.edu.pl
tel.: (22) 55 30 716

31. Biblioteka Wydziału Psychologii
ul. Stawki 5/7, 00-183 Warszawa
e-mail: bibl@psych.uw.edu.pl
tel.: (22) 55 49 723

32. Biblioteka Wydziału Lingwistyki Stosowanej
ul. Szturmowa 4, 02-678 Warszawa
e-mail: biblioteka.wls@uw.edu.pl
tel.: (22) 55 34 280, (22) 55 34 250

33. Biblioteka Wydziału Zarządzania
ul. Szturmowa 1/3, 02-678 Warszawa
e-mail: biblioteka@wz.uw.edu.pl
tel.: (22) 55 34 159

34. Biblioteka Centrum Europejskiego
Al. Niepodległości 22, 02-653 Warszawa
e-mail: europauw@uw.edu.pl
tel.: (22) 55 33 304

35. Biblioteka Wydziału Orientalistycznego
ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa
e-mail: biblioteka.orient@uw.edu.pl
Tel.: (22) 55 20 858

Biblioteka Katedry Języków i Kultur Afryki
tel.: (22) 55 20 517
e-mail: biblioteka.afrykanistyka@uw.edu.pl

- Biblioteka Katedry Arabistyki i Islamistyki
tel.: (22) 55 20 343
- Biblioteka Katedry Azji Południowej
tel.: (22) 55 20 459
- Biblioteka Katedry Japonistyki
tel.: (22) 55 20 464
email: biblioteka.jap@uw.edu.pl
- Biblioteka Zakładu Koreanistyki
tel.: (22) 522 09 78
- Biblioteka Ludów Azji Środkowej
(Mongolistyki i Tybetologii)
tel.: (22) 55 20 513
- Biblioteka Turkologii i Iranistyki
tel.: (22) 55 20 353
- Biblioteka Zakładu Sinologii
tel.: (22) 55 22 956
36. Biblioteka Ośrodka Kultury Francuskiej
ul. Dobra 55, 00-312 Warszawa
e-mail: biblioteka.okf@uw.edu.pl
tel.: (22) 55 26 064
37. Biblioteka Ośrodka Studiów Amerykańskich
Al. Niepodległości 22, 02-653 Warszawa
e-mail: biblioteka.osa@uw.edu.pl
tel.: (22) 55 33 330
38. Biblioteka Szkoły Języków Obcych
ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa
e-mail: szjobib@uw.edu.pl
tel.: (22) 55 20 525
39. Biblioteka Uniwersyteckiego Centrum Studiów nad
Środowiskiem Przyrodniczym
ul. Żwirki i Wigury 93, 02-089 Warszawa
e-mail: ucbs@uw.edu.pl
tel.: (22) 822 22 61, (22) 55 40 701
40. Biblioteka Uniwersyteckiego Kolegium Kształcenia
Nauczycieli Języka Angielskiego
ul. Nowy Świat 4, 00-497 Warszawa
e-mail: bibl.ukknja@uw.edu.pl
tel.: (22) 55 31 324
41. Biblioteka Uniwersyteckiego Kolegium Kształcenia
Nauczycieli Języka Francuskiego i Uniwersyteckiego
Kolegium Kształcenia Nauczycieli Języka Niemieckiego
Al. Niepodległości 22, 02-656 Warszawa
e-mail: biblioteka.ukknjf.ukknjn@uw.edu.pl
tel.: (22) 55 33 334

Liczby
i fakty

		2016		2017	
		BUW	BW	BUW	BW
Biblioteki UW		44		42	
Zinwentaryzowane zbiory bibliotek UW oraz zasoby elektro- niczne udostępniane za pośrednictwem BUW	ogółem	6 659 101		6 721 803	
	książki	2 097 914	2 083 433	214 2916	2 056 876
	czasopisma	752 161	360 608	763 218	349 888
	zbiory specjalne i zinwentaryzowane zasoby elektroniczne	404 927	293 809	407 302	288 600
	e-książki	219 629		232 872	
	e-czasopisma	164 541		148 655	
	publikacje w e-BUW	282 079		331 476	
Zarejestrowani czytelnicy	ogółem	161 988	47 011	164 540	45 177
	aktywni	25 262	29 947	23 774	28 293
Udostępnianie zbiorów	na miejscu w bibliotece	613 361	233 760	582 930	202 140
	wypożyczanie	426 139	233 370	406 113	234 423
	elektroniczna biblioteka UW	4 554 570		1 570 129	
	Repozytorium UW	335 629		441 614	
	e-zasoby licencjonowane	2 961 600		3 393 816	
Działalność informa- cyjna i dydaktyczna	odwiedziny strony domowej biblioteki	1 579 960	bd	1 391 413	bd
	szkolenia studentów (podstawowe)	3848	8777	5588	8477
	wykłady akademickie prowadzone przez pracowników bibliotek	100	1	39	2
	oprowadzanie po bibliotece	2794	bd	1428	bd
Stan katalogu online bibliotek UW	liczba bibliotek opracowujących zbiory wspólnie z BUW	37		35	
	rekordy bibliograficzne	1 250 186		1 318 804	
	rekordy egzemplarza	1 058 870	1 133 697	1 128 157	1 168 716
	wejścia do katalogu	1 038 396		1 028 013	
Wydatki na działal- ność bibliotek (w tysiącach zł)	ogółem	29 453,2	bd	30 095,8	bd
	eksloatacja gmachu	9281,9	nd	9751,8	nd
	zbiory tradycyjne	680	2365,9	692,4	2394,6
Pracownicy	ogółem	245	211	244	192
	zatrudnieni na cały etat	235	185	233	170
	bibliotekarze dyplomowani	12	1	12	1

Nr bibl.	Biblioteka		Zbiory ogółem	Udostępnianie			Wydatki na zakup zbiorów	Pracownicy	
				Prezencyjne	Wypożyczenia	Zarejestrowani czytelnicy		ogółem	etaty
1.	Biblioteka Wydziału „Artes Liberales”		14 145	332	169	191	21 750,51	1	0,75
2.	Biblioteka Wydziału Biologii		61 870	bd	5 361	844	23 883,90	4	4
3.	Biblioteka Wydziału Chemii		29 926	502	8 072	776	340 520,00	4	4
4.	Biblioteka Wydziału Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii		32 650	5 369	2 154	897	10 802,16	3	2,5
5.	Biblioteka Wydziału Filozofii i Socjologii		132 239	2 243	17 996	2 876	54 260,27	8	8
6.	Wydział Fizyki	Biblioteka Instytutu Astronomii	9 380	bd	bd	27	74 429,96	1	0,75
7.		Biblioteka Wydziału Fizyki	84 267	bd	19 953	1 053	149 861,00	5	5
8.	Biblioteka Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych		317 650	2 600	3 035	919	29 774,00	10	9,5
9.	Biblioteka Wydziału Geologii		57 125	986	1 858	1 810	24 357,00	3	3
10.	Wydział Historyczny	Biblioteka Instytutu Archeologii	54 081	bd	8	165	bd	4	4
11.		Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	29 352	3 926	1 947	371	13 157,49	2	2
12.		Biblioteka Instytutu Historii Sztuki	39 806	3 708	1 818	421	24 247,86	2	2
13.		Biblioteka Instytutu Historycznego	232 292	12 911	18 600	405	174 617,47	11	11
14.		Biblioteka Instytutu Muzykologii	55 979	114	4 945	171	14 288,00	5	5
15.		Biblioteka Papirologii, Prawa Rzymskiego i Antycznego	20 469	bd	bd	bd	30 718,00	1	1
16.	Biblioteka Wydziału Lingwistyki Stosowanej		58 009	137	5 098	2 379	28 336,00	3	3
17.	Biblioteka Wydziału Matematyki, Informatyki i Mechaniki		72 747	bd	8 467	1 490	179 967,44	6	6
18.	Biblioteka Wydziału Nauk Ekonomicznych		66 398	bd	2 926	1 414	39 056,17	8	8
19.	Biblioteka Wydziału Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych		79 847	3 165	18 289	3 474	55 524,81	7	7
20.	Wydział Neofilologii	Biblioteka Instytutu Anglistyki	70 072	bd	5 563	834	40 819,89	7	7
21.		Biblioteka Instytutu Germanistyki	72 856	9 998	2 419	456	26 554,00	5	5
22.		Biblioteka Iberystyki, Italianistyki i Romanistyki	112 286	5 845	6 405	987	33 821,70	7	6,5
23.		Biblioteka Katedry Hungarystyki	29 566	1 959	1 213	177	3 574,58	2	1,5
24.	Biblioteka Wydziału Orientalistycznego		218 118	4 396	3 793	2 854	96 074,00	16	11,5
25.	Biblioteka Wydziału Pedagogicznego		79 967	8 354	7 439	1 253	28 977,68	7	7
26.	Wydział Polonistyki	Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej	39 658	8 514	1 446	570	47 426,00	4	2
27.		Biblioteka Instytutu Sławistyki Zachodniej i Południowej	36 448	1831	1 929	345	4 125,00	1	1
28.		Biblioteka im. Jana Baudouina de Courtenay	84 872	13 040	4 684	454	11 548,00	4	3
29.		Biblioteka im. Wacława Borowego	90 268	28 316	3 255	465	25 704,00	6	6
30.	Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji		117 346	34 355	6 774	5 875	233 759,33	12	12
31.	Wydz. Stos. Nauk Społ. i Resocjaliz.	Biblioteka Instytutu Stosowanych Nauk Społecznych	63 426	13 350	21 950	1 195	1 376,30	3	3
32.		Biblioteka Instytutu Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji	25 734	6 623	2 348	681	2 255,00	2	2
33.	Biblioteka Wydziału Psychologii		43 276	bd	14 532	1 213	168 026,53	6	6
34.	Biblioteka Wydziału Zarządzania		64 642	14 558	18 686	4 029	332 078,00	12	12
35.	Biblioteka Centrum Europejskiego		10 565	bd	bd	0	6 994,03	2	2
36.	Biblioteka Ośrodka Kultury Francuskiej		5 319	369	259	0	5 064,00	1	1
37.	Biblioteka Ośrodka Studiów Amerykańskich		41 771	bd	5 191	1 235	16 885,46	3	3
38.	Biblioteka Szkoły Języków Obcych		10 215	10 215	1 289	94	5 218,00	1	1
39.	Biblioteka Uniwersyteckiego Centrum Badań nad Środowiskiem Przyrodniczym		2 901	95	30	87	2 220,20	1	0,5
40.	Biblioteka Uniwersyteckiego Kolegium Kształcenia Nauczycieli Języka Angielskiego		16 778	4 329	4 130	2 253	11 331,73	1	1
41.	Biblioteka Uniwersyteckiego Kolegium Kształcenia Nauczycieli Języka Francuskiego i Uniwersyteckiego Kolegium Kształcenia Nauczycieli Języka Niemieckiego		11 048	bd	392	437	1 176,16	1	1
Ogółem			2 695 364	202 140	234 423	45 177	2 394 561,63	192	181,5

Spis treści

Słowo wstępne Dyrektora BUW	— 3
200 lat Biblioteki Uniwersyteckiej	— 14
Hinc Omnia. Zbiory historyczne, artystyczne i specjalne w bibliotekach oraz innych instytucjach kultury	— 14
Obrady KDBASP w BUW	— 16
<i>Czytaj i osądź czystym sercem</i> . Wystawa ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, 20–29 października 2017 r.	— 18
Artyści w bibliotece czyli jubileuszowy maraton sztuki w BUW	— 20
2017 w zblizeniu	— 24
Strategia rozwoju systemu biblioteczno-informacyjnego UW	— 24
10 lat e-bUW	— 26
Nowa strona www	— 28
Roman Palester – przywracanie muzyce	— 30
Nowa jakość w nowej pracowni	— 31
Kongres IFLA w Polsce	— 33
Konferencje satelickie IFLA	— 34
Dokumenty ze spuścizny Andrzeja Panufnika w BUW	— 35
Spuścizna „kokieterijnego gorszyciela filistrów”	— 36
Z pracy oddziałów i gabinetów	— 38
Oferta dla UW	— 44
System Wypożyczeń Warszawskich – BiblioWawa	— 44
Specjalistyczne kursy dla studentów, doktorantów i pracowników naukowych	— 46
Obsługa użytkowników zagranicznych	— 47
NUKAT Narodowy Uniwersalny Katalog Centralny	— 48
15 lat NUKAT-u	— 48
Biblioteki Wydziałowe UW	— 52
Biblioteka Instytutu Historycznego w nowej odsłonie	— 52
Biblioteka Iberystyki, Italianistyki, Romanistyki i jej cenne zbiory	— 54
Badania jakościowe w Połączonych Bibliotekach WFiS UW, IFiS PAN i PTF	— 55
Zmiany w bibliotekach wydziałowych	— 56
Prace badawcze i oferta kulturalna	— 58
Finis coronat opus!	— 61
Plany na 2018 rok	— 64
Czytelnia Zbiorów XIX Wieku	— 64
RFID w BUW	— 65
Rembrandt na Powiślu	— 65
Publikacje	— 68
Struktura organizacyjna Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie	— 70
BUW i Biblioteki Wydziałowe adresy	— 71
Liczby i fakty	— 73

200 lat
BUW

